

STORTINGET

Innst. 8 S

(2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)	2
2.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9	2
2.2	Rammevedtak rammeområde 9	9
2.3	Generelle merknader	9
2.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	9
2.3.2	Høyre.....	10
2.3.3	Fremskrittspartiet.....	12
2.3.4	Sosialistisk Venstreparti.....	14
2.3.5	Rødt.....	15
2.3.6	Venstre.....	15
2.3.7	Miljøpartiet De Grønne.....	16
2.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9	18
2.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 9	21
2.4.1	Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet	21
2.4.2	Kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet.....	25
2.4.3	Kap. 902 Justervesenet.....	25
2.4.4	Kap. 3902 Justervesenet	25
2.4.5	Kap. 903 Norsk akkreditering.....	26
2.4.6	Kap. 3903 Norsk akkreditering	26
2.4.7	Kap. 904 Brønnøysundregistrene	26
2.4.8	Kap. 3904 Brønnøysundregistrene.....	27
2.4.9	Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse (NGU)	27
2.4.10	Kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse (NGU)	28
2.4.11	Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)	28
2.4.12	Kap. 3906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)	29
2.4.13	Kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering.....	29
2.4.14	Kap. 908 Institutt for energiteknikk (IFE).....	30
2.4.15	Kap. 3908 Institutt for energiteknikk (IFE)	31
2.4.16	Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk.....	31
2.4.17	Kap. 3909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk.....	32
2.4.18	Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet	32
2.4.19	Kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet	32
2.4.20	Kap. 911 Konkurransetilsynet.....	33
2.4.21	Kap. 3911 Konkurransetilsynet	33
2.4.22	Kap. 912 Klagenemndssekretariatet.....	33
2.4.23	Kap. 3912 Klagenemndssekretariatet	33
2.4.24	Kap. 913 Dagligvaretilsynet.....	34
2.4.25	Kap. 915 Regelrådet.....	34
2.4.26	Kap. 922 Romvirksomhet.....	35
2.4.27	Kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer.....	36
2.4.28	Kap. 930 Design og arkitektur Norge (DOGA).....	37
2.4.29	Kap. 935 Patentstyret	37
2.4.30	Kap. 3935 Patentstyret.....	37
2.4.31	Kap. 936 Klagenemnda for industrielle rettigheter	37
2.4.32	Kap. 3936 Klagenemnda for industrielle rettigheter.....	38
2.4.33	Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak.....	38
2.4.34	Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950).....	38
2.4.35	Kap. 952 Investinor AS.....	38

	Side	
2.4.36	Kap. 1473 Kings Bay AS (Klima- og miljødepartementet)	39
2.4.37	Kap. 2421 Innovasjon Norge	39
2.4.38	Kap. 2426 Siva SF	42
2.4.39	Kap. 2429 Eksportkredittordningen.....	42
2.4.40	Kap. 2460 Eksportfinansiering Norge	42
2.4.41	Kap. 5325 Innovasjon Norge	44
2.4.42	Kap. 5326 Siva SF	44
2.4.43	Kap. 5329 Eksportkredittordningen.....	44
2.4.44	Kap. 5460 Eksportfinansiering Norge	44
2.4.45	Kap. 5612 Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	44
2.4.46	Kap. 5613 Renter fra Siva SF	44
2.4.47	Kap. 5614 Renter under Eksportfinansiering Norge.....	45
2.4.48	Kap. 5629 Renter fra eksportkredittordningen.....	45
3.	Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)	45
3.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10.....	45
3.2	Rammevedtak rammeområde 10.....	46
3.3	Generelle merknader	46
3.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	46
3.3.2	Høyre.....	46
3.3.3	Fremskrittspartiet.....	47
3.3.4	Sosialistisk Venstreparti.....	48
3.3.5	Rødt.....	48
3.3.6	Venstre.....	49
3.3.7	Miljøpartiet De Grønne.....	49
3.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10	51
3.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 10.....	52
3.4.1	Kap. 917 Fiskeridirektoratet.....	52
3.4.2	Kap. 3917 Fiskeridirektoratet	52
3.4.3	Kap. 919 Diverse fiskeriformål	52
4.	Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)	56
4.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11	56
4.2	Rammevedtak rammeområde 11	59
4.3	Generelle merknader	59
4.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	59
4.3.2	Høyre.....	60
4.3.3	Fremskrittspartiet.....	61
4.3.4	Sosialistisk Venstreparti.....	62
4.3.5	Rødt.....	63
4.3.6	Venstre.....	64
4.3.7	Miljøpartiet De Grønne.....	65
4.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11	66
4.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 11.....	70
4.4.1	Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet.....	70
4.4.2	Kap. 4100 Landbruks- og matdepartementet.....	70
4.4.3	Kap. 1112 Veterinærinstituttet	70
4.4.4	Kap. 1115 Mattilsynet	71
4.4.5	Kap. 4115 Mattilsynet	72
4.4.6	Kap. 1136 Norsk institutt for bioøkonomi	72
4.4.7	Kap. 4136 Norsk institutt for bioøkonomi	72
4.4.8	Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.....	72

	Side
4.4.9	Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer..... 74
4.4.10	Kap. 1140 Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m. 74
4.4.11	Kap. 1141 Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m..... 74
4.4.12	Kap. 4141 Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m..... 75
4.4.13	Kap. 1142 Landbruksdirektoratet..... 75
4.4.14	Kap. 4142 Landbruksdirektoratet..... 77
4.4.15	Kap. 1148 Naturskade – erstatninger 77
4.4.16	Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket 77
4.4.17	Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m..... 78
4.4.18	Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m..... 81
4.4.19	Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen 81
4.4.20	Kap. 1152 Bionova..... 82
4.4.21	Kap. 1161 Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn 82
4.4.22	Kap. 4162 Statskog SF – forvaltning av statlig eierskap 83
5.	Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak 83
5.1	Nærings- og fiskeridepartementet 83
5.1.1	Komiteens merknader..... 85
5.2	Landbruks- og matdepartementet 86
5.2.1	Komiteens merknader..... 86
6.	Forslag fra mindretall..... 86
7.	Komiteens tilråding..... 87

STORTINGET

Innst. 8 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 1 S (2023–2024) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Anniken Huitfeldt, Runar Sjøstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Henning Wold, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til at regjeringen la frem Prop. 1 S (2023–2024) 6. oktober 2023. Regjeringens tilleggsproposisjon Prop. 1 S Tillegg 2 (2023–2024) ble lagt frem 10. november 2023. Komiteen viser til at regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, 3. desember 2023 inngikk et forlik med Sosialistisk Venstreparti om statsbudsjettet for 2024.

Komiteen viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at næringskomiteen ved Stortingets vedtak 12. oktober 2023 ble tildelt kapitler og romertallsvedtak i Prop. 1 S (2023–2024), jf. Innst. 1 S (2023–2024).

Følgende rammeområder behandles av næringskomiteen:

- Rammeområde 9: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet.
- Rammeområde 10: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Rammeområde 11: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Landbruks- og matdepartementet.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2024 under de rammene og kapitlene som Stortinget har tildelt komiteen, jf. Innst. 1 S (2023–2024).

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024) 4. desember 2023 samt til de respektive merknader i denne innstillingen. Ved Stortingets vedtak 4. desember 2023 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 2 820 993 000 kroner, for rammeområde 10 fastsatt til 2 178 732 000 kroner og for rammeområde 11 fastsatt til 30 457 639 000 kroner.

Komiteen viser til komiteens åpne høring 17. oktober 2023 om Prop. 1 S (2023–2024) og øvrige skriftlige innspill.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket av 3. desember 2023 mellom de tre partiene, der det er

foreslått omfordelende og sosiale tiltak for å gi folk trygghet i en krevende tid. Det gjøres viktige velferdsgrep som blant annet gratis halvdagsplass i SFO for tredjeklassinger og økt barnetrygd for barn over 6 år. Grupper som opplever en særskilt krevende situasjon får mer til neste år, for eksempel barnefamilier, studenter og mottakere av uføretrygd og arbeidsavklaringspenger. Flertallet er også enige om å øke låneramma

til Husbanken betydelig, både generelt og til bygging av studentboliger, startlån og til å bygge utleieboliger for vanskeligstilte i boligmarkedet. Flertallet fremhever også at den grønne omstillingen styrkes ved at det opprettes en egen ordning under Eksportfinansiering Norge for å styrke satsingen på ny grønn industri i Norge, i tillegg til en betydelig styrking av ordninger under Enova.

2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)

2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024) for rammeområde 9. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024) Gul bok
Utgifter			
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>			
900	Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	530 072 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 855 000
	22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 060 000
	25	Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger	16 042 000
	26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	9 515 000
	27	Etablering av støtteregister	24 308 000
	31	Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, <i>kan overføres</i>	48 300 000
	51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	5 961 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	48 000 000
	71	Miljøtiltak Raufoss	2 600 000
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 158 000
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	34 472 000
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 512 000
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	20 534 000
	76	Tilskudd til Standard Norge	47 132 000
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 298 000
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet	10 020 000
902	Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	141 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter	105 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 603 000
903	Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	65 050 000
904	Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	508 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	77 700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	243 563 000
905	Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	223 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	78 031 000
	80	Geoparker	4 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024) Gul bok
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Driftsutgifter	70 200 000
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	12 009 000
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	4 838 000
	32	Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	11 240 000
907		Norsk nukleær dekommisjonering	
	1	Driftsutgifter	166 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	504 200 000
	30	Opprydding Søve	35 000 000
	60	Tilskudd til kommuner	5 400 000
	70	Tilskudd til organisasjoner	1 600 000
908		Institutt for energiteknikk	
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg	415 395 000
	71	Tilskudd til sikring av atomanlegg	49 259 000
	72	Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	80 000 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 410 000 000
910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	481 950 000
911		Konkurransetilsynet	
	1	Driftsutgifter	136 600 000
	70	Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 233 000
912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Driftsutgifter	38 150 000
913		Dagligvaretilsynet	
	1	Driftsutgifter	10 450 000
915		Regelrådet	
	1	Driftsutgifter	12 000 000
922		Romvirksomhet	
	50	Norsk Romsenter	99 000 000
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	291 400 000
	71	Internasjonal romvirksomhet	642 400 000
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 059 000
	73	EUs romprogrammer	886 700 000
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	133 221 000
924		Internasjonale samarbeidsprogrammer	
	70	Tilskudd	371 700 000
930		Design og arkitektur Norge	
	70	Tilskudd	27 800 000
935		Patentstyret	
	1	Driftsutgifter	338 500 000
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Driftsutgifter	8 750 000
940		Internasjonaliseringstiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 130 000
	70	Eksportfremmetiltak	94 700 000
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000
952		Investinor AS	
	50	Risikokapital	52 500 000
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 159 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024)	Gul bok
<i>Klima- og miljødepartementet</i>				
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd		79 152 000
<i>Statsbankene</i>				
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger		1 105 800 000
	70	Basiskostnader		176 336 000
	71	Innovative næringsmiljøer, kan overføres		126 320 000
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres		574 429 000
	75	Grønn plattform, kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76		245 795 000
	76	Miljøteknologi, kan overføres		415 900 000
2426		Siva SF		
	70	Tilskudd		48 063 000
	71	Tilskudd til testfasiliteter		214 342 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>				
2460		Eksportfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:		102 500 000
	1	Driftsinntekter		-209 500 000
	2	Driftsutgifter, overslagsbevilgning		312 000 000
Sum utgifter rammeområde 9				12 811 971 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter		197 000
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard		9 515 000
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter		21 802 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester		25 352 000
	4	Oppdragsinntekter		105 000
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter		57 506 000
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter		715 065 000
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter		34 541 000
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter		78 274 000
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer		105 000
	2	Behandlingsgebyrer		835 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt		1 000 000
3908		Institutt for energiteknikk		
	80	Renter		3 400 000
3909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	1	Tilbakeføring av tilskudd		3 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR		243 456 000
	2	Maritime personellsertifikater		22 065 000
	3	Diverse inntekter		522 000
	4	Gebyrer for skip i NIS		69 400 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt		4 800 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023–2024) Gul bok
3911		Konkurransetilsynet	
	3	Refusjoner og andre inntekter	209 000
	86	Lovbruddsgebyr	100 000
3912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Klagegebyr	689 000
	2	Refusjoner og andre inntekter	209 000
	87	Overtredelsesgebyr	100 000
3935		Patentstyret	
	1	Inntekter av informasjonstjenester	6 000 000
	2	Inntekter knyttet til NPI	4 900 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	135 400 000
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Gebyrer	731 000
3940		Internasjonaliseringstiltak	
	71	Tilbakebetaling av støtte ved kapitalvareeksport	1 700 000
5325		Innovasjon Norge	
	70	Låneprovisjoner	72 000 000
5326		Siva SF	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000
5329		Eksportkredittordningen	
	70	Gebyrer m.m.	20 000 000
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5460		Eksportfinansiering Norge	
	71	Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	23 400 000
	78	Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpri- ser	1 000 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	80	Renter	29 400 000
5613		Renter fra Siva SF	
	80	Renter	11 200 000
5614		Renter under Eksportfinansiering Norge	
	80	Renter fra lån til Alminnelig garantiordning	180 000 000
	81	Renter fra Norwegian Air Shuttle ASA	96 000 000
5629		Renter fra eksportkredittordningen	
	80	Renter	860 000 000
Sum inntekter rammeområde 9			2 740 978 000
Netto rammeområde 9			10 070 993 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
4. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter, kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post

1 Oppdragsinntekter og kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 1 Oppdragsinntekter. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2025 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

6. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36, i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 465 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.
3. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å inngå kontrakter for inntil 150 mill. kroner til opprydding ved Søve gruver under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 30 Opprydding Søve.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	10,8 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	3,2 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 200 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	155 mill. kroner
	75 Grønn plattform	345 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	655 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	15 mill. kroner

- gi tilsagn om tilskudd på 186 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 236 mill. euro.
- gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 1 316,6 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

VI

Garanti fullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

- gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 160 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 820 mill. kroner.
- gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Videre gis departementet fullmakt til midlertidig å kunne øke garantirammen med ytterligere 10 000 mill. kroner dersom det blir nødvendig som følge av valutasvingninger.
- gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond.
- gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.

- gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
- gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.

VII

Garanti fullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

- gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
- inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 400 mill. kroner til låneordning for bygging av miljøvennlige skip og inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi tilsagn om lån til Institutt for energiteknikk på inntil 18 mill. kroner ut over bevilgning under kap. 908 Institutt for energiteknikk, post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur. Utbetaling av lånet aktiveres i statens kapitalregnskap.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Folldal.
3. starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret i investeringsprosjektet Brukervennlige registertjenester under kap. 904 Brønnøysundregistrene, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor en kostnadsramme på 515 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for Brukervennlige registertjenester. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Nærings- og fiskeridepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt innestående på regulerings-

fondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 post 24 i 2024.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningsaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
4. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

Nærings- og fiskeridepartementet gis i 2024 videre fullmakt til å utøve forkjøpsrett og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, og dermed erverve 30 pst. av aksjene i Telenor Fiber AS dersom Telenor ASA ikke ønsker å benytte denne retten og retten overføres til Nærings- og fiskeridepartementet, ved et eventuelt fremtidig salg av minoritetsandelen i Telenor Fiber AS.

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan delta i en eventuell egenkapitalemisjon i Akastor ASA og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer for å opprettholde eierandelen på 12,08 pst. dersom det vurderes verdiskapende.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan avhende ikke-aktive gruveieendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inn-

tekstføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

XVI

Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser i holdingselskap

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å:

1. benytte holdingselskapet for å forvalte eierandeler som følge av misligholds- og gjenvinningssaker under Alminnelig garantiordning. Alminnelig garantiordning kan også gi lån til holdingselskap eller overføre andre verdier for oppkapitalisering. Holdingselskapet skal være midlertidig.
2. plassere aksjer eller andre verdier tilhørende Alminnelig garantiordning i holdingselskapet.
3. overføre utbytte fra holdingselskapet tilbake til Alminnelig garantiordning.
4. overføre inntekter fra salg av aksjer eid av holdingselskapet til Alminnelig garantiordning.
5. avvikle holdingselskapet, samt tilbakeføre eventuelle midler til eller dekke eventuelt kapitalbehov fra Alminnelig garantiordning.

2.2 Rammevedtak rammeområde 9

Ved Stortingets vedtak av 4. desember 2023 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 2 820 993 000 kroner.

2.3 Generelle merknader

2.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at næringspolitikken skal bidra til å løse de store utfordringene i samfunnet. Selv i en urolig tid skal en aktiv næringspolitikk bidra til å skape flere arbeidsplasser rundt om i hele landet, øke fastlandseksporten og samtidig kutte utslipp. En god næringspolitikk er en essensiell del av en god velferdspolitik. Gjennom økt verdiskaping skapes rom for velstandsøkning. Det er grunnlaget for å kunne skape og dele i fellesskap.

Disse medlemmer mener det norske næringslivet og den norske økonomien vil tjene på en aktiv næringspolitikk. Staten skal ta i bruk hele verktøykassen for å få på plass nødvendig infrastruktur, inngå partnerskap, bidra med kapital og annen risikoavlastning og bruke den offentlige innkjøpsmakten til å stille krav og skape sterke hjemmemarkeder. Gjennom Norgesmodellen arbeider regjeringen kontinuerlig med å forbedre måten alle offentlige aktører bruker sin innkjøpsmakt på til å kreve anstendige arbeidsforhold, kvalitet og klimakutt.

Disse medlemmer viser til at Norge har et sterkt, mangfoldig og geografisk spredt næringsliv. Store og små bedrifter samarbeider og konkurrerer over hele landet i bredden av sektorer. Industrien i Norge er verdensledende innenfor flere felt.

Disse medlemmer viser til regjeringens mål om en økning i norsk fastlandseksport på 50 pst. innen 2030. En omstilling av økonomien i kombinasjon med ønsket om økt verdiskaping krever at flere norske bedrifter også selger sine varer og tjenester i utlandet. Gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» har regjeringen lagt grunnlaget for at flere bedrifter skal få støtte og hjelp til å eksportere mer. Eksportfremme er en viktig del av en aktiv næringspolitikk.

Disse medlemmer viser til at privat eierskap er og skal være hovedregelen i det norske næringslivet. Samtidig vil det innenfor enkelte områder være riktig å bruke statlig eierskap for å sikre nasjonal kontroll over energi og naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige deler av norsk økonomi.

Disse medlemmer viser til at verftene langs norskekysten er en viktig del av den maritime verdikjeden. Disse medlemmer viser til at regjeringens maritime politikk skal bidra til en langsiktig og målrettet satsing på grønn skipsfart, der det også legges til rette for aktivitetsskapende tiltak rettet mot norske verft for å bidra til at fremtidens skip og fartøy blir bygget ved norske verft.

Disse medlemmer ser tilgang på mineraler som en forutsetning for å få til den grønne omstillingen i Norge. Disse medlemmer viser til at regjeringen har fremmet en mineralstrategi, og at regjeringens overordnede ambisjon er at Norge skal utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring.

Disse medlemmer viser til at Norge er et godt land for privat næringsliv og kapital. I en ekstraordinær tid forventes det også at næringslivet stiller opp for og med fellesskapet. Likevel vil disse medlemmer vise til at skattenivået ikke er til hinder for sterk vekst og nyetableringer i by og bygd.

Disse medlemmer mener at regjeringen gjennom sine prioriteringer i Prop. 1 S (2023–2024) viser tydelig retning og ambisjon for grønn omstilling av næringslivet og for tilrettelegging for å mobilisere privat kapital til økte investeringer på fastlandet. Slik kan det skapes nye verdier, flere arbeidsplasser i hele landet og kraftfulle kutt i utslippene. I statsbudsjettet for 2024 lanserer regjeringen en rekke tiltak som skal få fart på omstillingen, eksportinnsatsen og industriutviklingen i hele landet, med en historisk styrking av virkemidlene. Tiltakene følger opp regjeringens ambisjoner blant annet med en satsing på gründere, «Virkemiddelapparatet 2.0» og «En vei inn», Grønt industriløft, batteristrategien, mineralstrategien, eksportreformen «Hele Norge eksporterer» og Vegkartet for helsenæringen.

2.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil prioritere å ta fatt på de viktigste utfordringene Norge står overfor. Disse medlemmer mener Norge må legge til rette for et levedyktig næringsliv som bidrar med nye lønnsomme jobber og skatteinntekter til fellesskapet. Flere må få kompetansen de trenger for å ta del i arbeidslivet, og trykket for å nå klimamålene må holdes oppe. Disse medlemmer viser til at det under regjeringen Solberg ble satt rekord i nyetableringer fordi regjeringen tok vare på bedriftene i landet. Den regjeringen økte ikke skattene én eneste gang. Disse medlemmer er tydelige på at man ikke løser landets fremtidsutfordringer ved bare å øke skattene. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg prioriterte å stimulere næringslivet til viktige steg i retning et grønnere og mer digitalisert samfunn. Regjeringen Solberg reduserte skatter og avgifter med over 30 mrd. kroner i sin regjeringstid, og sikret dermed stabilitet og forutsigbarhet som ga mulighet for investeringer og utvikling av bedrifter. Den grønne omstillingen av næringslivet skjøt fart, og investeringer i nye industriprosjekter, med bruk av verdensledende teknologi i alt fra bygg- og anleggsbransjen til skipsfarten, akselererte.

Disse medlemmer er bekymret for det totale skattetrykket. Videreføring av dagens formuesbeskatning, arbeidsgiveravgift og utbyttebeskatning som regjeringen har innført, er ekstra regninger for norsk næringsliv som er krevende i en økonomisk situasjon hvor alle kostnader øker, ordrebøkene minker og eksportmarkedet internasjonalt er usikkert. Særlig går dette hardt ut over små og mellomstore bedrifter, som har et enormt behov for forutsigbarhet og tiltak som avhjelper en krevende situasjon. Disse medlemmer mener regjeringen burde prioritert reduksjon i offentlige budsjetter fremfor videreføring av dens høye skatteregning til norske bedrifter.

Disse medlemmer viser til at mange bedrifter er bekymret som følge av at regjeringen har gjort det vanskeligere å leie inn nødvendig kompetanse. Utfordringene til reiselivs- og byggenæringen som konsekvens av dette er kjent, men også konsulentbransjen, som leverer tjenester innenfor teknologi og IT, opplever utfordringer, blant annet ulike signaler om tolkning av regelverket fra myndighetene.

Disse medlemmer viser til siste medlemsundersøkelsene fra Næringslivets hovedorganisasjon, som viser lite fremtidsoptimisme i store deler av norsk næringsliv.

Disse medlemmer viser til at regjeringen opprettholder sin skatte- og næringspolitikk, en politikk som har bidratt til økt usikkerhet for rammevilkår, omfattende og brå endringer på skattenivå og innstramminger i regelverk for innleie, nye lønns- og arbeidsvil-

kår for skipsfarten og forbud mot overskudd for velferdsbedrifter.

Disse medlemmer viser til undersøkelsen fra 18. november 2022 blant medlemmene hos Norges Reederiforbund, Finans Norge, Virke og NHO, som representerer bredden av norske bedrifter i hele landet. 83 pst. av medlemsbedriftene mener regjeringen fører en politikk som i svært liten eller liten grad tar hensyn til bedriftenes behov. Det er ingen tegn til at bedriftene har endret oppfatning av regjeringen siden den gang, snarere tvert om. Disse medlemmer er bekymret over at regjeringens politikk svekker aktiviteten, jobbsikkerheten og soliditeten i bedrifter over hele landet, og at konsekvensene av dette vil merkes mer og mer de kommende årene.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, som prioriterer gode generelle rammevilkår og et skattesystem som skal stimulere til levedyktige bedrifter, arbeidsplasser og norsk privat eierskap, herunder foreslås fjerning av økningen i arbeidsgiveravgiften og at verdsettelsesrabatten i formuesskatten på aksjer og driftsmidler økes.

Disse medlemmer viser til at fullføringsreformen til regjeringen Solberg ga en historisk utvidelse av retten til videregående opplæring frem til fagbrev eller studiekompetanse. Disse medlemmer viser til at Høyre innfører flere tiltak som bidrar til å gi voksne som ikke har fullført videregående opplæring, en vei inn til opplæring og fullføring med fagbrev eller vitnemål.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen sier den vil bidra til forenkling for næringslivet. Ifølge en NHO-undersøkelse fra 10. november 2023 oppgir kun 0,3 pst. at deres byråkrattbyrder har blitt mindre, 30 pst. at den er uendret, mens hele 60 pst. sier den har økt.

Disse medlemmer viser til at regjeringen fortsatt vil beholde den økte arbeidsgiveravgiften, men justerer innslagspunktet noe opp til å gjelde for lønn over 850 000 kroner. Disse medlemmer mener dette er svært uheldig, og rammer alle bedrifter uavhengig av om virksomheten går med overskudd eller underskudd. Det bidrar ikke til å gjenopprette forutsigbarheten, og er å anse som en skatt på kompetanse. Lønninger over 850 000 kroner er vanlig i høykompetent og teknologisk næringsliv, slik som IKT-næringer, forskningsmiljø og teknologibedrifter. Disse medlemmer er bekymret for at det vil fortsette å svekke konkurransevnen for norske virksomheter ytterligere, og at konsekvensene for mange kunnskapsarbeidsplasser kan bli at arbeidsoppgaver og arbeidsplasser blir flyttet ut av landet.

Disse medlemmer mener den økte arbeidsgiveravgiften kan betegnes som en ekstra skatt på fremtidens næringsliv, i tillegg til at det er konkurransevidende mellom private og offentlige bedrifter. Offentlige bedrifter kompenseres for denne ekstra støtten gjennom

høyere statlige bevilgninger – dette vil ikke private bedrifter kunne ha muligheten til. Disse medlemmer vil derfor følge nøye med på utgiftene til statlige virksomheter og bedrifter for å se hvordan denne økte kostnaden skal kompenseres. Disse medlemmer bemerker videre at den økte arbeidsgiveravgiften ble beskrevet som midlertidig, og disse medlemmer forventer derfor at den økte avgiften fjernes så raskt som mulig.

Disse medlemmer registrerer at uforutsigbarhet rundt rammevilkårene skader investeringsviljen og gjør kapitalmarkedet i Norge mindre attraktivt. Investeringer legges på is og store prosjekter settes på vent. Disse medlemmer vil understreke at et av Norges fremste konkurransefortrinn til nå har vært politisk stabilitet og forutsigbarhet for investeringer. Nå bidrar den politiske risikoen til at investorer går til andre land i Europa for å investere i prosjekter og skape arbeidsplasser, og det er svært uheldig.

En reduksjon i det samlede skattetrykket for bedrifter og norsk privat eierskap er viktig for at kapital kan gå med til å skape arbeidsplasser og investere i grønn omstilling.

Disse medlemmer viser til at mange bedrifter og virksomheter opplever mangel på riktig kompetanse. Investeringer i forskning og utvikling er nødvendig for et næringsliv som trenger mer kunnskap for å lykkes med utfordringene Norge står overfor. Disse medlemmer er bekymret for at altfor mange står utenfor arbeidslivet, og mener Norge trenger en kraftfull politikk for at flere kommer i jobb.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg leverte sterk vekst i bevilgningene til høyere utdanning og forskning. For disse medlemmer er det avgjørende å satse på kunnskap og kompetanse for å håndtere samfunnsutfordringene, dekke kompetansebehov og bidra til verdiskaping og trygghet for fremtidig velferd.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor næringsrettet forskning og samarbeid mellom det offentlige og private styrkes. For at man skal lykkes med den grønne og digitale omstillingen Norge må gjennom, er det kritisk at vi sikrer næringslivet forskning, innovasjon og utvikling. Disse medlemmer viser til at Norge kommer dårligere ut sammenlignet med våre nordiske naboland når det gjelder næringsrettet forskningsfinansiering ifølge rapporten «Komparativ analyse av næringsrettede virkemidler for forskning og næringsrettet innovasjon» utført av Samfunnsøkonomisk analyse høsten 2023 (Rapport 20-2023).

Disse medlemmer mener forenklings- og effektiviseringsarbeid bør prioriteres, og hvileskjæret vi har sett innenfor digitaliseringsarbeidet, har bremset mulighetene for næringslivets omstillingsevne. Disse

medlemmer mener Norge må ha en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å tilby sammenhengende tjenester, og sørge for at fellesløsninger virker på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.

Disse medlemmer viser til at Norge har innbetalt nærmere 2 mrd. kroner til EUs program for digital omstilling og bruk av digitale teknologier i samfunn og næringsliv, DIGITAL. De norske ambisjonene for deltakelse i programmet er blant annet å realisere synergier mellom DIGITAL og nasjonale strategier og sikre anvendelse av DIGITAL sine kapasiteter for det brede lag av norske private og offentlige virksomheter og utnytte ulik finansiering som DIGITAL tilbyr for å støtte nasjonalt samarbeid. Deltakelse i prosjekter i programmet har derimot visst seg utfordrende som følge av kravet om medfinansiering. Sammenlignet med våre naboland ser man at Norge i mindre grad klarer å ta i bruk muliggjørende teknologi. Støtte til medfinansiering vil derfor være et målrettet virkemiddel for å gjøre det enklere for norske bedrifter, særlig små- og mellomstore bedrifter, å søke midler og delta i arbeidsprogrammer. Høyre har i partiets alternative statsbudsjett satt av midler til medfinansieringsordning for å muliggjøre økt norsk deltakelse i programmet.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor programmet Startoff opprettholdes. Startoff er en ordning som gjør at offentlige virksomheter formulerer utfordringer og behov som oppstartsmiljøer og andre innovative aktører utarbeider løsninger på. For å lykkes med dette utvikles ny anskaffelsesmetodikk tilpasset de nye leverandørmarkedene. Målet er å få flere oppstartsbedrifter til å levere tjenester til det offentlige og bidra til at offentlig sektor blir mer innovativ.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett for 2022 og 2023, jf. Innst. 2 S (2021–2022) og Innst. 2 S (2022–2023), hvor Høyre har foreslått å gjeninnføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE). Under regjeringen Solberg ga ABE-reformen en forutsigbar forventning om effektivisering i offentlig sektor på driftssiden. Når det investeres store midler i ny teknologi og digitalisering i offentlig sektor, skal det føre til bedre organisering og mer effektiv tjenesteproduksjon, som kan tas ut som besparelser. I en tid med strammere budsjetter for både husholdninger og privat næringsliv, er det underlig om offentlig sektor er den eneste som ikke trenger å spare inn. Disse medlemmer mener at alle deler av staten må jobbe godt med å effektivisere og få mer igjen for pengene.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge skal nå de ambisiøse klimamålene man har satt, samtidig som man skaper nye, grønne, verdiskapende arbeidsplasser. Hvis verden skal lykkes med å kutte utslippene,

må norske bedrifter og deres grønne løsninger være med på laget.

Disse medlemmer vil ta markedet i bruk i miljøets tjeneste. Under regjeringen Solberg falt utslippene med 8 pst., men nå går utslippskuttene saktere. Disse medlemmer mener at det næringsrettede virkemiddelapparatet må treffe på grønn omstilling og ta i bruk større målrettede grep. Derfor prioriterer Høyre i partiets alternative statsbudsjett midler til punktutslippsprogram under Enova.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge opprettholder posisjonen som en maritim stormakt. En utfordring i dag er at investeringsbeslutninger i ny teknologi legges på is som følge av kostnadsrisikoen. For å få fart på grønn omstilling i skipsfarten, vil innføring av differansekontrakter være avgjørende. Disse medlemmer viser til at grønn omstilling går for sakte, fordi det ikke er lønnsomt for rederiene å gå over til drivstoff med bruk av fornybar energi. Disse medlemmer viser derfor til partiets alternative statsbudsjett, som prioriterer en satsing på innføring av differansekontrakter som vil dekke deler av merkostnaden mellom fossile og grønne løsninger. Mange av de teknologiske løsningene er fortsatt i et tidlig stadium og det vil ta tid å bygge nye fartøy og tilrettelegge med nødvendig infrastruktur for alternativt bærekraftig drivstoff. Av den grunn er det vanskelig å beregne behovet de første årene. Eventuelt underforbruk av midler på posten de første årene kan i en periode gå til differansekontrakter til industri- og transportsektoren.

Disse medlemmer viser til at fra 1. januar 2024 blir skipsfarten en del av EU ETS (EUs kvotehandelssystem). Inntektene fra kvotehandel fordeles mellom medlemslandene, og en mindre andel går til EUs innovasjonsfond. For EU-land er det bestemt at 100 pst. av ETS-inntektene skal gå tilbake til grønne energi- og klimatiltak. Norge er i dag unntatt fra kravet om øremerking gjennom tilpasninger i EØS-avtalen. For Norges del kan det innebære en konkurranseulempe at vi ikke er på samme linje som resten av EU. Disse medlemmer mener det derfor er viktig at det gjøres strategiske vurderinger av hvordan midlene kan anvendes på en måte som sikrer den norske maritime næringens konkurranse- og innovasjonskraft.

Disse medlemmer har merket seg uroen som er skapt rundt Kirkenes Fondsforvaltning AS. Det gjelder manglende dialog og utredning i forkant av forslaget i revidert nasjonalbudsjett om avvikling og oppfatningen det indirekte har bidratt til av Norge som en noe uforutsigbar partner- og medinvestor. Disse medlemmer forventer at regjeringen sørger for at den videre prosessen håndteres ryddig, og om mulig ser på alternative innretninger av fondet.

2.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, som presenterer hvordan partiet vil legge til rette for økt verdiskapning og innovasjon i privat sektor, og mindre makt og myndighet til staten. Disse medlemmer mener grunnprinsippet i en vellykket næringspolitikk er et så fritt marked som mulig, med lavere skatter, avgifter og offentlige inngrep. Disse medlemmer er av den oppfatning at mindre politisk innblanding, styring og regulering skaper mer nyskapning og innovasjon i privat sektor. Disse medlemmer mener grunnfundamentet i et velferdssamfunn og en sunn økonomi, er privat næringsliv og initiativ som skaper verdier og arbeidsplasser i hele landet.

Disse medlemmer mener det er avgjørende for videre vekst og verdiskapning at næringslivet har trygge og forutsigbare rammevilkår. Disse medlemmer mener derfor det er svært alvorlig at trygge og forutsigbare rammevilkår ikke lenger kan tas for gitt, etter at Støre-regjeringen har innført drastiske økninger i skattene, samt innført skatter med tilbakevirkende kraft og over natten, på tross av tilbakemeldinger fra næringslivet selv. Slike omveltende vedtak kan være med på å gjøre lønnsomme langtidsinvesteringer ulønnsomme, og gjør at viktige distriktsarbeidsplasser i lokalsamfunn kan gå tapt.

Disse medlemmer mener reduksjon av skatter og avgifter er nødvendig for å sikre næringslivet økonomisk handlingsfrihet. Disse medlemmer opplever at kapitalmangelen er stor blant mange bedrifter som følge av prisvekst og strømprissituasjonen. Disse medlemmer mener derfor lavere skatter og avgifter er nødvendig for å sikre bedriftenes kapital. Disse medlemmer viser til at norske eiere av arbeidende kapital i 2023 betalte dobbelt så mye i eierbeskatning som i 2021. Disse medlemmer mener formuesskattens diskriminering av norsk eierskap, samt skattens innretning, gir svært uheldige utfall for norske bedrifter.

Disse medlemmer viser til NHOs medlemsundersøkelse fra november 2023, der 63 pst. av NHOs medlemsbedrifter mener den administrative byrden har økt de siste to årene. Disse medlemmer mener en viktig faktor for at bedriftene skal få drive effektivt, og for at det skal være lett å starte bedrift, er å redusere byråkratiet gjennom å lette på offentlige reguleringer og krav.

Disse medlemmer viser til at det er mangel på arbeidskraft og nødvendig kompetanse i flere deler av næringslivet. Disse medlemmer mener det er viktig at skole og utdanningsinstitusjoner innretter seg etter næringslivets behov, for å sikre kompetansen som næringslivet etterspør, og for at flere nyutdannede får relevant jobb etter fullført utdanning.

Disse medlemmer viser til at maritim næring er svært viktig for Norge. Det er en av få næringer hvor omtrent hele verdikjeden finnes i Norge. Næringen syssetter mange og bidrar til stor verdiskaping, både til lands og til vanns. Disse medlemmer mener at norske sjøfolk er ryggraden i næringen. Både den siste perioden under regjeringen Solberg og dagen regjering har skapt usikkerhet og utrygghet knyttet til rammebetingelsene for norske sjøfolk. Innføring av tak i tilskuddsordningen for sjøfolk, også kalt nettolønnsordningen, og manglende inflasjonsjustering av dette taket, har i praksis gjort det mindre lønnsomt å ansette norske sjøfolk i flåten. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås bevilget i overkant av 600 mill. kroner for å fjerne taket på nettolønnsordningen.

Disse medlemmer peker på at også på andre områder har regjeringen skapt usikkerhet for maritim næring, blant annet gjennom den usikkerhet som er skapt i brønnbåtneringen når det gjelder regjeringens og skatteetatens uttalelser og fortolkninger om hvorvidt næringen oppfyller kriteriene for å være innenfor rederiskatteordningen. Disse medlemmer vil påpeke at den norske brønnbåtneringen er helt avgjørende for at havbruksnæringen skal kunne drive på en forsvarlig måte der hensynet til fiskehelse og biosikkerhet skal være i fokus. Disse medlemmer har merket seg at det er særlig problemstillingen knyttet til hva som er å anse som såkalt stasjonær virksomhet, som er utgangspunktet for påstander om at næringen ikke oppfyller kriteriene for å være innenfor ordningen. Dette gjelder særlig virksomheten knyttet til den myndighetspålagte oppgaven med avlusingsoperasjoner. Avlusing om bord i brønnbåt er viktig både av hensyn til fiskehelsen og miljøet. Disse medlemmer vil også påpeke at dette er noe som har vært kjent at brønnbåtneringen har utført helt siden næringen ble en del av rederiskatteordningen i 1996, og er selvsagt en del av hele transportoppdraget som næringen har utført for oppdretterne i tråd med de krav som stilles fra myndighetene, og kan ikke være å anse som stasjonær virksomhet. Dersom regjeringen nå skal endre praksis som vil medføre at den norske brønnbåtneringen ikke lenger skal kunne være en del av rederiskatteordningen, så vil dette i ytterste konsekvens få svært store negative konsekvenser dersom næringen vil måtte tilpasse seg dette. Flertallet av de store brønnbåtrederiene er i dag eid av utenlandske investorer, og det er dermed ikke slik at dette kun er en norsk utfordring og skattesak. Dersom en ender opp med at næringen vil måtte tilpasse seg den nye tilnærmingen skatteetaten har tatt i saken, uten at lovgiver får behandlet dette på en grundig og forsvarlig måte, så mener disse medlemmer at det vil kunne få svært store negative konsekvenser for arbeidsplassene til norske sjøfolk, veksten i oppdrettsnæringen, verftene langs

kysten, beredskapen, fiskehelsen, biosikkerhet og miljøet.

Disse medlemmer mener at dersom man skal gjøre slike vesentlige endringer i fortolkningen av hva som skal være gjeldende for å kunne være innenfor rederiskatteordningen, så må dette først være gjenstand for en grundig diskusjon i Stortinget i samband med arbeidet med notifiseringer inn mot ESA. Dette er et arbeid som uansett skal igangsettes snart, slik statsråd Vedum redegjorde for i sitt svar til representanten Sivert Bjørnstad i Stortinget under interpellasjonsdebatten 10. oktober.

Disse medlemmer viser i den sammenheng til finansinnstillingen, hvor Fremskrittspartiet har fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen stille arbeidet med endringer innenfor rederiskatteordningen, herunder skatteetatens strengere fortolkning av hva de mener er å anse som 'stasjonær virksomhet' overfor brønnbåtneringen, i bero. En sak som vil kunne få så store negative samfunnsmessige konsekvenser må forlegges Stortinget til behandling i tilknytning til arbeidet med den tiårige prosessen overfor ESA.»

Disse medlemmer vil påpeke at ESA har godkjent at brønnbåter er en del av rederiskatteordningen, og dette må innebære at den praksis som har vært gjeldende, frem til skatteetaten kom med en ny og klart innskrammende fortolkning, også gjelder for de tjenester som brønnbåtene hele tiden har utført.

Disse medlemmer mener mineralnæringen er en fremtidsnæring som har potensial til å bli svært viktig for Norge, for å dekke det økende behovet for mineraler som benyttes til teknologiutvikling både i Europa og verden. Disse medlemmer peker på at verdikjedene til en rekke av de viktigste mineralene er konsentrert til enkeltland og -områder, og at vi nå ser ut til å gå inn i en periode preget av mer usikkerhet, ustabilitet, geopolitiske maktkamper og menneskerettighetsbrudd. Disse medlemmer mener derfor at det er store muligheter for å utvikle en mineralnæring i Norge som kan skape store verdier og mange arbeidsplasser, og som samtidig vil bidra til å sikre tilgang på kritiske mineraler. Disse medlemmer peker på at både i USA og i Europa er tilgang til kritiske mineraler en politisk prioritet, og det er viktig å gjøre seg uavhengig av totalitære stater og stater med helt andre lønns- og arbeidsvilkår for involverte gruvearbeidere eller steder som tillater barnearbeid.

Disse medlemmer viser til at maritim næring er blant Norges viktigste, og skaper store verdier. Disse medlemmer påpeker at den maritime næringen er en betydelig bidragsyter til at norsk sokkel er langt fremme ved utvikling av ny teknologi. Disse medlemmer mener man fra politisk hold må sørge for å styrke Norges komparative fortrinn innenfor den maritime

næringen. Disse medlemmer mener en forutsetning for videre vekst i næringen er stabile og langsiktige rammebetingelser, og at vi må tilby rammebetingelser for næringen som er like gode, eller bedre, som i andre land vi konkurrerer med. Disse medlemmer mener nettolønnsordningen er det viktigste virkemidlet for å sørge for tilstrekkelig tilgang på norske kompetente sjøfolk.

Disse medlemmer viser ellers til partiets alternative statsbudsjett og til disse medlemmers øvrige merknader i denne innstillingen.

2.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å understreke at den sårt trengte grønne omstillingen av norsk næringsliv og industri ikke skjer raskt nok. Skal man lykkes med omstillingen, må man bruke hele virkemiddelapparatet som vil føre oss til en grønn og rettferdig omstilling. Her må blant annet staten gjennom sitt direkte og indirekte eierskap, og som en tilrettelegger for aktivitet i det norske samfunn, være med på å ta risiko for de tiltakene som trengs.

Dette medlem vil peke på at veien til omstilling krever grønne motorer i den norske økonomien. Statsbudsjettet må bli grønt. Grønne industrier, gamle som nye, må bygges og grønne markeder skapes. For å få til dette må staten på en og samme tid begrense økologisk skadelig aktivitet og være en utsteder av tålmodig og langsiktig kapital for grønne og rettferdige investeringer. Slik vil vi kunne vri den private kapitalen, som i dag ikke tilstrekkelig skytes inn i grønne prosjekter grunnet investorers avkastningskrav, i en mer bærekraftig retning.

Dette medlem mener at finansieringen av det grønne skiftet går altfor treigt, og at det fremover må prioriteres i større grad mellom ulike type virkemidler på lang og kort sikt, og i tidlige og senere faser av prosjekter. Dette medlem peker på at det er mangel på kapital og finansiering for viktige omstillingsprosjekter i den kapitalintensive byggefasen av grønne industriprosjekter. Dette medlem viser videre til at det næringsrettede virkemiddelapparatet i liten grad er tilpasset dette. Denne bakgrunnen er førende for Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å vri Eksportfinansiering Norge til en grønn industribank gjennom å opprette en ny ordning for risikolån til grønne industriprosjekter i Norge. En slik bank vil kunne bistå bærekraftige prosjekter med gunstige lån- og støttevilkår. Særlig må fokuset ligge på små og mellomstore bedrifter og oppstartfaseprosjekter, som i dag sliter med å få tak i lånekapital på lik linje med større selskaper og etablerte prosjekter. Globalt finnes det omtrent 90 offentlige in-

vesteringsbanker med politiske, fremfor kommersielle, mål. Vår tids største politiske mål er å sikre en rettferdig, rask og grønn omstilling av industri, næringsliv og samfunn, det er et sentralt ansvar for staten å bidra til å nå dette målet med de virkemidlene en har tilgjengelig.

Dette medlem mener man må stille krav til næringsliv og industri om bærekraft og rettferdighet, samt legge politikk bak kravene som stilles. Landet må bygges på ny, slik Norge gjorde da man skapte oljeeventyret. Denne gangen må det likevel bygges målrettet grønt for å sikre arbeidsplasser og vår felles velferd i et evighetsperspektiv. Derfor må statlig eierskap av bedrifter som direkte eier eller investerer i andre selskaper, brukes til å vri industri og næring i en grønnere og mer rettferdig retning. Staten må være en aktiv eier som tør å stille krav om rettferdig og bærekraftig forvaltning.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å oppkapitalisere Nysnø Klimainvesteringer og gjøre selskapet til et større grønt investeringsselskap. I stedet for eksport dominert av olje og gass bør Norge bidra til utslippskutt og et økologisk bærekraftig næringsliv gjennom eksport av grønn teknologi. Sosialistisk Venstrepartis visjon er at Nysnøs oppgave er å investere og bruke eierskapet aktivt for å oppnå dette formålet.

Dette medlem vil peke på at det er knyttet høy risiko ved at petroleumsnæringen utgjør en så stor andel av Norges økonomi. I tillegg til den åpenbare klimarisikoen det utgjør for verdenssamfunnet, bindes kapital, arbeidskraft og kapasitet i økonomien opp i en industri som innen kort tid må fases ut. Det må heller gis plass til grønn næring og industri som vil sikre anstendig arbeid og bærekraftige samfunn over tid. Tiden er moden for å frigjøre arbeid og kapital fra norsk olje- og gassutvinning. Lenge har det vært favorisert en næringspolitikk som bidrar til forurensning, eiendomsspekulasjon og uproduktive finansielle aktiva, med svært uheldige miljø- og fordelingskonsekvenser og svekket finansiell stabilitet. Dette må snus.

Omstilling fra petroleumsavhengighet skjer ikke uten at insentivene for å lete og bygge ut stadig flere oljefelt fjernes, slik at investeringsmidler og kompetanse frigjøres. Dette medlem viser derfor til forslag i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett om å kutte offentlig finansiert forskning på petroleum og statlig finansiert leting etter olje. I stedet styrker man satsingen på grønn forskning. Samtidig haster det å ta i bruk den grønne teknologien som allerede finnes.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en omstillingsavgift for norsk sokkel. Forslaget vil bidra til å redusere klimarisiko og finansiell risiko på sokkelen. Dette medlem viser til at forslaget er i tråd med Klimaomstillingsutvalgets anbefalinger.

Dette medlem påpeker at hydrogen vil bli et sentralt drivstoff i fremtiden, spesielt som erstatning for fossile innsatsfaktorer i skipsfart og industri. Norge har svært gode forutsetninger for å lykkes i produksjon av hydrogen, både grønn og blå. For å lykkes med å bygge opp hydrogenneringa raskt nok, slik at behovene i næringer og transportsektoren møtes, er det avgjørende at staten bidrar til å bygge ut den infrastrukturen som trengs. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i partiets alternative statsbudsjett har foreslått å innføre differansekontrakter for produksjon og bruk av grønt hydrogen til industri og skipsfart med en startbevilling på 1 mrd. kroner, med mål om en fullfinansiert ordning på 3 mrd. kroner innen 2025.

2.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt mener at arbeidet med å kutte klimagassutslipp, omstilling og å bygge varige industriarbeidsplasser for framtida ikke går fort nok. På samme måte som aktiv næringspolitikk sørget for å bygge opp industri da Norge ble en oljenasjon, må de samme virkemidlene nå brukes for å hindre at omstillinga bort fra oljealderen blir en omstilling til arbeidsledighet.

Dette medlem mener at Norge trenger en aktiv nærings- og industripolitikk, særlig i møte med utviklingen i EU og USA. Dette medlem viser til at Europas største forekomst av sjeldne jordartsmineraler er å finne på Fensfeltet i Nome kommune. Dette medlem viser til Innst. 74 S (2023–2024), hvor Rødt foreslår at det opprettes et statlig mineralselskap for å utvikle og drifte forekomsten på Fensfeltet. Dette medlem viser til at den norske staten har lang erfaring med å drive gruveprosjekter, og videre at den svenske staten har drevet gruvene i Kiruna gjennom LKAB i over 100 år, et mineralprosjekt som går med milliardoverskudd og fører til store ringvirkninger. Dette medlem er skuffet over at regjeringspartiene per nå ikke er villige til å opprette et statlig mineralselskap, men vil likevel vise til at dette er noe det åpnes for i den nasjonale mineralstrategien.

Dette medlem viser til at ordninga for sysselsetting av norske sjøfolk er med på å sikre maritim kompetanse og bidrar til rekruttering av norske sjøfolk. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor ordninga foreslås prisjustert. Videre ønsker Rødt på sikt å utvide ordninga.

Norsk industri er i verdenstoppen for lave utslipp, men potensialet for omstilling er fortsatt stort. Dette medlem viser til at mye av teknologien som behøves for framtidig miljøvennlig industriproduksjon, er under utvikling, og det trengs derfor midler til å realisere prosjekter som ennå ikke er kommersielt lønnsomme. Rødt har i partiets alternative statsbudsjett foreslått å styrke

Miljøteknologiordninga og ikke svekke den, som regjeringen har foreslått.

Videre vil Rødt styrke Grønn plattform. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det blant annet ble satt av penger til å gjennomføre en ny utlysning av midler fra Grønn Plattform i 2024, og hvor det videre ble satt av penger til et program for grønn skipsfart, et program for å kutte punktutslipp i industrien og et program for sirkulær gruvedrift og gjenvinning av kritiske mineraler.

Samtidig mener dette medlem at det er viktig å ta vare på den industrien som allerede eksisterer i Norge. Dette medlem viser til at prissmitte på strøm fra Europa setter industribedrifter avhengige av billig norsk vannkraft i fare. Dette medlem vil blant annet vise til at REC Solar 22. november 2023 meldte at selskapet legger ned sine fabrikker og avlyser sine prosjekter i Norge. Videre vil dette medlem vise til vedtaket truffet av Fellesforbundet, ett av de største LO-forbundene med 170 000 medlemmer, som på landsmøtet 2023 tok et oppgjør med den markedsbaserte kraftpolitikken, et tydelig signal om at det trengs å ta kontroll over krafta for å sikre norsk industri.

2.3.6 VENSTRE

Medlemmen i komiteen frå Venstre meiner bedriftene er nøkkelen til grønn omstilling av samfunnet. Næringslivet skal vere drivaren i omstillinga frå ein norsk økonomi bygd på fossile ressursar, til ein moderne kunnskapsøkonomi bygd på kompetanse og berekraftig hausting, bruk og foredling av naturressursar. For å utvikle framtidens næringsliv må det leggest godt til rette for både å starte og utvikle bedrifter, og det må vere mogleg å få tilgang på kapital for å få gode idear til å vekse.

Denne medlemmen meiner regjeringa i for stor grad lar næringslivet betale rekninga for den økonomiske innstramninga som må gjerast, og nye unødvendige valløfte frå regjeringa. Det rammar særleg bedrifter på veg opp og fram og bedrifter med stor kapitaltrong og få likvide midlar. Denne medlemmen meiner eit føreseieleg skattenivå er heilt naudsynt for å bygge nye, grønne bedrifter. Denne medlemmen meiner spesielt auken i arbeidsgivaravgift på løn og ytingar over 850 000 kroner er skadeleg for å bygge framtidens kompetansebedrifter og arbeidsplassar – i tillegg til å vere sterkt byråkratiserande. Denne medlemmen viser til høyringsinnspel frå både arbeidsgivar- og arbeidstakersida som er svært kritiske til den særskatten på bedrifter som er avhengige av høgt utdanna arbeidskraft og hindrar omstilling av økonomien.

Denne medlemmen syner også til at det er summen av skatte- og avgiftsendringane, kombinert med dårlege og til dels manglande forankringsprosessar,

som no skaper frustrasjon i næringslivet og set nødvendige investeringar på vent. Når fleire skattar blir endra raskt, uføreseieleg og med store satsendingar, dempar det investeringsviljen i næringslivet. Denne medlemen meiner særleg skjerpningane i formuesskatten, utbytteskatten og arbeidsgivaravgifta samla sett har medført ei for høg skattebyrde for framtidens bedrifter. Denne medlemen syner til Venstres alternative statsbudsjett, der det blei gjort framlegg om å fjerne den ekstra arbeidsgivaravgifta og redusere formuesskatten. Denne medlemen meiner også det som eit strakstiltak bør gjerast endringar i formuesskatten som lettar skattebyrden for nyoppstarta teknologiselskap med store vekstambisjonar, til dømes gjennom å sikre likehandsaming av alle immaterielle verdiar (også teknologi) ved fastsetjinga av formue og ved å tillate berekning av formuesskatt som eit gjennomsnitt over siste tre år. Venstre vil kome nærare tilbake til dette i samband med skatte- og avgiftsproposisjonen.

Denne medlemen meiner i tillegg at fleire tilsette bør få høve til å ta del i verdiskapinga i bedrifta dei jobbar i, og syner til partiet sitt alternative statsbudsjett, der det ligg inne å gjeninnføre ordninga med skattefri fordel ved tilsette sitt kjøp av aksjar i eiga bedrift. Det spreier makt og kapital og bygger bedrifter med lokalt eigarskap. Summen av skatteendringane i partiet sitt alternative statsbudsjett vil gjere at næringslivet er betre rusta for å ta Noreg framover.

Denne medlemen syner også til at god næringspolitikk for vekst og omstillingsevne i økonomien ikkje er avgrensa til arbeidet i næringskomiteen. Denne medlemen syner til at partiets alternative statsbudsjett for 2024 også inneheld ei kraftig satsing på utdanning og forskning, digitalisering av offentleg sektor og eit grønt og rettferdig skattesystem, som i sum gir næringslivet langt betre føresetnader for å skape verdiar og arbeidsplassar i dei krevjande åra som kjem.

Denne medlemen legg særleg vekt på at det er viktig å halde fram satsinga på digitalisering, både for å gjere det enklare for bedrifter å rapportere inn til det offentlege og å styrke stat og kommunar sin digitale kompetanse og støtteapparatet deira. Denne medlemen meiner desse grepa vil betre den digitale infrastrukturen i samfunnet og bidra til eit effektivt og digitalt byråkrati som både spelar på lag med utviklinga av eksisterande bedrifter og skaper grobott for fleire nye bedrifter.

Denne medlemen ser med uro på regjeringa sine signal om ein svært aktiv såkalla statleg næringspolitikk, samtidig som rammevilkåra blir forverra for bedrifter og bransjar som ikkje er særskilt blinka ut av Arbeidarpartiet og Senterpartiet som nokon ein vil gå aktivt inn og støtte. Denne medlemen meiner sjølv sagt at staten skal spele ei aktiv rolle i å legge til rette for framtidens næringsliv gjennom gode støtteordningar for

umoden teknologi, klimavenlege løysingar og investeringar i forskning og utvikling, men understrekar samtidig at næringspolitikken først og fremst må gi rom for bedrifter som ikkje mottar særskilt statleg støtte, legge til rette for rettferdig konkurranse i ein marknad og sikre at nytenking og innovasjon ikkje blir svekte av politisk påverknad frå eksisterande store næringar og bedrifter med gode politiske kontaktar.

Denne medlemen er også bekymra for at vyane og ambisjonane til regjeringa om ein aktiv næringspolitikk har skapt falske forventningar i delar av næringslivet om kor aktiv staten skal vera i å finansiera og direkte støtte omlegginga til ein grønt økonomi. Denne medlemen meiner staten skal spela ei rolle i å hjelpa til med risikoavlasting og kompensera for marknadssvikt, men at kapitalen som skal til for å finansiera bedriftene til framdrifta, hovudsakleg må vera private pengar.

Denne medlemen merkar seg at regjeringa vil vri verkemiddelapparatet i grønt retning, og ser det som positivt. Denne medlemen vil likevel understreke at ein då må sikre at ikkje dei tenesteytande næringane «fell mellom to stolar» i denne omlegginga. I den nye grønt økonomien er ein avhengig av sterke og mangfaldige tenesteytande næringar og at desse næringane får høve til å utvikle seg og får like god oppbakking frå det offentlege verkemiddelapparatet som tradisjonell «grønt industri». Mange av desse tenesteytande næringane har også eit stort eksportpotensial, slik som f.eks. IKT-næringane, helsenæringa og dei kreative næringane. Denne medlemen føreset at desse næringane ikkje blir nedprioriterte i den omlegginga av verkemiddelapparatet i grønt retning som regjeringa no varslar.

Denne medlemen syner til at det i Venstres alternative statsbudsjett blir gjort framlegg om ei rekke styrkingar innanfor forskning, teknologi og det klimavenlege verkemiddelapparatet. Kapitaltilgangen for grønt vekstbedrifter blir styrkt kraftig ved at ein rustar opp Miljøteknologiordninga, Grønt plattform og held oppe StartOff-ordninga. I tillegg foreslår Venstre ei betydeleg styrking av næringsretta forskinga utanom petroleumssektoren, og å halde på dei regionale forskingsfonda. For Venstre skal det statlege verkemiddelapparatet bidra til grønt vekst og omstillingsevne i heile breidda av norsk næringsliv. Slik kuttar ein utslepp og skaper verdiar på same tid.

2.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Miljøpartiet De Grønne vil føre en næringspolitikk som gir jobber, lønnsomhet, velferd og rettferd uten å ødelegge livsgrunnlaget. Den største utfordringen for norsk næringsliv er at investeringene i olja de siste årene har vært 5–7 ganger større enn i fastlandsindustrien. Så lenge ka-

pital og kompetanse suges inn i petroleumssektoren, kan annet norsk næringsliv vanskelig bli konkurransedyktig. Både natur- og klimakrisen og endringer i markedet krever at hoder, hender og penger flyttes fra petroleumsnæringene og over i de mange bærekraftige fremtidsnæringene.

Snuoperasjonen som Miljøpartiet De Grønne vil gjennomføre, kan ikke gjøres bare ved å gjøre justeringer på rammeområde 9. Omstillingen vil kreve betydelige endringer i skatte- og avgiftspolitik, forskningspolitikk, utdanningspolitikk, fiskeripolitikk, energipolitikk og landbrukspolitikk og på en rekke andre områder.

Dette medlem viser til at regjeringens næringsrettede virkemiddelapparat i hovedsak består av subsidieordninger, lån og lånegarantier. Det blir stadig mer åpenbart at dette ikke er tilstrekkelig til å gjøre norsk industri konkurransedyktig. Spesielt USAs støtteregime IRA er en utfordring. Freyr satser tungt på batteriproduksjon i USA og legger den norske satsingen på is. Yara slår fast at det hadde vært mer lønnsomt å satse på utslippsfri ammoniakkproduksjon i USA enn i Norge med dagens rammevilkår. Den norske solindustrien står på randen av konkurs. Det er stor fare for at Norges havvindsatsing blir akterutseilt av land med bedre rammevilkår.

Dette medlem har merket seg at Norge har en annen suksessoppskrift for næringsutvikling som mange misunner oss. Oppbyggingen av oljesektoren med stor statlig involvering har gitt oss en oljeformue som kommer oss og fremtidens generasjoner til gode. Staten har, gjennom SDØE (Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten utenfor Equinor) og selskapet Petoro, tatt opp mot 30 pst. eierandel i utbygginger på norsk sokkel. Staten tar en stor del av risikoen ved utbygging av felt som det er usikkert om blir lønnsomme, mens fellesskapet får avkastning fra vellykkede prosjekter.

Dette medlem mener dette prinsippet bør flyttes over til næringer Norge skal leve av etter olja. Miljøpartiet De Grønne har lagt frem et forslag som behandles av Stortinget høsten 2023 (jf. Innst. 77 S (2023–2024) og Dokument 8:245 S (2022–2023)), hvor det foreslås å etablere et investeringsfond etter modell av SDØE og Petoro, med arbeidstittel Statens Direkte Grønne Eierskap (SDGE). Fondet vil få i oppdrag å gå inn i grønne selskaper med opptil 30 pst. av egenkapitalen. Aktuelle bransjer kan være solindustri, batteriindustri, biogass, havvind, muliggjørende teknologier og kanskje noen former for landbasert gruvedrift. Dette medlem foreslår å innlemme Nysnø og Investinor i SDGE, og foreslår derfor å redusere bevilgninger og kapitaltilførsel til disse.

Dette medlem vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 9:

- Vri virkemiddelapparatet vekk fra olje og over på nye næringer, blant annet ved å redusere bevilgningene til petroleumsaktiviteter under Innovasjon Norge.
- Styrke Sivas testfasiliteter og inkubasjonsprogram.
- Styrke klyngeprogrammet under Innovasjon Norge.
- Etablere et sanntids aksjonærregister, slik både Norges Presseforbund, Norges Journalistlag og Næringskomiteen har etterlyst.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes næringspolitikk.

2.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 9

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 9 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2023–2024), Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) på rammeområde 9 og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter (i tusen kroner)									
900	Nærings- og fiskeridepartementet								
	21 Spesielle driftsutgifter	71 855	71 855 (0)	71 855 (0)	76 855 (+5 000)	71 855 (0)	71 855 (0)	71 855 (0)	71 855 (0)
	75 Tilskudd til særskilte prosjekter	20 534	20 534 (0)	20 534 (0)	20 534 (0)	22 534 (+2 000)	22 034 (+1 500)	20 534 (0)	20 534 (0)
	77 Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum	3 298	3 298 (0)	3 298 (0)	3 298 (0)	3 298 (0)	3 798 (+500)	3 298 (0)	3 298 (0)
	86 Differansekontrakt for grønn hydrogen	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 000 000 (+1 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
904	Brønnøysundregistrene								
	1 Driftsutgifter	508 000	508 000 (0)	508 000 (0)	516 100 (+8 100)	508 000 (0)	508 000 (0)	508 000 (0)	508 000 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	77 700	77 700 (0)	77 700 (0)	77 700 (0)	77 700 (0)	97 700 (+20 000)	77 700 (0)	77 700 (0)
905	Norges geologiske undersøkelse								
	1 Driftsutgifter	223 400	223 400 (0)	223 400 (0)	243 400 (+20 000)	218 400 (-5 000)	223 400 (0)	223 400 (0)	223 400 (0)
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard								
	1 Driftsutgifter	70 200	70 200 (0)	90 200 (+20 000)	80 200 (+10 000)	65 200 (-5 000)	70 200 (0)	70 200 (0)	70 200 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk								
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	2 410 000	2 410 000 (0)	2 237 000 (-173 000)	3 037 000 (+627 000)	2 410 000 (0)	2 523 000 (+113 000)	2 183 000 (-227 000)	2 410 000 (0)
911	Konkurransetilsynet								
	1 Driftsutgifter	136 600	136 600 (0)	136 600 (0)	136 600 (0)	136 600 (0)	136 600 (0)	136 600 (0)	141 600 (+5 000)
915	Regelrådet								
	1 Driftsutgifter	12 000	12 000 (0)	12 000 (0)	12 000 (0)	0 (-12 000)	4 000 (-8 000)	12 000 (0)	12 000 (0)
940	Internasjonaliserings- tiltak								
	70 Eksportfremmetiltak	94 700	94 700 (0)	94 700 (0)	-10 000 (-104 700)	94 700 (0)	94 700 (0)	94 700 (0)	94 700 (0)
952	Investinor AS								
	50 Risikokapital	52 500	52 500 (0)	52 500 (0)	52 500 (0)	0 (-52 500)	52 500 (0)	52 500 (0)	0 (-52 500)
	70 Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 159	8 159 (0)	8 159 (0)	8 159 (0)	0 (-8 159)	8 159 (0)	8 159 (0)	13 159 (+5 000)
2421	Innovasjon Norge								
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 105 800	1 105 800 (0)	1 005 800 (-100 000)	940 800 (-165 000)	992 800 (-113 000)	1 105 800 (0)	1 105 800 (0)	1 052 003 (-53 797)
	71 Innovative næringsmil- jøer	126 320	126 320 (0)	126 320 (0)	126 320 (0)	120 320 (-6 000)	126 320 (0)	126 320 (0)	148 320 (+22 000)
	74 Reiseliv, profilering og kompetanse	574 429	574 429 (0)	574 429 (0)	564 429 (-10 000)	180 429 (-394 000)	528 329 (-46 100)	574 429 (0)	574 183 (-246)
	75 Grønn plattform	245 795	245 795 (0)	345 795 (+100 000)	245 795 (0)	245 795 (0)	452 295 (+206 500)	345 795 (+100 000)	230 842 (-14 953)
	76 Miljøteknologi	415 900	415 900 (0)	415 900 (0)	415 900 (0)	415 900 (0)	490 900 (+75 000)	530 900 (+115 000)	414 375 (-1 525)
2426	Siva SF								
	70 Tilskudd	48 063	48 063 (0)	48 063 (0)	45 660 (-2 403)	48 063 (0)	48 063 (0)	48 063 (0)	68 063 (+20 000)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
2460	71 Tilskudd til testfasiliteter	214 342	214 342 (0)	244 342 (+30 000)	214 342 (0)	214 342 (0)	214 342 (0)	252 342 (+38 000)	272 342 (+58 000)
	Eksportfinansiering Norge								
	24 Driftsresultat:	102 500	102 500 (0)	102 500 (0)	102 500 (0)	102 500 (0)	102 500 (0)	102 500 (0)	97 500 (-5 000)
	2 Driftsutgifter	312 000	312 000 (0)	312 000 (0)	312 000 (0)	312 000 (0)	312 000 (0)	312 000 (0)	307 000 (-5 000)
	58 Grønn industrifinansiering	0	1 750 000 (+1 750 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Sum utgifter	12 811 971	14 561 971 (+1 750 000)	12 688 971 (-123 000)	13 199 968 (+387 997)	13 218 312 (+406 341)	13 174 371 (+362 400)	12 837 971 (+26 000)	12 793 950 (-18 021)
Inntekter (i tusen kroner)									
5460	Eksportfinansiering Norge								
	52 Tilbakeføring fra alminnelig garantiordning	0	0 (0)	9 000 000 (+9 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	52 Tilbakeføring fra Eksfin av tidligere bevilget tapsavsetning	0	9 000 000 (+9 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	72 Tilbakeføring av garanti fra Eksportfinansiering Norge	0	0 (0)	0 (0)	9 000 000 (+9 000 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Sum inntekter	2 740 978	11 740 978 (+9 000 000)	11 740 978 (+9 000 000)	11 740 978 (+9 000 000)	2 740 978 (0)	2 740 978 (0)	2 740 978 (0)	2 740 978 (0)
	Sum netto	10 070 993	2 820 993 (-7 250 000)	947 993 (-9 123 000)	1 458 990 (-8 612 003)	10 477 334 (+406 341)	10 433 393 (+362 400)	10 096 993 (+26 000)	10 052 972 (-18 021)

2.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 9

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024) 4. desember 2023. Det vises videre til partiens merknader i denne innstillingen.

2.4.1 KAP. 900 NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Komiteen viser til at departementet har ansvar for viktige generelle rammebetingelser for næringslivet, som deler av regelverket for etablering og drift av næringsvirksomhet, næringsregistre, konkurransepolitikk, handelspolitikk, eierskapspolitikk og virkemidler for næringsrettet forskning og innovasjon.

Komiteen viser til at departementets hovedmål er å legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer, og at departementet arbeider mot følgende hovedmål:

1. effektiv bruk av samfunnets ressurser
2. økt innovasjon og omstillingsevne
3. bedrifter som lykkes i internasjonale markeder.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten skal dekke lønns- og pensjonsutgifter inklusiv arbeidsgiveravgift, husleie, reiseutgifter, administrative fellesutgifter og mindre investeringer. Av bevilgningen dekkes også nødvendige utgifter knyttet til forsyningsberedskap.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten skal dekke utgifter knyttet til tjenester, oppdrag og prosjekter som er viktige for Nærings- og fiskeridepartementets arbeid, men som departementet ikke har kapasitet eller kompetanse til å utføre selv. Dette omfatter bl.a. større utredningsutvalg, evalueringer og prosjekter initiert av departementet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteen mener utvikling av næringslivet på Svalbard er svært viktig for å sikre fortsatt norsk bosetning.

Komiteen mener norsk aktivitet og sysselsetting på Svalbard er viktig, både for befolkningen og av geopolitiske årsaker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Longyearbyen lokalstyre har hatt ønske om å etablere et næringsfond for å styrke nærings- og reiseliv på Longyearbyen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av et tilskudd på 2 mill. kroner til et næringsfond på Longyearbyen.

Disse medlemmer viser til at det tidligere har vært en gratis rådgivningstjeneste for konkurstruede bedrifter, gjennom et samarbeid mellom SMB Norge og Stiftelsen Rettferd. Disse medlemmer mener det er uheldig at regjeringen ikke valgte å videreføre ordningen i statsbudsjettet for 2022, og etterspørselen etter en slik tjeneste er fremdeles høy i dag, særlig med tanke på den utfordrende økonomiske situasjonen med høy prisvekst og høye renter. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der ble foreslått å sette av 3 mill. kroner til å gjenopprette rådgivningstjenesten.

Post 22 Nukleære utredninger og prosjektledelse, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten finansierer utredninger og prosjektledelse i Nærings- og fiskeridepartementet knyttet til oppryddingen etter Institutt for energiteknikk (IFE) sin nukleære aktivitet på Kjeller og i Halden og håndtering av norsk radioaktivt avfall.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 25 Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten benyttes til Brønnøysundregistrenes arbeid med å forvalte og drifte kompensasjonsordninger for næringslivet som ble utviklet for å støtte virksomheter som ble økonomisk rammet av koronatiltak. Komiteen viser til at dette også omfatter ordningen for støtte til faste, uunnngåelige utgifter og ordningen for støtte til innreisekarantene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 26 Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til at staten ved Nærings- og fiskeridepartementet i dag eier 98,75 pst. av all grunn på Svalbard. Fra 1. april 2020 forvalter departementet all statlig eid grunn på Svalbard direkte, og det er opprettet tre stillinger med fast tilholdssted i Longyearbyen. Komiteen viser til at lokalkontoret på Svalbard skal ivareta departementets rolle som grunneier på Svalbard. Det inkluderer forvaltning og oppfølging av leieforhold med eksterne aktører som benytter statens grunn på Svalbard til bl.a. boliger, infrastruktur og kontor- og forretninger.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 27 Etablering av støtteregister

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten skal benyttes til etablering av et støtteregister, for støtte tildelt etter ulike EØS-rettslig grunnlag. Komiteen viser videre til at det er Brønnøysundregisteret som er gitt i oppdrag å etablere registeret.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 31 Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til at oppryddingsarbeidet etter SNSKs kullvirksomhet i Svea og Lunckefjell er delt opp i tre faser (Lunckefjell fase 1, Svea fase 2A og Svea fase 2B). Oppryddingen i Lunckefjell (fase 1) er ferdig. For Svea fase 2A startet oppryddingen våren 2020 og ble ferdigstilt høsten 2021. Svea fase 2B startet opp våren 2021 og er planlagt ferdigstilt høsten 2023.

Komiteen viser til at SNSK har utarbeidet en revidert prognose for prosjektet hvor det framgår at totalkostnaden for prosjektet nå er beregnet til 1,6 mrd. kroner, mot opprinnelige 2,5 mrd. kroner.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 51 Tilskudd til Senter for hav og Arktis

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Norge er medlem av en rekke internasjonale organisasjoner og kommisjoner som er viktige premissleverandører for utformingen av norsk nærings- og fiskeripolitikk.

Komiteen viser til at formålet med det statlige tilskuddet til internasjonale organisasjoner er å:

- Bidra til at berørte næringer, bedrifter og organisasjoner i Norge får opplysninger om og kan dra nytte av gjeldende internasjonale ramme- og konkurransevilkår på de respektive områdene.
- Sikre at norske interesser blir ivaretatt på de aktuelle områdene.
- Medvirke til at norske myndigheter, organisasjoner og næringer/virksomheter får anledning til å påvirke utformingen av internasjonale lover og regelverk, konvensjoner og retningslinjer.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 71 Miljøtiltak Raufoss

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at formålet med bevilgningen er å oppfylle statens garantiforpliktelser for historisk forurensning ved Raufoss Industripark i Innlandet, jf. Innst. S. nr. 147 og St.prp. nr. 40 (2003–2004).

Komiteen registrerer at det foreslås en bevilgning på 2,6 mill. kroner i 2024. Videre foreslås det en fullmakt til å kunne overskride bevilgningen innenfor garantirammen på 168 mill. kroner, jf. forslag til vedtak IV, 1.

Komiteen merker seg at dersom fullmakten benyttes, vil forslag til endret bevilgning bli fremmet i endringsproposisjon for 2023.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 72 Tilskudd til skipsfartsberedskap

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at det er etablert et samarbeid hjemlet i avtale om at Norges Rederiforbund gjennom sin beredskapsavdeling planlegger og gjennomfører tiltak innenfor skipsfartsberedskap.

Komiteen viser til at tilskuddet skal dekke dette arbeidet, som bl.a. omfatter å skaffe til veie relevant skipskapasitet, forebygge og håndtere trusler mot sikker skipsfart.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 73 Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom

Komiteens merknader

Komiteen viser til at tilskuddet har som formål å stimulere til entreprenørskapsfremmende tiltak for ungdom (16–19 år) som skaper interesse for framtidig entreprenørskap.

Komiteen viser til at det i skoleåret 2022–2023 var registrert 12 586 elever i aktiviteten ungdomsbedrift, mot 11 439 elever i skoleåret 2021–2022.

Komiteen merker seg at tilskuddet i 2024 foreslås tildelt gjennom en søknadsbasert tilskuddsordning.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 74 Tilskudd til Visit Svalbard AS

Komiteens merknader

Komiteen viser til at formålet med Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til Visit Svalbard AS er å støtte opp under selskapets arbeid for at reiselivsaktiviteten på øygruppen bidrar til å nå hovedmålene i svalbardpolitikken, spesielt målet om bevaring av områdets særegne villmarksnatur og målet om å opprettholde norske samfunn på øygruppen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt.

2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 75 Tilskudd til særskilte prosjekter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at formålet med posten er å kunne gi tilskudd til tiltak som er vesentlige i departementets arbeid med nærings- og fiskeripolitikken. Målgruppen er organisasjoner, virksomheter og forskningsmiljøer.

Komiteen merker seg at det foreslås en bevilgning på 20,5 mill. kroner. Dette er en endring, hvor det tidligere har vært foreslått øremerkinger i Prop. 1 S av tilskudd til flere formål, herunder til flere ikke-statlige navngitte norske mottakere. Det sistnevnte innebærer et unntak fra det statlige økonomiregelverket.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at likestillingsarbeid er viktig for å styrke allsidig rekruttering til fiskeryrket. Dette medlem viser til at tilskuddsordningen for likestillingstiltak i fiskerinæringa har vært svært populær, og at det er rom for flere gode prosjekter gitt tilstrekkelig finansiering.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor tilskudd for likestillingstiltak i fiskerinæringa bli styrket med 1,5 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt viser til at kjøtt fra sjøpattedyr, som vågehval, er sunt og klimavennlig kjøtt som vi burde spise mer av i Norge. Videre vil disse medlemmer vise til at hvalfangst i Norge skaper etterlengtet aktivitet på fiskemottak utenfor skreisesongen, og det er et stort potensial for å produsere enda mer klimavennlig, vilt-høstet kjøtt til norske forbrukere gjennom hvalfangst hvis bestanden forvaltes på en bærekraftig og fornuftig måte.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at næringsorganisasjoner som f.eks. Norges Småkvalfangerlag har i en årrekke fremsatt krav overfor Nærings- og fiskeridepartementet om at markedsføring av produkter av hval må legges til Norges sjømatråd. Norges sjømatråd arbeider med og sitter på kompetanse innenfor en rekke ulike områder, som f.eks. markedsføring, markedsinformasjon og markedsadgang. Gjennom å åpne for å inkludere sjøpattedyr i sjømatrådets mandat kunne hvalfangstnæringa fått tilgang både til eksportstøtte,

og også nasjonale kampanjer som Godfisk for å styrke hvalens posisjon på hjemmemarkedet.

Videre vil dette medlem vise til at hvalfangstnæringen i 2022 eksporterte for 27,7 mill. kroner. Gjennom en innkreving av 0,75 pst. markedsavgift på hvalprodukter ville dette ført til en inntekt til Norges sjømatråd på 207 750 kroner til å bruke på markedsføring av hvalprodukter. Dette er i og for seg beskjedne summer, men dette medlem viser til at det er mer enn dobbelt så mye som eksportverdien av norske makroalger, som i Prop. 47 L (2022–2023) ble vedtatt inkludert i fiskeeksportloven av Stortinget.

Dette medlem viser til at vågehvalbestanden er i stor vekst, og bestanden er betegnet som livskraftig, og ifølge Norsk Polarinstitutt er kvotene for fangst av vågehval langt lavere enn noe nivå som ville truet bestandens bærekraft. I 2022 ble det fanget 581 vågehval av toalkvoten på 917. En vesentlig grunn til at ikke kvotene fylles, er lav etterspørsel på det norske markedet.

Videre vil dette medlem vise til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 500 000 kroner under posten for å øke konsum av sjøpattedyr. Dette medlem viser til at ordninga etter at den ble innført, ville vært selvfinansierende gjennom markedsavgift til sjømatrådet.

Post 76 Tilskudd til Standard Norge

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Standard Norge er en nøytral og uavhengig medlemsorganisasjon for standardisering. Standard Norge utvikler standarder til nytte for samfunnet, den enkelte virksomhet og den alminnelige borger.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende mål for tilskuddet til Standard Norge:

1. Standard Norges arbeid skal føre til en best mulig infrastruktur for standardiseringsarbeid som gjør at norske aktører deltar.
2. Standard Norges arbeid skal føre til at internasjonale standarder med betydning for norske virksomheter i størst mulig grad er utviklet i samsvar med innspill fra norske aktører.
3. Standard Norges arbeid skal føre til at næringslivet og offentlige myndigheter har kunnskap og kompetanse om standarder og deres betydning, og at relevante fagmiljøer deltar aktivt i standardiseringsarbeidet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 77 Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten har som formål å stimulere til økt sjømatkonsum hos den norske befolkning, i tråd med helsemyndighetenes kostråd.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 81 Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP) er et privat program underlagt Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO, KS, DFØ, Innovasjon Norge og Forskningsrådet er programansvarlige, mens NHO har prosjektlederansvaret gjennom et sekretariat.

Komiteen viser til at målet med departementets tilskudd er utvikling av små og mellomstore bedrifter ved at flere offentlige virksomheter i stat og kommune gjennomfører innovative anskaffelser.

Komiteen merker seg at tilskuddet skal bidra til at flere små og mellomstore offentlige virksomheter og kommuner gjennomfører innovative anskaffelser og dermed bidrar til flere bedrifter og arbeidsplasser i næringslivet. Aktiviteten skal rettes mot små og mellomstore virksomheter.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteen viser til behovet for bedre offentlige innkjøp for å utløse mer innovasjon i offentlig sektor og legge til rette for at også små og mellomstore bedrifter kan delta i offentlige anbudprosesser. Komiteen mener de offentlige innkjøperne bør ta i bruk mulighetene for å gjennomføre innovative anskaffelser, og øke innovasjonsgraden i ordinære anskaffelser. Det er også et stort potensial for å koble oppstartsselskaper og offentlig sektor.

2.4.2 KAP. 3900 NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Post 1 Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 3 Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.3 KAP. 902 JUSTERVESENET

Komiteen viser til at Justervesenet skal bidra til økt verdiskaping gjennom å være nasjonal måleteknisk myndighet. Etaten skal sikre nasjonal og internasjonal tillit til norske målinger og måleresultater ved å forvalte regelverket for måleteknikk og føre nødvendig tilsyn med at bestemmelsene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid etterleves. Videre forvalter etaten de nasjonale målenormalene og referansene, driver forskning og utvikling og gir råd og yter bistand innenfor måleteknikk i næringslivet og for offentlige myndigheter.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende mål for Justervesenet:

- Justervesenets tilsynsarbeid skal føre til at aktører som er omfattet av gjeldende regelverk, har måleresultater som er nøyaktige og innenfor tillatt feilmargin.
- Justervesenets forskningsvirksomhet og utvikling av nasjonale normaler skal, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer, gi relevant kunnskap som overføres til og benyttes av næringslivet.
- Justervesenets måletekniske tjenester skal føre til at målinger utført i næringslivet, forskningsinstitusjoner og forvaltningen, er sporbare og nøyaktige og innenfor tillatt feilmargin, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.
- Justervesenets arbeid skal føre til en utvikling og forvaltning av regelverk på måleteknikkområdet som dekker relevante endringer i sektorregelverk og øvrige relevante samfunnsendringer.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.4 KAP. 3902 JUSTERVESENET

Post 1 Gebyrinntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 3 Inntekter fra salg av tjenester

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 4 Oppdragsinntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.5 KAP. 903 NORSK AKKREDITERING

Komiteen viser til at Norsk akkreditering er det nasjonale akkrediteringsorganet i Norge og det øverste kvalitetssikringsnivå av varer og tjenester. Norsk akkreditering skal se til at de som utfører samsvarsvurderinger (de som kontrollerer at spesifiserte krav knyttet til et produkt, en prosess, et system, en person eller et organ er oppfylt), er skikket til sitt virke. Det bidrar til trygge varer og tjenester, som forbrukerne kan ha tillit til. Akkreditering kan også lede til høyere kvalitet på og effektivisering av offentlige oppgaver.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at Norsk akkreditering i 2024 skal prioritere behandling av søknader om akkreditering innen gjeldende frister og delta i arbeidet med å videreutvikle den europeiske akkrediteringsordningen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.6 KAP. 3903 NORSK AKKREDITERING

Post 1 Gebyrinntekter og andre inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.7 KAP. 904 BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Komiteen viser til at Brønnøysundregistrene skal bidra til økt verdiskaping gjennom å være en nasjonal registerfører og datakilde. Etaten skal forvalte registerdata på en måte som gir trygghet, orden og oversikt for næringslivet, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor. Brønnøysundregistrene utførte 412 årsverk i 2022. Dette er en økning på fem årsverk sammenlignet med 2020. Antall ansatte er likevel redusert i henhold til Brønnøysundregistrenes forpliktende plan for omstilling.

Komiteen merker seg at det fra 2023 er følgende mål for etaten;

1. Brønnøysundregistrenes registervirksomhet skal føre til at registrerte data i størst mulig grad og til enhver tid er sikre og korrekte.
2. Brønnøysundregistrenes virksomhet skal føre til en økt digital registerforvaltning, og løsninger som gir økt digital samhandling med og mellom ulike aktører i samfunnet.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for Brønnøysundregistrene for 2024.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Brønnøysundregistrene i dag har åpningstid på telefon for publikum på hverdager mellom kl. 09 og 12. Disse medlemmer påpeker at Fremskrittspartiet mener byråkratiet ikke skal stå i veien for folk og bedrifter, og at dagens telefontid er for kort. Disse medlemmer viser derfor til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 8,1 mill. kroner for å utvide telefontiden til å gjelde kl. 09–15.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til anmodningsvedtak nr. 602, 2015, om å opprette et rettighetshaverregister i Brønnøysundregistrene. Disse medlemmer viser til at et rettighetshaverregister vil gjøre det vanskeligere å skjule hvem som reelt sett har kontroll over og eierskap i en virksomhet, og der-

med være et sentralt verktøy i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering. Disse medlemmer viser til at en slik database vil gi økt gjennomsiktighet i forretningsverdenen, og være en viktig mekanisme for å bekjempe økonomisk kriminalitet. Det vil gi myndighetene og mediene nødvendig informasjon for å holde bedrifter og individer ansvarlige for deres økonomiske aktiviteter.

Videre vil disse medlemmer vise til anmodningsvedtak nr. 496 (2013–2014), hvor det vedtas å opprette et digitalt aksjonærregister. Et slikt aksjonærregister vil gi offentligheten muligheten til å ha oversikt over og kunnskap om makt og eierforhold i norsk økonomi i dag. Et slikt åpent sanntids aksjeregister vil gjøre det lettere å avsløre og bekjempe kameraderi, maktmisbruk og korrupsjon, og kan være viktig i arbeidet med å styrke tilliten til det norske politiske systemet. Disse medlemmer viser til at et slikt register har vært etterspurt i en årrekke av både Norsk Journalistlag og Tax Justice Norge i høringsinnspill til næringskomiteen.

Videre vil disse medlemmer vise til at kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 141 S (2021–2022) presiserer at oppfølging av anmodningsvedtaket fra 2014 «ikke kan utkvitteres, og påpeker at tidsbruken er uheldig».

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett 2024, hvor det ble foreslått å styrke posten med 20 mill. kroner for å ferdigstille register for reelt eierskap, og i gangsette arbeidet med et sanntids aksjonærregister i Brønnøysundregistrene.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen prioritere bevilgningen på kap. 904 post 45 til etablering av et sanntids aksjeeierregister i tråd med anmodningsvedtak nr. 496, av 16. juni 2014.»

2.4.8 KAP. 3904 BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Post 1 Gebyrinntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 2 Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.9 KAP. 905 NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Komiteen viser til at Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal bidra til økt verdiskaping gjennom å framskaffe, bearbeide og formidle kunnskap om Norges geologiske ressurser på land og i havområder. NGU skal dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap, bl.a. for næringsutvikling.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte justering i NGUs hovedmål: NGUs virksomhet skal føre til at Norges geologi og geologiske ressurser er kartlagt på en måte som gir kartdata av best mulig oppløsning, kvalitet og bruksverdi innenfor gjeldende budsjettammer.

Komiteen merker seg gjeldende hovedmål for NGU:

- NGUs virksomhet skal føre til at Norges geologi og geologiske ressurser er kartlagt på en måte som gir kartdata av best mulig kvalitet og bruksverdi innenfor gjeldende budsjettammer.
- Geologisk kunnskap som NGU besitter, skal være lett tilgjengelig og kostnadsfri for bruk innenfor næringsutvikling, samferdsel, samfunnsikkerhet, miljøspørsmål og areal- og naturforvaltning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til at Norge har store forekomster av etterspurte mineraler slik som titan, kobber, sink, fosfat og sjeldne jordartsmetaller. Mange av disse mineralene er essensielle i «det grønne skiftet». Flertallet viser til en rapport «NGU TEMA nr. 1: Mineraler for det grønne skiftet» (først utgitt 2016) fra NGU, som indikerer at det ligger mineraler til en verdi av minst 2 500 mrd. kroner i den norske berggrunnen. Videre bearbeiding av mineralene vil øke verdien til hele 8 000 mrd. kroner, ifølge rapporten.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser videre til EUs Critical Raw Materials Act (CRMA), som skal vedtas senere i år.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet påpeker at det finnes store mineralverdier i norsk berggrunn. En rapport fra NGU gjennomført i 2016 kunne vise at Norge har mineralressurser til en anslått verdi av 2 500 mrd. kroner, hvor verdien ved henting og utvinning er på om lag 8 000 mrd. kroner. Disse medlemmer mener mineralnæringen er en fremtidsrettet næring med høyt potensial, særlig med tanke på behovet for mineraler i moderne teknologi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er behov for satsing og utvikling i mineralnæringen, og viser derfor til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 20 mill. kroner til kartlegging av norsk berggrunn.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 80 Geoparker

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at for å sikre en fortsatt god drift av de fire geoparkene foreslås det 1 mill. kroner til hver park, til sammen 4 mill. kroner.

2.4.10 KAP. 3905 NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.11 KAP. 906 DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (DMF)

Komiteen viser til at Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) har en viktig jobb for å sikre moderne, forsvarlig, framtidsrettet og bærekraftig mineralforvaltning i Norge.

Komiteen viser til at DMF også skal bidra til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet. Etaten er et statlig forvaltningsorgan lokalisert i Trondheim og på Svalbard. Virksomheten utførte 48,5 årsverk i 2022.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende mål i DMFs målstruktur:

- DMF skal til enhver tid sørge for en mest mulig bærekraftig forvaltning av Norges mineralressurser basert på helhetlige samfunnsøkonomiske vurderinger.
- DMFs virksomhet skal føre til en lønnsom og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler.
- DMFs virksomhet skal føre til en forsvarlig sikring av tidligere mineralvirksomhet og så langt som mulig redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte gruveeiendommer underlagt Nærings- og fiskeridepartementet innenfor gjeldende budsjettammer.
- DMF skal sørge for at Svalbards geologiske ressurser i størst mulig grad forvaltes og utnyttes helhetlig i tråd med svalbardpolitiske målsettinger og Bergverksordningen.
- DMF skal til enhver tid, og innenfor tilgjengelige rammer, ha et best mulig kunnskapsgrunnlag om mineralnæringen.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for DMF i 2024, med tilrettelegging for raske realisering av mineralprosjekter, og fortsettelse av arbeidet med å innhente kunnskapsgrunnlag for å kunne utøve god veiledning.

Post 1 Driftsutgifter**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til Russlands pågående angrepskrig i Ukraina, og at norske nordområder har en sentral geopolitisk rolle som følge av grensen til Russland i Finnmark. Flertallet mener norsk tilstedeværelse på Svalbard er viktig for videreutvikling av Svalbard, og av geopolitiske årsaker, og at Norges suverenitet over Svalbard er ubestridt. Flertallet mener den geopolitiske utviklingen, i kombinasjon av ismelting i Polhavet, har gitt nordområdene økt internasjonal interesse. Ismeltingen i Polhavet har åpnet mulighetene for økt kommersiell aktivitet i nordområdene gjennom frakt av gods gjennom Nordøstpassasjen. Flertallet viser også at Russland i senere tid har gjort missiltester ved Bjørnøya, nære Svalbard.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 10 mill. kroner til kullgruveutvikling på Svalbard.

Disse medlemmer mener videre kullgruve drift på Svalbard er viktig for norsk sysselsetting og tilstedeværelse i en svært viktig del av norsk territorium.

Post 30 Sikrings- og miljøtiltak, kan overføres**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 31 Miljøtiltak Løkken, kan overføres**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 32 Miljøtiltak Follidal**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.12 KAP. 3906 DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (DMF)

Post 1 Leie av bergrettigheter og eiendommer**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 2 Behandlingsgebyrer**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.13 KAP. 907 NORSK NUKLEÆR DEKOMMISJONERING

Komiteen viser til at Norsk nukleær dekommisjonering (NND) er et statlig forvaltningsorgan opprettet i 2018. Virksomheten er lokalisert med hovedkontor i Halden og avdelingskontor på Kjeller. NND skal bidra til samfunnsøkonomisk gode løsninger innenfor sitt ansvarsområde og utføre oppgavene på en måte som sikrer tillit i samfunnet. NND skal som del av sitt oppdrag også håndtere opprydding av avfall fra Søve gruver. For å sørge for klare ansvarsforhold, statlig kontroll og å redusere antallet kostnadsdrivende parallelle funksjoner hos IFE og NND, legges det opp til en så rask overføring som mulig av ansvar, nødvendig personell, oppgaver og

atomanlegg fra IFE til NND. NND utførte 29 årsverk i 2022.

Komiteen merker seg at hovedprioriteringen for NND i 2024 vil være å legge til rette for overføring av nukleære anlegg og personell fra IFE. Videre skal NND i samarbeid med IFE prioritere planlegging av oppryddingsarbeidet. Dette omfatter bl.a. nødvendige behandlingsanlegg, lagre og deponier for norsk radioaktivt avfall, inkludert avfall fra Søve gruver.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 30 Opprydding Søve

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 60 Tilskudd til kommuner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 70 Tilskudd til organisasjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.14 KAP. 908 INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK (IFE)

Komiteen viser til at Institutt for energiteknikk (IFE) er et tekniskindustrielt forskningsinstitutt med virksomhet innenfor bl.a. nukleær forskning, reaktor-sikkerhet, digitale systemer, fornybar energi og radiofarmasi. Instituttet er en selveiende stiftelse som disponerte om lag 710 årsverk i 2022, hvorav ca. 215 var tilknyttet nukleær sektor.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for 2024 om at sikkerhet og sikring av anleggene skal ivaretas. IFE skal drive reaktoranleggene trygt og i henhold til konsesjonskravene. Pålegg fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, bl.a. om brenselshåndtering, skal følges opp

Komiteen merker seg at kompetansen på de nukleære anleggene skal ivaretas og utvikles slik at reaktorene kan dekommisjoneres på en trygg og samfunnsøkonomisk god måte. Det skal legges til rette for en rask og trygg overføring av anlegg og nødvendig personell til NND.

Post 70 Tilskudd til drift av atomanlegg

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 71 Tilskudd til sikring av atomanlegg

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.15 KAP. 3908 INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK (IFE)

Post 80 Renter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.16 KAP. 909 TILTAK FOR SYSSELSETTING AV SJØFOLK

Komiteen viser til at tilskuddsordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs skal sikre norsk maritim kompetanse, rekruttering av norske sjøfolk og sikre konkurransedyktige vilkår for skip som seiler under norske flagg. Tilskuddsordningen kompenserer delvis for kostnadsulempen ved å sysselsette arbeidstakere fra Norge og andre EØS-land. Komiteen viser videre til at tilskuddsordningen er regelstyrt og rettighetsbasert.

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteen viser til at den foreslåtte totale bevilgningen til tilskuddsordningen for sysselsetting for sjøfolk er (i 2024) anslått til 2,41 mrd. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor Høyre viderefører 2,237 mrd. kroner av denne bevilgningen. Disse medlemmer er opptatt av å sikre gode rammevilkår for norske sjøfolk, og å opprettholde maritim kompetanse. Disse medlemmer er samtidig opptatt av at ordninger skal være bærekraftige over tid, og at de ikke kan være uten noen begrensninger. Disse medlemmer viser derfor til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å innføre et makstak per sysselsatt.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å gjeninnføre tiltaket regjeringen Solberg foreslo i statsbudsjettet for 2022, om et makstak på 189 000 kroner for seks av modellene i tilskuddsordningen, men hensyntatt forventet prisvekst i 2024.

Disse medlemmer viser til budsjettspørsmål 653 til Nærings- og fiskeridepartementet, hvor Høyre ba om et anslag på proveny for å sette tilsvarende makstak

i partiets alternative statsbudsjett for 2024 som regjeringen Solberg gjorde i 2022. Svar fra departementet viser at forslaget har en anslått innsparing på 173 mill. kroner. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere denne posten med 173 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at det ifølge regjeringens tall er om lag 13 000 sjøfolk, fordelt på 600 skip, som omfattes av nettolønnsordningen. Disse medlemmer mener det er uheldig for næringen at regjeringen har foreslått å videreføre makstaket på 220 000 kroner i ordningen som ble innført i statsbudsjettet for 2022, og at dette makstaket ikke ble prisjustert verken i statsbudsjettet for 2023 eller i regjeringens budsjettforslag for 2024. Disse medlemmer viser til at nettolønnsordningen er det viktigste virkemiddelet for å få norske, kompetente sjøfolk. Disse medlemmer merker seg at regjeringen i fjor innførte betydelige kutt i ordningen ved å innføre tak på alle fartøysegmenter. Disse medlemmer mener at dette svekker konkurransekraften til norske sjøfolk og rederier, og skaper utrygghet for de omtrent 13 000 sjøfolkene som dekkes av ordningen. Disse medlemmer mener næringen trenger gode og stabile rammevilkår, og at man har tiltak slik som nettolønnsordningen, som sikrer kompetanse i en viktig næring. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å fjerne takene på alle fartøysegmenter og å bevilge 627 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt mener at tilskuddsordningen til sysselsetting av sjøfolk er viktig for å utvikle og opprettholde norsk maritim kompetanse. Dette medlem viser til at forslaget til bevilgning på post 73 legger opp til samme makstak som i 2023 på 220 000.

Dette medlem viser til at den foreslåtte bevilgningen ikke er tilpasset prisvekst i samfunnet, og på den måten utgjør en reell svekkelse av ordningen. Dersom makstaket skal prisjusteres fra 2022 vil et justert makstak ifølge departementet bli rundet av til 242 100 kroner. Dette vil gi et økt bevilgningsbehov på 113 mill. kroner.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke posten med 113 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å redusere bevilgningen med 227 mill. kroner ved å gå tilbake til 2021-regler for ordningen.

2.4.17 KAP. 3909 TILTAK FOR SYSSELSETTING AV SJØFOLK

Post 1 Tilbakeføring av tilskudd

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.18 KAP. 910 SJØFARTSDIREKTORATET

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratets samfunnsoppdrag er at det skal være en attraktiv sjøfartsadministrasjon med høye krav til sikkerhet for liv, helse, miljø og materielle verdier. Direktoratet er forvaltnings- og tilsynsmyndighet for fartøy med norsk flagg og utenlandske fartøy i norske farvann.

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratets hovedoppgaver er å forvalte og utvikle norsk og internasjonalt regelverk på skipsfartsområdet, føre risikobasert tilsyn og drive forebyggende arbeid innen sjøsikkerhet. Videre forvalter direktoratet tilskuddsordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, jf. omtale under kap. 909.

Komiteen merker seg regjeringens forslag til prioriteringer for direktoratet for 2024, om at Sjøfartsdirektoratet skal forvalte og videreutvikle regelverket på sjøsikkerhets- og miljøområdet. Tilsynsaktivitet skal være risikobasert. Direktoratet skal fortsette med forebyggende og holdningsskapende arbeid for å redusere antall ulykker i både nærings- og fritidsflåten.

Komiteen har merket seg regjeringens «Likestillingsstrategi for maritim næring», og at direktoratet vil få i oppdrag å følge opp denne.

Komiteen merker seg at Sjøfartsdirektoratet vil få i oppgave å utføre tilsyn med at kravene overholdes. Det vil påløpe kostnader forbundet med tilsyn. Videre skal Sjøfartsdirektoratet arbeide for ytterligere effektivisering av tjenestene. Direktoratet skal bidra til at skip skal være gode, seriøse og trygge arbeidsplasser bemannet med kompetente sjøfolk.

Komiteen merker seg at direktoratet videre skal være en pådriver i det internasjonale regelverksarbeidet for sikkerhet, klima og miljø gjennom å delta i organisasjoner som IMO, ILO, Paris MoU og gjennom EØS/EU. Det skal også vektlegges å møte næringens behov som følge av den grønne omstillingen i den maritime næringen, og videreutvikle den tekniske, maritime og juridiske kunnskapen knyttet til nye klima- og miljøvennlige løsninger.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.19 KAP. 3910 SJØFARTSDIREKTORATET

Post 1 Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 2 Maritime personellsertifikater

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 3 Diverse inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 4 Gebyrer for skip i NIS

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.20 KAP. 911 KONKURRANSETILSYNET

Komiteen viser til at Konkurransetilsynets hovedmål er «Velfungerende markeder hvor markedsaktørene etterlever konkurransereglene».

Komiteen viser til at Konkurransetilsynet skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å fremme konkurranse til fordel for forbrukere og næringsliv. Konkurransetilsynet fører tilsyn med konkurranseforholdene og håndhever konkurranseloven og EØS-avtalens konkurranseregler.

Komiteen merker seg at et særlig prioritert område for tilsynet skal være konkurranse i digitale markeder. Andre hovedoppgaver i 2024 skal være en fortsatt aktiv håndheving av konkurranseloven.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å sette av 5 mill. kroner til å styrke arbeidet med å overvåke konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet.

Post 70 Tilskudd til konkurransefaglig forskning, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.21 KAP. 3911 KONKURRANSETILSYNET

Post 3 Refusjoner og andre inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 86 Lovbruddsgebyr

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes

forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.22 KAP. 912

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET

Komiteen viser til at Klagenemndssekretariatet betjener ni klagenemnder; Konkurransesklagemennda, KOFA, Mediesklagenemnda, Stiftelsesklagenemnda, Lotterinemnda, Frivillighetsregisternemnda, Energiklagemennda, Markedsrådet og Klagenemnda for tilskudd til kulturarrangementer.

Komiteen viser til at sekretariatet disponerte til sammen om lag 29 årsverk i 2022, og holder til i Bergen.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at prioriteringene for sekretariatet skal være lav saksbehandlingstid for klagenemndene, økt digitalisering med nye kommunikasjonsløsninger og skyløsning for arkiv.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.23 KAP. 3912

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET

Post 1 Klagegebyr

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 2 Refusjoner og andre inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 87 Overtredelsesgebyr

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes

forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.24 KAP. 913 DAGLIGVARETILSYNET

Komiteen viser til at Stortinget besluttet ved lovvedtak 47 (2019–2020) av 12. mars 2020 om Lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden opprettelsen av et nytt dagligvaretilsyn for å føre tilsyn med lovens bestemmelser. Dagligvaretilsynet ble opprettet 1. januar 2021. Dagligvaretilsynet er lokalisert i Porsgrunn og disponerte fire årsverk i 2022.

Komiteen viser til at Dagligvaretilsynet sitt samfunnsoppdrag er å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av forbrukernes interesser ved å fremme redelighet, forutsigbarhet og lojalitet i kontraktsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen. Etatens hovedmål er en dagligvarebransje som kjennetegnes av god handelsskikk.

Komiteen merker seg at regjeringen vil at hovedprioriteringen for tilsynet i 2024 skal være å drive effektivt tilsyn og håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden gjennom veiledning, pålegg og/eller vedtak. Tilsynet skal videreutvikle den operative innsatsen, og prioritere målrettet veilednings- og informasjonsarbeid overfor aktørene i bransjen. I tillegg skal tilsynet legge til rette for mer effektive forhandlinger og kontrakter mellom dagligvarekjeder og leverandører for å bidra til mer samfunnsøkonomisk effektive løsninger.

Komiteen merker seg at tilsynet skal gjennomføre en årlig undersøkelse om utviklingen av samarbeidsklimaet i dagligvarebransjen. Videre skal tilsynet fortsette å styrke sin faglige bemanning.

Komiteen vil understreke viktigheten av at Konkurransetilsynet og Dagligvaretilsynet samarbeider godt når det er naturlig, slik at man sikrer styrket konkurranse, forutsigbare avtaler og ryddige forhandlinger i dagligvaremarkedet, dette for at norske forbrukere skal få et bedre og mer mangfoldig tilbud, og at man oppnår bedre maktbalanse i hele verdikjeden for mat.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil understreke at utfordringene knyttet til konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen er store og komplekse. Disse medlemmers mål er likevel enkelt: Bedre konkurranse, slik at forbrukeren møter et bredere utvalg og lavere priser. I en tid der prisene på dagligvarer øker mer enn på mange tiår, er Dagligvaretilsynets rolle spesielt viktig for å sikre en best mulig fungerende sektor. Dette var også en viktig årsak til at regjeringen Solberg fikk etablert nettopp Dagligvaretilsynet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til de siste

års markante prisøkninger på dagligvarer, og understreker viktigheten av en styrket konkurransesituasjon i dagligvarebransjen og verdikjeden for dagligvarer. Disse medlemmer mener det er forbrukeren som skal stå i sentrum i markedspolitikken, og mener dagens situasjon med et fåtall aktører, med svært stor markedsrett, i en bransje som angår de aller fleste nordmenn, bærer med seg en rekke uheldige konsekvenser.

Komiteen påpeker at dagligvarekjedenes store markedsrett i flere ledd av verdikjeden kan hindre nyetableringer til å drive reell konkurranse og utfordring av eksisterende aktører.

Komiteen viser til at Dagligvaretilsynet ble opprettet på bakgrunn av konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen, og har som rolle å sikre forbrukernes interesser gjennom tilsyn i bransjen, gjennom å håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser videre til at Stortinget fattet en rekke vedtak som omhandler dagligvarebransjen i forbindelse med behandlingen av Innst. 322 S (2021–2022), men at få av disse vedtakene er fulgt opp av regjeringen, på tross av at det snart har gått halvannet år siden vedtakene ble fattet. Flertallet viser særlig til vedtaket om å følge opp usaklige forskjeller i innkjøpsbetingelsene fra leverandører av dagligvarer til kjedene. Slike usaklige forskjeller kan gjøre dagligvarer dyrere enn nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til at regjeringens eneste oppfølging har vært en forskriftshøring, med forslag som senere har blitt lagt i skuffen. Disse medlemmer mener dette føyer seg inn i en uheldig utvikling under denne regjeringen, hvor det gis inntrykk av at man viser stor handlekraft, mens det i realiteten skjer veldig lite.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.25 KAP. 915 REGELRÅDET

Komiteen viser til at Regelrådet er et statlig forvaltningsorgan med en fri og uavhengig stilling innen-

for de rammer som fastsettes av departementet. Departementet har ingen instruksjonsmyndighet i faglige spørsmål. Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for rådet i 2024 om at Regelrådet skal fordele sin arbeidsinnsats på uttalelser, veiledning og utvikling på en måte som i størst mulig grad ivaretar samfunnsoppdraget. Som en del av dette skal Regelrådet styrke egen kompetanse om EØS-relevant regelverk og prosessen med slike forslag, for å kunne gi en mer aktiv veiledning på dette området. Regelrådet skal også øke oppmerksomheten om små og mellomstore bedrifter i sine uttalelser, og fortsette arbeidet med å spore og dokumentere effekter av sitt arbeid.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.26 KAP. 922 ROMVIRKSOMHET

Komiteen viser til at bevilgningene dekker statlige bidrag til norsk romvirksomhet og omfatter driften av Norsk Romsenter, deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet gjennom Den europeiske romorganisasjonen ESA, EUs romprogram og bilaterale avtaler. I tillegg dekker bevilgningen FoU-støtte til norske bedrifter og fagmiljøer gjennom støtteordningen Nasjonale følgemidler, samt investeringer i nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, til at norsk romindustri er en viktig næring i store deler av landet, og næringen har et stort potensial for videre vekst.

Komiteen understreker betydningen av norsk deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet gjennom European Space Agency (ESA) og EUs romprogrammer.

Komiteen mener hovedformålet med norsk, offentlig satsing på romvirksomhet er at det skal være et verktøy for norske interesser. Det skal fremme lønnsomme bedrifter, vekst og sysselsetting, dekke viktige samfunns- og brukerbehov, samtidig som det sørger for tilfredsstillende sikring av samfunns viktig rominfrastruktur. I tillegg er aktiviteten viktig for å sikre norske utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser i både romvirksomhet og i det ytre rom.

Post 50 Norsk Romsenter

Komiteens merknader

Komiteen merker seg regjeringens forslag til prioriteringer for 2023 om at Norsk Romsenter skal særlig prioritere følgende oppgaver:

- Arbeide for konkurransedyktig norsk romnæring i et internasjonalt marked. Én av etatens hovedprioriteringer for 2024 er å bedre industrireturen fra ESAs programmer.
- Arbeide for økt bruk av romvirksomhet for nyskaping og omstilling også utenfor romnæringen.
- Bidra til effektiv og sikker utnyttelse av romvirksomhet i offentlig forvaltning.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 70 Kontingent i European Space Agency (ESA)

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Medlemskapet i den europeiske romorganisasjonen ESA er av stor betydning for norsk industri, brukerinteresser og forskning. Kontingenten i ESA er obligatorisk og dekker ESAs administrasjon og vitenskapsprogram.

Komiteen viser til at nivået på ESAs budsjett bestemmes av ESA ministerrådsmøter. Hvert land betaler en andel basert på størrelsen på nettonasjonalinntekten.

Komiteen viser til at for perioden 2021–2023 er Norges andel satt til 2,33 pst. av ESAs budsjett. For 2024 tilsvarende dette 24,35 mill. euro.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteen vil understreke viktigheten av å videreutvikle de norske kompetansemiljøene og forbedre tilgangen på viktig rominfrastruktur, spesielt innenfor navigasjon og kommunikasjon. Det var hovedårsaken til at Norge ble med i Den europeiske romorganisasjonen (ESA) i 1987. Siden har Norge brukt ESA til å utvikle og skaffe viktige tjenester, ikke bare innenfor kommunikasjon og navigasjon, men også innenfor jordobservasjon. Samarbeidet i ESA har også gitt norske forskningsmiljøer innpass i store, flernasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter, og norske bedrifter har fått store og viktige kontrakter som har vært en avgjørende faktor for å bygge opp den spisskompetansen Norge har på en

rekke områder. Norsk romteknologi og -forskning er bygget på ESA-deltagelsen, og denne er instrumentell for å utvikle den norske romnæringen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne er glade for at regjeringen lyttet til flertallet på Stortinget, som stoppet regjeringens foreslåtte nedtrapping av kontingenten fra 2023.

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Norges deltakelse i ESAs programmer og Norges øvrige internasjonale avtaler om romvirksomhet bidrar til teknologisk utvikling i norsk industri, ivaretagelse av norske brukerinteresser, utvikling av nasjonal kompetanse og etablering av romrelatert infrastruktur.

Komiteen viser til at Norges gjenstående forpliktelser i inneværende programperiode er forventet å utgjøre 236 mill. euro ved inngangen til 2024.

Komiteen merker seg at regjeringen i tillegg foreslår å inngå nye forpliktelser på inntil 186 mill. euro ut over gitt bevilgning for å delta i de industrirettede programmene til ESA, jf. omtale nedenfor. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar vil da utgjøre 236 mill. euro.

Komiteen merker seg at det også foreslås avsatt 36,8 mill. euro til EASP-avtalen i 2024.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 72 Nasjonale følgemidler, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at Nasjonale følgemidler er en søknadsbasert støtteordning for romrelatert teknologi- og tjenesteutvikling. Formålet med ordningen er å styrke konkurransevnen til norsk romrelatert næringsliv og bidra til utvikling av rombaserte varer og tjenester som kan dekke norske brukerbehov.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 73 EUs romprogrammer

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at EUs romprogram for perioden 2021–2027 ble innlemmet i EØS-avtalen høsten 2021. Programmet samler alle EUs tidligere romprogrammer i ett felles program og omfatter Copernicus (jordobservasjon), Galileo/EGNOS (satellittnavigasjon), GOVSATCOM (sikker satellittkommunikasjon for myndighetsformål) og SSA (romovervåking).

Komiteen merker seg videre at Norsk deltakelse i GOVSATCOM og deler av SSA krever at det inngås egne avtaler med EU. Det er startet et arbeid med sikte på forhandlinger om dette. Forhandlinger med EU om en avtale om norsk deltakelse i Galileos offentlige regulerte tjeneste (Public Regulated Service, PRS) har pågått siden 2016.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten omfatter midler til infrastrukturutvikling og tekniske støtteaktiviteter som skal løse særlige norske brukerbehov. Midlene benyttes til utviklingsprosjekter i norske etater og institutter og til å anskaffe tjenester og infrastruktur. Formålet er å øke nytten av Norges deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet og skaffe til veie infrastruktur og tjenester som Norge har særlige behov for, men som det ikke er mulig eller hensiktsmessig å skaffe tilgang til gjennom internasjonalt samarbeid.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.27 KAP. 924 INTERNASJONALE SAMARBEIDSPROGRAMMER

Post 70 Tilskudd

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.28 KAP. 930 DESIGN OG ARKITEKTUR NORGE (DOGA)

Komiteen viser til at Stiftelsen Design og arkitektur Norge (DOGA) skal fremme forståelse, kunnskap og bruk av design og arkitektur i næringslivet og i samfunnet. Hovedmålet for tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet er økt samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer gjennom design og arkitekturdrevet nyskaping. Dette skal gjøres gjennom å fremme økt konkurransevne i næringslivet.

Post 70 Tilskudd

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.29 KAP. 935 PATENTSTYRET

Komiteen viser til at Patentstyret behandler søknader om industrielle rettigheter, dvs. patent, varemerke og design i Norge, innvilger slike rettigheter og fører register over dem. I tillegg er etaten et kompetansesenter for immaterielle rettigheter og skal stimulere til økt beskyttelse og bedre bruk av immaterielle rettigheter. Patentstyret ivaretar også nasjonale og internasjonale forpliktelser bl.a. som følge av norsk medlemskap i Det europeiske patentverket. Patentstyret bistår også ved en rekke frihandelsforhandlinger.

Komiteen viser til at Patentstyrets virksomhet er regulert i lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettigheter (patentstyrelova) og tilhørende forskrift. Patentstyret er en del av det norske innovasjonssystemet. Gjennom å legge til rette for at norske bedrifter kan sikre seg inntjening av egen nyskaping, strategisk markedsføring og design, skal etaten bidra til innovasjon og økt verdiskaping.

Komiteen vil understreke viktigheten av et effektivt system med høy kvalitet for patentgodkjenning og betydningen av sikring av immaterielle rettigheter for fremtidig verdiskaping.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.30 KAP. 3935 PATENTSTYRET

Post 1 Inntekter av informasjonstjenester

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 2 Inntekter knyttet til NPI

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 3 Gebyrer immaterielle rettigheter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.31 KAP. 936 KLAGENEMNDA FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER

Komiteen viser til at Klagenemnda for industrielle rettigheter er et faglig uavhengig statlig klageorgan som behandler klager på vedtak fattet av Patentstyret. Virksomheten er regulert av lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettigheter (patentstyrelova) og forskriften til denne. Klagenemnda er lokalisert i Oslo, og sekretariatet utførte fire årsverk i 2022.

Komiteen viser til at Klagenemndas hovedoppgave er å behandle klager på endelige førsteinstansvedtak fattet av Patentstyret etter patent-, varemerke- og designloven.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.32 KAP. 3936 KLAGENEMNDA FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER

Post 1 Gebyrer

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.33 KAP. 940 INTERNASJONALISERINGSTILTAK

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 70 Eksportfremmetiltak

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen til eksportfremmetiltak med 94,7 mill. kroner. Disse medlemmer mener at det er gjennom gunstige rammevilkår som lave skatter og avgifter, god infrastruktur, billig strøm og fravær av statlig innblanding at norske bedrifter best blir i stand til å utnytte mulighetene i markedet og bedriftenes komparative fortrinn. Disse medlemmer mener at staten ikke bør ta oppgaven med å prioritere og beslutte eksportsatsinger.

2.4.34 KAP. 950 FORVALTNING AV STATLIG EIERSKAP (JF. KAP. 3950)

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet forvalter statens eierskap i flere selskaper som er viktige for Norge. Eierutøvelsen skal bidra til å nå statens mål som eier, og gjeldende styringsprinsipper er å oppnå høyest mulig avkastning over tid og mest mulig effektiv oppnåelse av sektorpolitiske mål.

Komiteen viser til at regjeringen la i oktober 2022 frem en stortingsmelding om statens direkte eierskap i

selskaper (eierskapsmeldingen), jf. Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap.

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet forvaltet per 1. september 2023 statens eierskap i 28 selskaper, og merker seg at regjeringen tar sikte på å omdanne Opplysningsvesenets fond (OVF) til et aksjeselskap som Nærings- og fiskeridepartementet overtar ansvaret for.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte fullmakter til reduksjon av statlig eierskap for 2023:

- redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis
- redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis
- redusere eierskapet i Mesta delvis
- redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.35 KAP. 952 INVESTINOR AS

Post 95 behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at Investinor AS er et aksjeselskap eid av Nærings- og fiskeridepartementet. Selskapet har 34 ansatte og kontorlokaler i Trondheim og Oslo. Hovedkontoret ligger i Trondheim. Investinor AS er organisert som et konsern med fond for de ulike mandatene, organisert som datterselskap. Morselskapet Investinor AS er forvalter for fondene.

Komiteen viser til at Investinors formål er å bidra til bedre kapitaltilgang i tidligfasemarked gjennom å utøve seks hovedmandater på vegne av staten. Tilgang på kapital og kompetanse er viktig for etableringen og utviklingen av vekstbedrifter. Utvikling av nye vekstbedrifter er viktig for omstillings- og vekstevnen i norsk økonomi.

Post 50 Risikokapital

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Innst. 77 S (2023–2024), jf. Dokument 245 S (2022–2023), der det foreslås å etablere et investeringsfond etter modell av SDØE og Petoro, med arbeidstittel Statens Direkte Grønne Eierskap (SDGE). Dette medlem vil innlemme Investinor i SDGE, og foreslår derfor i partiets alternative statsbudsjett å redusere bevilgningen på kap. 952 post 50 med 52,5 mill. kroner.

Post 70 Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.36 KAP. 1473 KINGS BAY AS (KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET)

Post 70 Tilskudd

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.37 KAP. 2421 INNOVASJON NORGE

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at Innovasjon Norge er statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norges hovedmål er å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter. Av hovedmålet er det utledet tre delmål:

- flere gode gründere
- flere vekstkraftige bedrifter
- flere innovative næringsmiljøer.

Komiteen viser til at Innovasjon Norge forvalter virkemidler innenfor finansiering, kompetanse, profilering, nettverk og rådgivning. Selskapet skal kombinere virkemidler ut fra den enkelte kundes behov og har frihet til å utforme og prioritere virkemidler innenfor gitte budsjettrammer. I tillegg skal selskapet forvalte virkemidlene i overensstemmelse med EØS-regelverket og føringer gitt i lov om Innovasjon Norge, Stortingets behandling av årlige budsjettproposisjoner, oppdragsbrev og øvrige føringer fra oppdragsgiverne.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Innovasjon Norges virkemiddelapparat kun er tilgjengelig for kommersielle aktører. Det foregår imidlertid også viktig innovasjon i ideell sektor, blant annet innenfor helseteknologi. Disse medlemmer mener derfor at ideell sektor burde hatt mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi ideelle aktører mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen har innført et hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Likevel går en del av Innovasjon Norges midler til prosjekter på næringsområdet olje og gass. Dette fremgår blant annet av Finansdepartementets svar på spørsmål 132 fra finanskomiteen/Miljøpartiet De Grønnes fraksjon av 6. oktober 2023. Disse medlemmer har vanskelig for å se at støtte til olje- og gassprosjekter er i tråd med det omtalte hovedprinsippet.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre at hovedprinsippet om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, innebærer at det ikke skal gis støtte til olje- og gassprosjekter gjennom Innovasjon Norge.»

Post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at regjeringens forslag til bevilgninger på posten er langt over regjeringens forespeilede prisvekst på 3,8 pst. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der øknin-

gen i posten modereres fra regjeringens forslag, og derfor ble foreslått redusert med 165 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen på kap. 2421 post 50 med 33,1 mill. kroner til olje- og gassprosjekter sammenliknet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 2421 post 50 med 53,8 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag på bakgrunn av at en del av midlene på posten har gått til olje- og gassprosjekter de siste årene.

Post 70 Basiskostnader

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteen viser til at verden står overfor store globale utfordringer og Norge må tilrettelegge for en omstilling til nye, grønne og produktive næringer som sikrer verdiskaping og velferd. Forskning og ny kunnskap er grunnlaget for å finne løsningene på disse utfordringene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge må styrke flere forskningsmiljøer som har potensialet til å bli verdensledende, og at Innovasjon Norge i større grad fremmer det grønne digitale næringslivet.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen på kap. 2421 post 71 med 22 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag. Det foreslås å styrke klyngeprogrammet med 25 mill. kroner, og å redusere øvrige bevilgninger med 3 mill. kroner som følge av at en del av midlene på posten har gått til olje- og gassprosjekter de siste årene.

Post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at regjeringen Solberg vinteren 2020 ga Innovasjon Norge i oppdrag å utarbeide en Nasjonal reiselivsstrategi. Målet med strategien var å få forslag til tiltak som vil styrke norsk reiseliv det neste tiåret ved å bidra til mer konkurransedyktige og lønnsomme reiselivsbedrifter og til flere helårige og bærekraftige reise-mål. Disse medlemmer viser til at denne strategien var den første helhetlige strategien for reiselivet på mange år, og at den ble svært godt mottatt av bransjen selv. Strategien inneholder konkrete oppfølginger og tiltak på flere områder, herunder digitalisering og tiltak for mer helårlig reiseliv, og disse medlemmer forventer at regjeringens følger opp strategien.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen på post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse med 10 mill. kroner. Disse medlemmer merker seg at deler av bevilgningen over posten går til tiltak som skal øke eksporten, men mener at dette best gjøres gjennom å sikre næringslivet gode rammevilkår.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen over kap 24.21 post 74 til Invest in Norway og arbeid med å legge til rette for investeringer i databasert verdiskaping og datasentre i Norge med 13 mill. kroner.

Post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71 og 76

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 6,5 mill. kroner for å gjennomføre en ny utlysning av midler fra Grønn Plattform i 2024. Videre viser dette medlem til at det i Rødts alternative statsbudsjett ble foreslått å

sette av henholdsvis 50 mill. kroner til et program for sirkulær gruvedrift og gjenvinning av kritiske mineraler, 50 mill. kroner til et program for grønn skipsfart og 100 mill. kroner til et program for å kutte punktutslipp i prosessindustrien.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at gruvedrift på havbunnen ikke er en grønn industri, da det ikke finnes tilstrekkelig kunnskap for å dokumentere at det er mulig å omgå betydelig risiko for stor negativ naturpåvirkning. Disse medlemmer viser til at EUs investeringsbank har ekskludert havbunnsmineraler fra bankens investeringer på grunn av negativt klima- og miljøavtrykk, og at havbunnsmineraler heller ikke er inkludert i EUs grønne taksonomi. Disse medlemmer mener derfor at midler satt av over statsbudsjettet til grønn industriutvikling, ikke bør brukes på utvinning av havbunnsmineraler, men heller skal tilgodeses tiltak hvor både potensialet for utslippskutt og verdiskaping er større og bedre etablert.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utelukke mineralvirksomhet på havbunnen som støtteberettiget under kap. 2421, post 75 Grønn plattform, inntil det kan dokumenteres bærekraftige fremgangsmåter for utvinning av havbunnsmineraler.»

Medlemene i komiteen fra Venstre og Miljøpartiet dei Grøne vil peike på at Fensforekomsten er den desidert største kjente forekomsten av sjeldne jordartsmetall i Europa. Disse jordartsmetalla er klassifisert av EU som dei aller mest kritiske råvarene for europeisk industri med omsyn til forsyningstryggleik, fordi permanentmagnetar der desse jordmetalla inngår, er avgjerande for verknadsgraden til mellom anna elbilar og vindmøller, og fordi Kina pr. i dag har ein marknadsdel på 99 pst. for permanentmagnetar brukt av europeisk industri.

Desse medlemene vil understreke at utvikling av Fensfeltet i tråd med planane som ligg føre frå seriøse og tunge norske industrimiljø i samarbeid med leiande universitets- og forskingsmiljø, er avgjerande viktig ikkje berre for Noreg, men for heile Europa si grønne omstilling. Desse medlemene legg difor til grunn at utvinning av sjeldne jordmetall i Fensfeltet blir inkludert i Grønt Industriløft, og at industriaktørane som arbeider med planer for utvikling av Fensfeltet, får tilgang til dei same næringspolitiske verkemidla og tilskotsordningane i Innovasjon Norge, Enova og andre deler av det statlege verkemiddelapparatet som industriaktørar i andre deler av dei grønne verdikjedene.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til Grønn Plattform med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 2421 post 75 med 15 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, på bakgrunn av at en del av bevilgningene på posten har gått til olje- og gassprosjekter de siste årene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at flere partier foreslo styrkninger til Grønn plattform i sine alternative budsjetter. Disse medlemmer mener det næringspolitiske verkemiddelapparatet allerede har et stort omfang, med særlig fokus på spesifikke teknologier. Disse medlemmer mener det er markedet gjennom private investorer, og næringslivet selv, som best gjør beslutninger på hvilke teknologier som det bør satses på eller ikke, og at politisk styring gjennom verkemiddelapparatet kan være skadelig for markedsmekanismene.

Post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Venstre viser til at arbeidet med å utvikle og sette i gang pilot- og demonstrasjonsprosjekter er vesentlig i overgangen fra en oljeøkonomi. I regjeringens forslag til statsbudsjett foreslås det kutt i Miljøteknologiordningen, noe som vil svekke muligheten for utvikling og demonstrasjon av miljøteknologi. Disse medlemmer viser til et stort antall høringsinnspill fra Fellesforbundet, NHO, Abelia, UN Global Compact og Zero om å reversere dette kuttet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å styrke posten med 75 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til Miljøteknologiordningen med 115 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 2421 post

76 med 1,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, på bakgrunn av at en del av bevilgningene på posten har gått til olje- og gassprosjekter de siste årene.

2.4.38 KAP. 2426 SIVA SF

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at Siva SF er statens virkemiddel for tilretteleggende eierskap og utvikling av bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljøer over hele landet. Siva har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene. Sivas hovedmål er å legge til rette for lønnsom næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljøer.

Post 70 Tilskudd

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag på kap. 2426 post 70 til skaleringstiltak i Sivas inkubasjonsprogram.

Post 71 Tilskudd til testfasiliteter

Komiteens merknader

Komiteen viser til at Sivas testfasiliteter gir oppstarts- og gründerbedrifter mulighet til å teste ut og utvikle sine produkter uten å investere i dyr testinfrastruktur. Ordningen er viktig, vellykket og etterspurt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått en økning på posten slik at nye sentre innenfor ordningen Norsk Katapult kan realiseres, blant annet innenfor teknologi, som f.eks. landbruksteknologi og kunstig intelligens. Testsentrene er viktige for å fremme industriell innovasjon gjennom å stille til rådighet lokaler og utstyr for andre bedrifter.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til Siva med 38 mill. kroner, rettet spesifikt mot nye Katapult-sentre for helsetekno-

logi og grønn skipsfart. Det vil gi gründerbedrifter bedre mulighet til å teste ut og utvikle produkter uten å investere i infrastruktur for testing og utvikling.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen over kap. 2626 post 71 med 58 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

2.4.39 KAP. 2429

EKSPORTKREDITTORDNINGEN

Post 90 behandles i finanskomiteen.

2.4.40 KAP. 2460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Komiteen viser til at Eksfin forvalter garantiordningene som tidligere ble forvaltet av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og eksportkredittordningen som ble forvaltet av Eksportkreditt Norge AS. Eksfins formål er effektiv forvaltning av finansieringsordninger for verdiskapende eksport. De ulike ordningene omtales under. Samfunns målet er størst mulig verdiskapende eksport, og brukermålet er konkurransedyktige eksportører.

Komiteen merker seg regjeringens forslag om Eksfins prioriteringer for 2024 om:

- å utløse lønnsomme prosjekter som bidrar til økt eksport, grønn omstilling eller andre viktige formål, bl.a. relatert til områdene som er pekt ut i regjeringens veikart for et grønt industriløft. Det skal være et hovedprinsipp at prosjekter som får finansiering, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Prosjektene skal også støtte opp om målet om å øke eksport fra fastlandet med 50 pst innen 2030.
- å gjøre det samlede tilbudet for fremme av eksport enkelt tilgjengelig for næringslivet i hele landet, og skal fortsette samarbeidet med de andre virkemiddelaktørene om å utvikle det næringsrettede virkemiddelapparatet
- å videreutvikle arbeidet med å synliggjøre og følge opp risikoen i porteføljen, herunder oppfølging av misligholdssaker
- å realisere gevinster som følge av etableringen av etaten.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til svar på spørsmål nr. 130 fra finanskomiteen/Miljøpartiet De Grønnes fraksjon av 6. oktober 2023, der det framgår at Eksportfinansiering Norge (Eksfin) lånte ut 4,1 mrd. kroner til olje- og gassvirksomhet i første halvår 2023, og stil-

te lånegaranti for ytterligere 4,1 mrd. kroner i samme sektor. Det utgjør henholdsvis 39 og 27 pst. av nye lån og garantier i perioden. Disse medlemmer mener en slik bruk av virkemiddelapparatet er i strid med regjeringens hovedprinsipp om at prosjekter som får finansiering fra det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.

Disse medlemmer viser til næringsministerens svar 23. oktober 2023 på skriftlig spørsmål, der statsråden redegjør for Eksfins klimapolicy. Her skriver statsråden at klimapolicyen slår fast følgende:

«For nye låne- og/eller garantisaker over USD 50 millioner til feltutbygging og/eller produksjon av olje og gass, forutsettes det at prosjektet ikke er i strid med vertslandets planer for å nå forpliktelsene knyttet til Paris-avtalen.»

Disse medlemmer viser til at hovedmålet i Parisavtalen, som Norge og 192 andre land har signert, er å holde den globale oppvarmingen under 2 grader, og aller helst under 1,5 grader. Imidlertid er summen av alle lands innmeldte mål under Parisavtalen utilstrekkelig for å nå dette målet. Disse medlemmer viser til rapporten «Emissions Gap Report 2023» fra FNs miljøprogram (UNEP), som slår fast at hvis alle land oppfyller forpliktelsene de har meldt inn under Parisavtalen, vil den globale oppvarmingen bli mellom 2,5 og 2,9 grader ved slutten av århundret.

Summen av alle lands innmeldte mål under Parisavtalen er altså ikke tilstrekkelig for å nå hovedmålet om å begrense den globale oppvarmingen til under 2 grader, langt mindre til å holde oppvarmingen under 1,5 grader. Disse medlemmer mener derfor at Eksfins klimapolicy om å gi nye lån og garantier opp til 50 mill. USD til feltutbygging og/eller produksjon av olje og gass, under forutsetning av at prosjektene ikke er i strid med vertslandets innmeldte planer for å nå sine mål under Parisavtalen, ikke er i tråd med regjeringens hovedprinsipp om at støtte fra det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Så lenge summen av alle lands innmeldte forpliktelser ikke er nok til å begrense den globale oppvarmingen til under 2 og helst under 1,5 grader, er Eksfins klimapolicy heller ikke i tråd med hovedmålet i Paris-avtalen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre gjennom tildelingsbrevet at Eksportfinansiering Norge ikke skal gi nye lån og garantier til olje- og gassprosjekter.»

Post 24 Driftsresultat:

1 Driftsinntekter

2 Driftsutgifter, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 58 (NY) Grønn industrifinansiering

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke bevilgningen til Eksportfinansiering Norge med 1 750 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 2460 post 58 økes med 1 750 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Flertallet viser til Grønt Industriløft og til ambisjonen som medlemmene fra partiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti deler om å styrke statens kapitalvirkemidler for å realisere det grønne industriskiftet. Flertallet viser til at partiene har en felles målsetting om å øke eksportinntektene utenom olje og gass med 50 pst. innen 2030. Flertallet mener at Eksportfinansiering Norge spiller en viktig rolle i å støtte opp under norsk industri.

Flertallet viser til at budsjettavtaler mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i inneværende stortingsperiode har sørget for å styrke Eksfin betydelig. Flertallet viser til at dette flertallet har sikret økte rammer for Eksportfinansiering Norge på 5 mrd. kroner, og utvidelser i mandat for å kunne støtte flere norske prosjekter med eksport og verdiskapingspotensial basert på omstilling og bærekraft.

Flertallet ønsker å videreutvikle hele det næringsrettede kapitalvirkemiddelapparatet i en fornybar retning, og understreker at et godt kapitalvirkemiddelapparat kan være avgjørende for om Norge lykkes med å øke eksporten utenom olje og gass. Flertallet viser til budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, hvor det opprettes en markedsmessig finansieringsordning for grønne prosjekter i en tidlig- og oppskalingsfase, med ramme på 5 mrd. kroner. Ordningen skal ha en tapsavsetning på 35 pst. og ikke inneholde konverteringsrettigheter. Flertallet viser også til at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med forslag til øvrig innretning av ordningen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2024. Flertallet viser videre til enigheten om å innrette det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at prosjekter som får støtte, skal ha en plass innenfor norske forpliktelser under Parisavtalen, og til at dette også vil omfatte Eksportfinansiering Norges virksomhet.

Flertallet mener at den nye finansieringsordningen skal få en egen post i budsjettet for 2024, og at ord-

ningen forvaltes av Eksportfinansiering Norge. Flertallet er enige om å kalle ordningen «Grønn industrifinansiering».

2.4.41 KAP. 5325 INNOVASJON NORGE

Post 90 og 92 behandles i finanskomiteen.

Post 70 Låneprovisjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.42 KAP. 5326 SIVA SF

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Post 70 Låne- og garantiprovisjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.43 KAP. 5329 EKSPORTKREDITTORDNINGEN

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Post 70 Gebyrer m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.44 KAP. 5460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 90 behandles i finanskomiteen.

Post 52 Tilbakeføring fra Eksfin av tidligere bevilget tapsavsetning

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å tilbakeføre tidligere bevilget tapsavsetning til Eksportfinansiering Norge. Flertallet foreslår

derfor at kap. 5460 post 52 økes med 9 000 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 71 Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 78 Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.45 KAP. 5612 RENTER FRA STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AS

Post 80 Renter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.46 KAP. 5613 RENTER FRA SIVA SF

Post 80 Renter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.47 KAP. 5614 RENTER UNDER EKSPORTFINANSIERING NORGE

Post 80 Renter fra lån til Alminnelig garantiordning

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

Post 81 Renter fra Norwegian Air Shuttle ASA

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes

forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

2.4.48 KAP. 5629 RENTER FRA EKSPORTKREDITTORDNINGEN

Post 80 Renter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9, jf. pkt. 2.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 9.

3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)

3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024) for rammeområde 10. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023-2024)	Gul bok
Utgifter				
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	499 900 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	127 900 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 197 000 000	
	61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt.....	2 131 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner	2 659 000	
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	346 800 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	22 105 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	7 300 000	
	77	Tilskudd til kystrekeflåten	22 343 000	
Sum utgifter rammeområde 10			2 230 034 000	
Inntekter				
<i>Inntekter under departementene</i>				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Diverse inntekter	1 253 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	40 049 000	
	86	Forvaltningssanksjoner	10 000 000	
Sum inntekter rammeområde 10			51 302 000	
Netto rammeområde 10			2 178 732 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

3.2 Rammevedtak rammeområde 10

Ved Stortingets vedtak av 4. desember 2023 er netto rammebeløp for rammeområde 10 satt til 2 178 732 000 kroner.

3.3 Generelle merknader

3.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at fiskerinæringen er av stor betydning for norsk økonomi, og for verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. Fisken tilhører det norske folk i fellesskap, og disse medlemmer ser det derfor som viktig at regjeringen vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene og forvalte disse til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. Disse medlemmer viser til at det for regjeringen står sentralt å ivareta de distriktpolitiske målsettingene i fiskerilovgivningen om arbeidsplasser og bosetting i kystsamfunn. Disse medlemmer viser til at regjeringen er i ferd med å ferdigstille en ny kvotemelding som skal gi forutsigbarhet for fiskerinæringen, og som sikrer bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs kysten. Disse medlemmer viser til at regjeringen har god dialog med næringen og organisasjonene, noe som er viktig for å bidra til at meldingen blir både samlende og rettferdig.

Disse medlemmer viser til at havbruksnæringen er av stor betydning for norsk matproduksjon og verdiskaping, og viser til at regjeringen vil legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen for å skape flere ar-

beidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskaping og økte eksportinntekter. Disse medlemmer vektlegger at dette må skje på en forutsigbar, kontrollert og bærekraftig måte, og viser til at regjeringen blant annet vil videreutvikle trafikkløssystemet med flere miljøindikatorer.

Disse medlemmer ser det som viktig at mer av verdiskapingen fra havbruksnæringen skal bli igjen i lokalsamfunn langs kysten og komme fellesskapet til gode.

3.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil sikre gode og forutsigbare rammevilkår for sjømatnæringen. Disse medlemmer ønsker å legge til rette for at Norge skal øke bærekraftig produksjon av sjømat, bidra til å nå våre bærekraftsmål og etablere mange flere arbeidsplasser i havbruksnæringen.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs viktige prioriteringer for fiskeri- og havbruksnæringene. Sjømatnæringen er en av Norges viktigste kyst- og distriktnæringene. Den er også blant de viktigste fremtidsnæringene våre og vil skape lønnsomme arbeidsplasser i alle deler av landet.

Disse medlemmer viser til at det er få næringer i Norge som vokser mer enn sjømatnæringen, og potensialet for ytterligere vekst er svært stort. Totalt eksporterte Norge 2,9 millioner tonn sjømat til en verdi av 151,4 mill. kroner i 2022, noe som er en økning på 30,7 mill. kroner, tilsvarende 25 pst., fra rekordåret 2021. Ifølge en ringvirkningsanalyse innhentet av FHF i 2022 var de totale sysselsettingseffektene av sjømatnæringens aktivitet på om lag 106 000 sysselsatte i 2021. Det ble samme år generert netto verdiskaping for 120 mrd. kroner i sjømatnæringen, noe som la grunnlag for samlede skatteeffekter på rundt 34 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at som et resultat av behandlingen av Meld. St. 32 (2018–2019) («kvotemeldingen») ba Stortinget regjeringen Solberg om å komme tilbake til Stortinget med en fiskal avgift på villfisk tilsvarende om lag 100 mill. kroner årlig.

Disse medlemmer viser til at grunnrenteskatt på havbruk ble vedtatt av Stortinget våren 2023. Høyre stemte mot grunnrenteskatten blant annet fordi den ikke har en innretning, utforming og et skattenivå som i

tilstrekkelig grad vil sikre næringen utvikling og bærekraftig vekst i fremtiden.

Disse medlemmer mener at den vedtatte grunnrenteskatten ikke svarer på at en ny skatteordning må være forutsigbar, kunne stå seg over tid og gi gode rammevilkår for sjømatnæringene, herunder legge til rette for at næringene kan vokse og utvikle seg i tråd med tidligere vedtatt mål. Disse medlemmer viser også til, og ser med bekymring på, at grunnrenteskatten har ført til at kontrakter for titalls milliarder kroner har blitt nedskalert, lagt på is eller kansellert, videre at markedet for fastpriskontraktene nærmest har blitt borte, og at det har komme konkurser i næringa som har blitt forklart med grunnrenteskatten.

Disse medlemmer minner om at regjeringens forslag til grunnrenteskatt på havbruk var for dårlig utredet, og at det ikke var satt av tilstrekkelig tid til involvering, noe som har vært et viktig og nødvendig grunnlag ved større endringer av skattesystemet i Norge. Disse medlemmer peker videre på at det fremdeles er uavklarte sider ved den vedtatte grunnrenteskatten, feks. spørsmålet om normpris, noe som i seg selv er svært uheldig.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2020 la frem forslag om innføring av produksjonsavgift i havbruksnæringen kombinert med en videreføring av Havbruksfondet, som resulterte i et bredt forlik på Stortinget. Disse medlemmer viser til at Høyre i partiets alternative statsbudsjett har lagt til grunn en produksjonsavgift til staten på kr 2,7 pr. kg. i stedet for dagens modell. Dette er i samsvar med det Høyre tidligere har sagt om at havbruksnæringen kan bære en større skattekostnad enn tidligere, noe næringen under prosessen med grunnrenteskatten selv også har gitt uttrykk for.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg høsten 2021 sendte forslag om en ny miljøorientert konsesjonsordning på høring. Miljøteknologiordningen skulle komme i tillegg til den ordinære konsesjonsordningen, og var bygget på noen objektive miljøkriterier, hvor bekjemping av lakselus stod sentralt. Trass i gjentatte forsikringer om at regjeringen Støre ville iverksette miljøteknologiordningen, skjedde ingenting, og i april i år ble saken oversendt Havbruksutvalget til videre behandling.

Havbruksutvalget overleverte sin utredning, NOU 2023:23 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping, den 28. september 2023.

Av utredningen går det frem at utvalget ikke har foretatt en selvstendig vurdering av dette forslaget, men at intensjonen bak forslaget i stor grad overlapper utvalgets mandat og adresseres derfor av flere av utredningens vurderinger og forslag.

Disse medlemmer viser til at utvalget fremholder et prinsipp om teknologinøytralitet, og videre en ge-

nerell holdning om at aktørene skal gis mulighet til å øke produksjonen ved å velge produksjonsteknologi med lavere miljøpåvirkning enn konvensjonell teknologi.

Sett i lys av at det nå har gått over tre år siden teknologiordningen ble sendt på høring av regjeringen Solberg, at Havbruksutvalget nå har fulgt opp intensjonen bak forslaget og har kommet med sine utredninger og forslag, fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig komme tilbake til Stortinget med forslag til en miljøteknologiordning og oppfølging av Havbruksutvalgets arbeid.»

Disse medlemmer viser til at åtte selskaper med produksjon i produksjonsområdene PO3 og PO4 på Vestlandet søkte i 2022 om å få produsere volumet de har tapt på nedtrekk som følge av rødt lys i Trafikklyssystemet, over i lukket eller semilukket produksjon. Nærings- og fiskeridepartementet avsto søknadene begrundet med manglende hjemmel i lovverket. En lovendring som åpner for produksjon av nedtrekksvolum med teknologi som i liten grad påvirker lusepåslag på utvandrende villakssmolt, vil imidlertid være helt i tråd med formålet som Trafikklyssystemet skal ivareta. Med bakgrunn i dette, formål bak Teknologiordningen, og Havbruksutvalgets generelle tilråding om mulighet for økt produksjon ved produksjonsteknologi med lavere miljøpåvirkning, fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre de nødvendige endringene i regelverket slik at volum som er tatt i nedtrekk som følge av rødt trafikklys, kan produseres med teknologi som i liten grad påvirker lusepåslag på utvandrende villakssmolt.»

3.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Disse medlemmer viser til at Norge er en verdensledende fiskerinasjon, der fiskerinæringen har vært en sentral næring over flere generasjoner. Disse medlemmer mener fiskeri og havbruk vil være svært viktige næringer i fremtiden, og at det derfor er avgjørende at sektoren har gode rammebetingelser med mindre regulering og statlig styring, slik at næringen kan vokse ytterligere. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er viktig for vekst og arbeidsplasser i distriktene, og at mange lokalsamfunns næringsliv er knyttet til fiskeri. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er en subsidiefri næring som står for stor eksport og verdiskaping.

Disse medlemmer mener grunnrenteskatten regjeringen Støre innførte på oppdrettsnæringen, bærer med seg store negative konsekvenser, både for dis-

triktsarbeidsplasser og lokalsamfunn langs kysten der fiskeri spiller en nøkkelrolle i næringslivet. Den usikkerheten som fortsatt råder knyttet til håndheving av det nye skatteregimet, skaper ytterligere usikkerhet for næringen. Disse medlemmer merker seg at regjeringen, i skatte- og avgiftsproposisjonen til statsbudsjettet melder at de ikke vil gå videre med å utrede eller innføre grunnrentebeskatning på oppdrett til havs/offshore havbruk nå, men at dette kan bli aktuelt senere. Dette har skapt stor usikkerhet i næringen, og det fremstår som om staten ikke ønsker å være en medinvestor gjennom et grunnrenteskatteregime for denne næringen i oppstartsperioden, men holder døren åpen for å skattlegge bedriftene ekstra hardt den dagen de begynner å tjene penger. En slik politikk, basert på usikkerhet og lite forutsigbarhet, vil gjøre at Norge som hav- og havbruksnasjon ikke vil nå sitt potensial.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag i finansinnstillingen knyttet til denne problemstillingen, hvor det foreslås at

«Stortinget ber regjeringen nedsette et hurtigarbeidende partssammensatt utvalg for å avklare fremtidig skatteregime for havbruk/akvakultur til havs, og at saken følges opp i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024.»

3.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å påpeke at havbruk, og spesielt kystfisket, er en av hjørnesteinene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats på dette området for å sikre systemsetting, verdiskaping og bærekraft over tid.

Dette medlem understreker at utgangspunktet for nasjonal forvaltning av havets ressurser er at havet skal bidra til mest mulig verdi for flest mulig, i et evighetsperspektiv. Havet eies i fellesskap, og nærhet til havets ressurser gir rett til å høste av det. Allemannseiet av havet er likevel stadig under press. Retten til å fiske samles på stadig færre hender. En felles ressurs og rett er blitt til en handelsvare. Dette medlem mener vår blå allmenning skal forvaltes på en bærekraftig måte, hvor verdiskaping kommer fellesskapet til gode. Dette prinsippet må selvsagt gjelde for både fiskeri og havbruk, men også øvrige næringer som bruker havet – enten det er skipsfart, petroleum, vindkraft, mineralutvinning på havbunnen, e.l. Ingen skal misbruke havet til egen vinning.

Dette medlem viser til at mål og virkelighet ikke alltid står nær hverandre. Kontrollen med fiskeressursene samles på stadig færre hender og stadig færre kystsamfunn. Havbruk er fortsatt langt unna å være bærekraftig, og langs kysten er det mange som opplever at gode fiskeområder er svekket etter havbrukets inntog. For at havbruket skal ha gode rammevilkår og inntjening er vi nødt til å satse på klimateknologi og bioøko-

nomi. Bionova er her et viktig satsingsområde. Dette medlem mener likevel at det trengs styrking, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor Bionova styrkes ytterligere på biomarin næring, slik at vi raskere og mer treffsikkert kan få på plass den omstillingen av havbruksnæringen som vi trenger.

Dette medlem mener havets fornybare ressurser er noe av det viktigste for Norge som nasjon. Sikring av disse ressursene må gis forrang i all forvaltning. Prinsippet om at de marine ressursene tilhører fellesskapet i Norge og skal komme kystsamfunnene til gode, må stå som hovedprinsippet i møte med bruk av havet.

Dette medlem har vært kritisk til den førende politikk for oppdrettsnæringen under de to foregående regjeringssperiodene. Driften av oppdrettsnæringen må skje på bærekraftig vis, uten å skade natur, og at verdien som skapes, kommer lokalsamfunn og fellesskapet til gode, ikke bare noen få. Videre mener dette medlem at man må gå bort fra dagens system for oppdrettstillatelser, hvor den som kan betale mest, får nye tillatelser. Systemet må vris slik at tillatelser gis til anlegg som kan dokumentere at de er forurensningsfrie, hvor dyrevelferden er god og avfall, som slam, blir behandlet som en ressurs for oppdrettsnæringen og andre næringer. Dette medlem minner videre om at trafikkløssystemet fortsatt består av kun én indikator, nemlig lus, og gir ikke uttrykk for det systemet opprinnelig skulle levere på; bærekraften til næringen. Dette medlem mener derfor at trafikkløssystemet må endres til å inkludere også rømming og fiskehelse, og at det må gjennomgås for å sikre at det er miljømessig forsvarlig.

3.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til havressursloven § 2, som slår fast at «dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg». Ved riktig forvaltning vil fisken i havet sikre arbeid og bosetting langs kysten og mat til verden i et evighetsperspektiv.

Videre vil dette medlem vise til Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, Dokument 3:6 (2019–2020), hvor det slås fast at fiskeripolitikken har ført til at etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret ved at kvoter er konsentrert på færre hender, og gjennom at koblingen mellom fartøy og kvote er blitt redusert. Videre har fiskeripolitikken ført til at flere fiskeriavhengige samfunn har fått redusert fiskeripolitikken, samt at endringene i den minste kystflåten har hatt negative konsekvenser for kystsamfunn. Dette medlem forventer at regjeringas kommende kvotemelding svarer ut kritikken fra Riksrevisjonen, og legger opp til mer verdiskaping langs kysten og en mer variert flåtestruktur.

Dette medlem viser til at Stortinget vedtok å innføre en grunnrenteskatt på havbruk våren 2023.

Dette medlem viser til at oppdrettsnæringa er en av landets mest lønnsomme næringer, og at 47 av 400 milliardærer på Kapitals topp 400-liste i 2023 var fiskeoppdrettere, og mener at det var på høy tid at det ble innført en grunnrenteskatt på oppdrett. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått en endring i fordeling av grunnrenteskatten mellom kommuner og stat på 60/40 i kommunenes favør.

Videre vil dette medlem vise til Rødts alternative statsbudsjett for partiets fiskeripolitiske prioriteringer. I det alternative budsjettet ble det foreslått å støtte opp om en variert flåtestruktur gjennom en støtteordning for å bygge opp igjen flåtegruppen mellom 11 og 21 meter. Det ble videre foreslått en styrking av føringsstilskuddet, samt et søkbart driftstilskudd for mindre fiskemottak utenfor sesong.

Dette medlem viser til at det i Rødts alternative statsbudsjett ble foreslått flere tiltak for velferd, sikkerhet og helse til sjøs, blant annet økte tilskudd til likestillingstiltak i fiskerinæringa, tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere, økt tilskudd til velferdsstasjoner og søkbart tilskudd for å dekke rapporteringskrav. Videre ble det foreslått en styrking av Fiskeridirektoratet for å styrke direktoratets mulighet til å drive fiskerioppsyn, samt bekjempe spøkelsesfiske.

3.3.6 VENSTRE

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge, med sin lange kyststripe og mer enn seks ganger så mye hav som land, rår over store fornybare ressurser. Dersom ressursene utnyttes optimalt, er det potensial for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Med gode og stabile rammevilkår kan sjømatnæringene sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten. Dette medlem mener derfor det er viktig at skatte- og avgiftsnivået for næringen over tid er forutsigbart, og viser til at Venstre fikk gjennomslag for å redusere sats og forbedre innretningen på grunnrenteskatten på havbruk.

Dette medlem mener Norge, innenfor fiskeri, havbruk og marin bioteknologi, har et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompetanse utviklet gjennom generasjoner og gjennom målrettet forskning. Dette medlem vil utvikle en sjømatpolitikk som sikrer en konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring. I takt med lavere aktivitet i petroleumssektoren er det ønskelig at andre maritime næringer videreutvikles og øker verdiskapningen.

Dette medlem mener det er en forutsetning at Norge gjennom en aktiv handelspolitikk får redusert sine handelshindringer, og at Norge får fri markedsadgang for sjømat til EU og de øvrige viktigste markedene. Norge mangler i dag frihandelsavtaler med mange av de største sjømatmarkedene globalt. En friere markedsad-

gang vil være essensielt for økt verdiskaping i hele verdikjeden for sjømat. Regelverket innenfor alle deler av sjømatsektoren må forenkles og ha som hovedmål å sørge for miljøvennlig, bærekraftig forvaltning og lokal verdiskaping.

Dette medlem viser samtidig til at økosystemene i havet og langs kysten står overfor utfordringer grunnet klimaendringer og forurensning. De høye ambisjonene for norske havnæringer fordrer dermed at kunnskapsinnhenting om havets helse styrkes og effektiviseres, og at det gjennomføres tiltak både nasjonalt og globalt som sikrer en bærekraftig forvaltning av økosystemene til havs.

Dette medlem er av den oppfatning at den tradisjonelle fiskerinæringen skal reguleres gjennom kvotebestemmelser, slik at langtidbeskatningen ikke er større enn det økologisk bærekraftige. Det må reageres strengt på overtredelser og andre former for juks med disse kvotene. Norge må i internasjonale forhandlinger være en pådriver for å få et mer bærekraftig fiske. Fastsetting av kvoter må så langt som mulig bygge på økosystemforvaltning, slik at beskatning av én art ikke truer langtidsutbytte fra andre arter. Internasjonale avtaler og effektiv kontroll må sikre den økologiske balansen i Barentshavet og Nordsjøen.

3.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Havene og fjordene i Norge rommer rike økosystemer og unike naturressurser. De har vært kilde til mat, arbeidsplasser, aktiviteter og bosetting over hele landet i tusenvis av år. Miljøpartiet De Grønnes mål i fiskeripolitikken er å gi fremtidige generasjoner den samme muligheten til å høste av disse naturverdiene. Det en fiskeripolitikk som prioriterer bærekraftig fiskeri og havbruk høyere, og raskere klimaomstilling av fiskeflåten.

Dette medlem mener at CO₂-kompensasjonsordningen til fiskeflåten bremser overgangen til lav- og nullutslippsfartøy. Videre er utbetalingene fra havbruksfondet et sterkt incentiv overfor kommunene til å sette av arealer til konvensjonelt havbruk i åpne merder, som fører til store miljøproblemer og mye lidelse. Dette medlem viser til Fiskehelse rapporten 2022, som slår fast at 58 millioner laks døde i merdene i fjor – tilsvarende 16,1 pst. av all laksen. Med settefiskproduksjon døde totalt 92,3 millioner laks.

Dette medlem foreslår derfor å redusere CO₂-kompensasjonen til fiskeflåten. Et beløp tilsvarende reduksjonen settes av i et fond for næringstransport. Videre foreslår dette medlem å omgjøre en del av produksjonsavgiften for fisk til en miljøavgift som premierer utslippsfrie anlegg med høy dyrevelferd.

De t t e m e d l e m vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 10:

- Redusere kompensasjonsordningen for økt CO₂-avgift for fiskeflåten. Kompensasjonen til kystfiske- og kystrekeflåten reduseres mindre enn kompensasjonen til havfiskeflåten. Midlene skal brukes til et CO₂-fond som blant annet skal gå til omstilling av fiskeflåten til lav- og nullutslippsfartøy.
- Redusere utbetalingene fra havbruksfondet kraftig, for å stimulere kommunene til å kun gi konsesjoner til utslippsfrie anlegg med høy dyrevelferd ved fremtidige konsesjonstildelinger.

De t t e m e d l e m viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes fiskeripolitikk.

3.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 10

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 10 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2023–2024), Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) på rammeområde 10 og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter (i tusen kroner)									
917	Fiskeridirektoratet								
	1 Driftsutgifter	499 900	499 900 (0)	499 900 (0)	499 900 (0)	499 900 (0)	519 900 (+20 000)	499 900 (0)	499 900 (0)
	22 Fiskeriforskning og -overvåking	127 900	127 900 (0)	127 900 (0)	127 900 (0)	127 900 (0)	142 900 (+15 000)	127 900 (0)	127 900 (0)
919	Diverse fiskeriformål								
	60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 197 000	1 197 000 (0)	1 197 000 (0)	1 197 000 (0)	1 197 000 (0)	1 197 000 (0)	1 197 000 (0)	197 000 (-1 000 000)
	71 Tilskudd til velferdsstasjoner	2 659	2 659 (0)	2 659 (0)	2 659 (0)	2 659 (0)	4 659 (+2 000)	2 659 (0)	2 659 (0)
	72 Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	16 000 (+16 000)	0 (0)	0 (0)
	73 Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	346 800	346 800 (0)	346 800 (0)	449 500 (+102 700)	346 800 (0)	251 800 (-95 000)	346 800 (0)	255 641 (-91 159)
	75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	22 105	22 105 (0)	22 105 (0)	22 105 (0)	32 105 (+10 000)	112 105 (+90 000)	25 605 (+3 500)	22 105 (0)
	Sum utgifter	2 230 034	2 230 034 (0)	2 230 034 (0)	2 332 734 (+102 700)	2 240 034 (+10 000)	2 278 034 (+48 000)	2 233 534 (+3 500)	1 138 875 (-1 091 159)
Inntekter (i tusen kroner)									
	Sum inntekter	51 302	51 302 (0)	51 302 (0)	51 302 (0)	51 302 (0)	51 302 (0)	51 302 (0)	51 302 (0)
	Sum netto	2 178 732	2 178 732 (0)	2 178 732 (0)	2 281 432 (+102 700)	2 188 732 (+10 000)	2 226 732 (+48 000)	2 182 232 (+3 500)	1 087 573 (-1 091 159)

3.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområdet 10

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024) 4. desember 2023.

Det vises videre til partienes merknader i denne innstillingen.

3.4.1 KAP. 917 FISKERIDIREKTORATET

Komiteen viser til at Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og havbruksnæringen. Hovedmålet til etaten er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet, gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Komiteen viser videre til den viktige oppgaven direktoratet har med å regulere og kontrollere fiske og fangst, for å sikre langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene. Komiteen viser til at Fiskeridirektoratet også har en sentral rolle i oppfølging av rammevilkår for havbruksnæringen, herunder ansvar for å følge opp at kravene som blir satt, følges opp.

Komiteen er kjent med at Fiskeridirektoratet fikk ny organisasjonsmodell 1. november 2022, da de gikk fra en struktur med fem regioner og et hovedkontor til to landsdekkende divisjoner, forvaltningsdivisjonen og kontroll- og tilsynsdivisjonen. Hovedkontoret med fiskeridirektør og assisterende fiskeridirektør ligger fortsatt i Bergen, mens divisjonsdirektørene har arbeidssted i Tromsø og Bodø.

Komiteen merker seg at direktoratets kjerneoppgaver innenfor fiskeriforvaltning, havbruksforvaltning og marin arealforvaltning alltid vil være første prioritet også i året som kommer.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 10.

Komiteens medlem fra Rødt mener at det er behov for å styrke Fiskeridirektoratets økonomiske rammer. Direktoratet trenger mer ressurser til å utøve tilstrekkelig kontroll av landing av fisk og på havet.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor Fiskeridirektoratet under post 1 ble forelått styrket med 20 mill. kroner.

Post 22 Fiskeriforskning og -overvåkning, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 10.

3.4.2 KAP. 3917 FISKERIDIREKTORATET

Post 1 Diverse inntekter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 10.

Post 5 Saksbehandlingsgebyr

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 10.

Post 86 Forvaltningssanksjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 10.

3.4.3 KAP. 919 DIVERSE FISKERIFORMÅL

Post 60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten gjelder kommunenes og fylkeskommunenes andel av vederlag for tildelte oppdrettstillatelser, samt provenyet fra produksjonsavgiften.

Formålet med tilskuddet er at kommuner som stiller areal til disposisjon for havbruksnæringen, skal sikres lokale ringvirkninger fra aktiviteten.

Komiteen viser videre til at Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 besluttet å innføre en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret. Ved behandlingen av Prop 78 LS (2022–2023) Grunnrenteskatt på havbruk ba Stortinget regjeringen sikre at Hav-

bruksfondet tilføres midler som om produksjonsavgiften ble økt fra 56 øre til 90 øre fra 1. januar 2023, noe som anslås å gi et proveny på om lag 1 200 mill. kroner påløpt i 2023. Komiteen merker seg at det foreslås at 3 mill. kroner av avgiften skal finansiere Fiskeridirektoratets kostnader knyttet til forvaltning av ordningen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke kommunenes andel av inntektene fra grunnrenteskatten på havbruk fra 50 til 60 pst. Dette forslaget ville gitt kommunene 500 mill. kroner høyere inntekter i 2025.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Prop. 1 LS (2023–2024), kap. 716 Avgift på produksjon av fisk, og følgende avsnitt:

«Avgiftsinntektene og utgiftene som bevilges til Havbruksfondet, er både formelt og budsjetteknisk adskilte. Verken Havbruksfondet eller vertskommuner og -fylker som mottar overføringene, har noe rettskrav på overføringen. Overføringen vil hvert år bero på Stortingets bevilgningsvedtak og de beløp som stilles til disposisjon gjennom tildeling til Fiskeridirektoratet/Havbruksfondet. Stortinget står dermed fritt til å bevilge både høyere og lavere beløp enn det som måtte følge av de bokførte avgiftsinntektene.»

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at havbruksnæringen, Norges nest største eksportnæring, har betydelige problemer med lus, rømming og forurensning. Havbruksnæringen er i dag blant hovedårsakene til at villaksen har havnet på rødlista. Videre fastslår Fiskehelse rapporten 2022 at 58 millioner laks døde i merdene i fjor. Det gir en dødelighet på 16,1 pst, som er vesentlig høyere enn for husdyr på land.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at det ikke stilles noen spesifikke krav til å begrense lus, rømming eller dødelighet for utbetalinger fra havbruksfondet. Kommuner som forsøker å stille betingelser knyttet til miljø eller dyrevelferd for å sette av areal til oppdrett, vil risikere reduserte inntekter fordi havbruksselskaper kan velge å etablere seg i en kommune som stiller færre krav. Dermed fungerer havbruksfondet som et incentiv overfor kommunene til betingelsesløst å sette av mest mulig areal til fiskeoppdrett.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det på bakgrunnen redegjort for over ble foreslått å redusere bevilgningen over

kap. 919 post 60 med 1 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 61 Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt

Komiteens merknader

Komiteen viser til at ordningen skal gi støtte til konkrete kommunale tiltak som tilrettelegger for at ungdom kan få erfaring fra fiskeriyrket, og merker seg at det foreslås å bevilge 2,1 mill. kroner til ordningen i 2024.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Post 71 Tilskudd til velferdsstasjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til at midlene på posten brukes til å delfinansiere velferdsstasjoner for fiskere drevet av Norges Fiskarlag og Den indre Sjømannsmisjonen, og at det foreslås å bevilge 2,7 mill. kroner i 2024, fordelt på 1,462 mill. kroner til Norges Fiskarlag og 1,197 mill. kroner til Den Indre Sjømannsmisjonen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av ytterligere 2 mill. kroner i tilskudd til velferdsstasjoner under kap. 919 post 71 sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 73 Tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift

Komiteens merknader

Komiteen viser til at det er opprettet en midlertidig kompensasjonsordning for tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift, som skal bidra til å lette omstillingen av fiskeflåten. Komiteen merker seg at utviklingen i drivstoffprisene har medført utfordringer for fiskeflåten og medvirket til at ordningen som var ment å skulle trappes ned over år, er blitt videreført. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å videreføre kompensasjonsordningen for fiskerinæringen med 346,5 mill. kroner i 2024.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt.

3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg innførte full CO₂-avgift for fiskeflåten fra 1. januar 2020. For å lette omstillingen for flåten ble det ved forskrift av 17. desember 2020 fastsatt et midlertidig tilskudd som kompensasjon for CO₂-avgift til fartøy som driver fiske og fangst i nære farvann, med virkning fra 1. januar 2020.

Disse medlemmer viser til at kompensasjonsordningen som ble etablert for fiskeflåten, var på nivå med inntektene fra avgiften, med plan om gradvis nedtrapping. Ordningen innebærer at det etableres gode incentiver til å drive mer klimavennlig. Intensjonen var at ordningen skulle trappes ned lineært over fem år. For 2021 skulle kompensasjonsordningen refundere 255 mill. kroner til flåten i løpet av våren. Ved en lineær nedtrapping skulle rammen reduseres med 51 mill. kroner årlig fram til full avvikling i 2025.

Disse medlemmer mener en slik ordning fremdeles er viktig, og viser til at for å høste erfaringer med den gjeldende kompensasjonsordningen for fiskeflåten ville det vært fornuftig med en delvis utsettelse av nedtrappingen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at regjeringen har målsetting om å redusere klimagassutslippene i hele økonomien med 55 pst. innen 2030. Videre vil dette medlem vise til at trålflåten står for svært store CO₂-utslipp per tonn fanget fisk. Tall fra 2021 viser at konvensjonell kystflåtes CO₂-avtrykk er på 409 kg gram CO₂-ekvivalenter per tonn fangst, mens torskestrålernes avtrykk er på 1 302 kg per tonn fangst.

Fiskeridirektoratets tall fra 2022 viser en besparelse på om lag 95 mill. kroner ved å fjerne torskestrålere fra kompensasjonsordningen for CO₂-avgiften.

Dette medlem mener at det er prinsipielt feil at den mest utslippsintensive fangsten skal subsidieres mest gjennom ordningen for kompensasjon for CO₂-avgift.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått at trålflåten holdes utenfor kompensasjonsordningen for CO₂-avgift, og videre at post 73 under kap. 919 reduseres med 95 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringens mål er å redusere klimagassutslippene i hele økonomien med 55 pst. innen 2030 sammenlignet med 1990, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Et slikt mål krever omstilling i alle sektorer. I perioden 1990–2022 har imidlertid utslippene fra fiskeflåten økt med 16 pst.

Dette medlem viser til at poenget med en gradvis økende CO₂-avgift er å stimulere til reduserte klimagassutslipp gjennom omstilling til lav- og nullutslipps-

løsninger. Et tilskudd som direkte kompenserer for CO₂-avgiftsøkningen, slik CO₂-kompensasjonsordningen for fiskeflåten gjør, fjerner effektivt det viktigste incentivet for omstilling av fiskeflåten til lav- og nullutslippsløsninger.

Dette medlem merker seg at Fiskebåt og Norges Fiskarlag i sine høringsinnspill etterlyser økte bevilgninger til CO₂-kompensasjonsordningen, blant annet fordi det i dag ikke fins utslippsfrie alternativer. Dette medlem mener en bedre løsning enn en kompensasjonsordning som direkte motvirker hensikten med CO₂-avgiften, vil være å etablere et CO₂-fond for fiskefartøy som skal bidra til å finansiere omstillingen.

Dette medlem viser på denne bakgrunn til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen over kap. 919 post 73 med 91,2 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, med mål om videre utfasing. Det foreslås å sette av et tilsvarende beløp i et CO₂-fond for fiskeflåten.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for en gradvis utfasing av CO₂-kompensasjon til fiskeflåten, med mål om full utfasing senest i 2030.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å opprette et CO₂-fond for fiskeflåten.»

Post 74 Erstatninger, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Post 75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at posten foreslås å dekke utgifter til ordninger som skal bidra til utvikling og økt lønnsomhet for fiskeri – og fangstnæringen, samt til utstedelse av fangstsertifikat. Komiteen merker seg at det i 2024 tas sikte på å finansiere føringstilskudd, Catch Certificate, tilskudd til selfangst og mottak av selprodukter og ordningen med garantilott for fiskere, og at andre mindre ordninger også kan være aktuelle.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Komiteen mener at føringstilskuddet er et viktig tiltak for å utnytte fiskeressursene på en effektiv måte og for å legge til rette for en geografisk spredt fiskerinæring.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen har varslet at ny kvotemelding vil bli lagt frem for Stortinget i løpet av 2023. Disse medlemmer viser til at en vesentlig del av den kommende kvotemeldinga vil måtte handle om fordeling av utgåtte strukturkvoter og strukturgevinst.

Videre vil disse medlemmer vise til Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, Dokument 3:6 (2019–2020), hvor det slås fast at kvotepolitikken har ført til at etablerte fiskeripolitiske prinsipper er blitt utfordret ved at kvoter har blitt konsentrert på færre hender, og gjennom at koblingen mellom fartøy og kvote er blitt redusert. Videre har fiskeripolitikken ført til at flere fiskeriavhengige samfunn har fått redusert fiskeriaktivitet, samt at endringene i den minste kystflåten har hatt negative konsekvenser for kystsamfunn.

Disse medlemmer mener at fiskeripolitikken må endres for å reversere disse uheldige konsekvensene. En naturlig del av dette vil være at strukturkvotene og strukturgevinst går tilbake til kystflåten. Disse medlemmer viser til at en følge av fiskeripolitikken har vært at kystflåten mellom 15 og 21 meter er blitt redusert til å utgjøre under 10 pst. av fartøy i lukket gruppe. Tilbakeføring av kvoter vil måtte møtes med ordninger for å bygge opp denne fartøygruppen.

Disse medlemmer viser til at en godt utbygd mottaksstruktur er vesentlig for bosetting, for lokale ringvirkninger og verdiskaping i fiskeriavhengige samfunn.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 40 mill. kroner over kap. 919 post 75 til en støtteordning for å bygge opp igjen kystflåten. En slik ordning kan gjerne ha form som en kondemneringsordning.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke føringstilskuddet under post 75 med 10 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag. Videre foreslår Rødt i partiets alternative statsbudsjett å opprette en ordning for driftstilskudd for mindre fiskemottak i perioder med lav omsetning under post 75 på 30 mill. kroner. Videre viser dette medlem til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å opprette et søkbart tilskudd på 10 mill. kroner for dekning av kostnader for nye rapporteringskrav i fiskeriene. Nye rapporteringskrav har ført til et vesentlig investeringsbehov hos flere fiskere. Særlig for eldre fiskere kan det fremstå som en unødvendig stor

belastning få år før pensjonsalder. Et tilskudd som dette kan føre til at flere fiskere blir i næringa lenger.

Videre mener dette medlem at sikkerhetsopplæring for fiskere både er et viktig rekrutterings- og helse-, miljø- og sikkerhetstiltak i fiskerinæringa. Videre vil dette medlem vise til departementets svar på budsjettsspørsmål 426 fra Rødt, hvor det opplyses at å gjøre sikkerhetsopplæringen gratis vil koste 16 mill. kroner.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 16 mill. kroner til et tilskudd for gratis sikkerhetsopplæring for fiskere.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det foreslås å øke føringstilskuddet med 5 mill. kroner, og kutte 1,5 mill. kroner til selfangst.

Post 76 Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

Post 77 Tilskudd til kystrekeflåten

Komiteens merknader

Komiteen er kjent med at de økte drivstoffprisene har ført til en spesielt vanskelig situasjon for kystrekeflåten. Komiteen merker seg at regjeringen på denne bakgrunn foreslår å videreføre den midlertidige tilskuddsordningen for kystrekeflåten, med en bevilgning på 22,3 mill. kroner.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10, jf. pkt. 3.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10.

4. Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)

4.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2023–2024) for rammeområde 11. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023-2024)
			Gul bok
Utgifter			
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>			
1100		Landbruks- og matdepartementet	
	1	Driftsutgifter	179 724 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 988 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 928 000
	50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	302 000
1112		Veterinærinstituttet	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	113 008 000
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter	1 560 528 000
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 986 000
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000
1136		Norsk institutt for bioøkonomi	
	50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	271 785 000
1138		Støtte til organisasjoner m.m.	
	70	Støtte til organisasjoner	43 062 000
	71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 415 000
	72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 715 000
	73	Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 246 000
	74	Opplysningstiltak landbruket	1 000 000
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	21	Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv	11 934 000
	50	Miljøregistreringer i skog	4 824 000
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser, <i>kan overføres</i>	7 457 000
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 140 000
1140		Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.	
	1	Driftsutgifter	13 129 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 683 000
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	39 778 000
1141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
	23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 071 000
	75	Organisasjoner – høstbare viltressurser	8 404 000
1142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsutgifter	272 544 000
	21	Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn	63 409 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 976 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023-2024)	
				Gul bok
	50	Arealressurskart		8 039 000
	60	Tilskudd til veterinærdekning	196 392 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer		862 000
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>		5 286 000
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>		600 000
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt		1 000 000
	75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strøm-utgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	102 300 000	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	250 000 000	
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>		34 000 000
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	140 400 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket		3 571 000
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>		54 223 000
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>		55 852 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>		10 200 000
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 331 553 000	
	70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>		341 140 000
	71	Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>		102 400 000
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 802 918 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	16 139 630 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>		346 470 000
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>		1 914 969 000
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen		
	51	Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond		65 750 000
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid		8 100 000
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>		121 850 000
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>		4 300 000
1152		Bionova		
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket		171 184 000
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver		15 831 000
	75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger		17 969 000
		Sum utgifter rammeområde 11		31 004 628 000

Inntekter

Inntekter under departementene

4100	Landbruks- og matdepartementet		
	1 Refusjoner m.m.		141 000
4115	Mattilsynet		
	1 Gebyr m.m.		205 253 000
	2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.		6 476 000
	85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m.		7 000 000
4136	Norsk institutt for bioøkonomi		
	30 Husleie		20 935 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2023-2024)
			Gul bok
4141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
	1	Jegerprøve, gebyr m.m.....	4 071 000
4142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.....	50 463 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Markedsordningen for korn.....	50 000
Sum inntekter rammeområde 11			294 389 000
Netto rammeområde 11			30 710 239 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset

oppad til 25 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre-genetiske ressurser	8,95 mill. kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	250,0 mill. kroner
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	10,0 mill. kroner
1148		Naturskade – erstatninger	

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
	71 Naturskade – erstatninger	162,2 mill. kroner
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	72,2 mill. kroner
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	302,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 10 mill. kroner.

VI

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

4.2 Rammevedtak rammeområde 11

Ved Stortingets vedtak av 4. desember 2023 er netto utgiftsramme for rammeområde 11 fastsatt til 30 457 639 000 kroner.

4.3 Generelle merknader

4.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Norge gjennom FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har forpliktet seg til å produsere mat til egen befolkning.

Matsikkerheten har de siste årene blitt satt i et nytt lys. Disse medlemmer viser til at matsituasjonen i

verden ble mer usikker da Russland invaderte Ukraina. Disse landene står for en viktig del av produksjonen og eksporten av korn i verden. Dette gir en direkte konsekvens på verdensmarkedet og påvirker i stor grad de aller fattigste landene. Derfor er det viktig at Norge som nasjon også legger til rette for en så stor matproduksjon som mulig.

Disse medlemmer viser til arbeidet som er i gang med å bygge beredskapslager for korn. Dette er svært viktig, det handler om å være forberedt på det utenkelige, slik at Norge i trengselstider har lagre å gå på. Dette er en ekstra trygghet å ha dersom det skulle oppstå store forstyrrelser i de internasjonale handelssystemene kombinert med svikt i den nasjonale produksjonen.

Disse medlemmer mener at regjeringen gjennom sine prioriteringer i Prop. 1 S (2023–2024) viser et ønske om å bidra til mer lønnsomhet i næringen. Disse medlemmer viser til at regjeringen gjennom Hurdalsplattformen setter et klart mål om å legge fram en forpliktende og tidfestet plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. Disse medlemmer mener at Norge skal legge til rette for produksjon av mat på norske ressurser. Disse medlemmer viser til at landbruket er viktig for mange distriktskommuner, og at det er viktig å sikre landbruk over hele landet. Disse medlemmer viser til at en variert bruksstruktur som er tilpasset Norges naturressurser og geografi, gir de beste mulighetene til å produsere mat på en bærekraftig og klimavennlig måte med mål om en fortsatt god dyrevelferd.

Disse medlemmer viser til at Norge har gode forutsetninger for en god dyrehelse og god dyrevelferd. God dyrevelferd er et kvalitetsstempel, og er med på å plassere norsk matproduksjon i verdenstoppen på kvalitet. Disse medlemmer viser til at Mattilsynet har en viktig og sentral rolle, blant annet oppfølgingen av arbeidet med dyrevelferden og i forlengelsen av det til regjeringens forslag om å styrke Mattilsynets budsjett.

Disse medlemmer viser til at regjeringen fullførte jordbruksforhandlingene 2023 med Norges Bondelag og landet en enighet om en avtale på 4,15 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at avtalen legger til rette for en styrking av norsk matproduksjon, og inneholdt blant annet full kompensasjon for kostnadsvekst, samt kompensasjon for at forutsetningene ved fjorårets oppgjør ikke slo til som forventet. Sistnevnte er

en viktig endring. Disse medlemmer vil også trekke fram at det i jordbruksoppjøret ble enighet om å fortsette tettingen av inntektsgapet mellom matprodusenter og andre grupper.

Disse medlemmer mener det i årets jordbruksoppgjør var viktig å prioritere budsjettøkninger fremfor økte priser, både for konkurransekraften til norsk matproduksjon og for å dempe presset på forbrukerprisene på mat.

Disse medlemmer viser videre til Innst. 148 S (2021–2022) midlertidig støtte til jordbruks- og veksthusnæringen som følge av ekstraordinære strømutgifter. Disse medlemmer vil trekke fram at dette var et viktig grep for å sikre en mer stabil situasjon for produsenter, og viser til at støtteordningen foreslås videreført også for kommende budsjettår.

4.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke at jordbrukets viktigste oppgave er å produsere mat, og norsk jordbruk og matindustri skal produsere varer som norske forbrukere etterspør. Det betyr både nok mat og produksjon av trygg mat basert på god plante- og dyrehelse. Forbrukerne skal også tilbys et godt utvalg og bredt spekter av produkter i ulike priskategorier. Disse medlemmer mener at det av hensyn til beredskap, ressursutnytting, verdiskaping, sysselsetting og klima er viktig at norsk jordbruk produserer de før- og matvarene som det ligger til rette for å produsere i Norge, og i et omfang som kan dekke innenlands etterspørsel og eksport, samtidig er det bekymringsfullt at regjeringen ikke tar inn over seg at norsk landbruk i større grad må tilpasse seg endrede forbruksvaner og endrede markedsforhold i fremtiden, og i større grad bli en næring som leverer det forbrukerne etterspør i et stadig mer krevende internasjonalt marked. Dette er en forutsetning for bærekraftig og økt norsk matproduksjon og for at det fremdeles kan være et mangfoldig jordbruk over hele landet.

Disse medlemmer vil understreke at det er bred politisk enighet om viktigheten av å bevare norsk landbruk, ivareta forsyningsikkerhet og sikre bøndernes inntekter, men at det ikke er gitt at alle dagens markedsreguleringer er nødvendige for å ivareta disse målene. Samtidig er disse medlemmer bekymret for at jordbrukspolitikken i for stor grad er preget av en sammensatt målstruktur og et komplekst virkemiddelssystem, noe som tydelig kom frem i Riksrevisjonens undersøkelse av måloppnåelse og styring i jordbruket, Dokument 3:12 (2009–2010). Undersøkelsen trekker bl.a. fram at det finnes motstridende mål innenfor jordbrukspolitikken, som gjør det særlig vanskelig å følge opp den nasjonale politikken regionalt. Herunder pekes det på motsetningen mellom målet om en effektiv

og lønnsom drift og målene om et småskala og variert distriktsjordbruk, et sterkt jordvern og ivaretagelse av miljøhensyn. Konkretiseringen av de overordnede målene skjer gjennom utformingen av virkemidler under jordbruksavtalen. Ifølge Riksrevisjonen medfører forhandlingselementet mellom staten og landbrukets aktører knyttet til avtaleinstituttet en risiko for at de overordnede målene Stortinget har satt for jordbrukspolitikken, i for liten grad styrer utformingen av de konkrete virkemidlene.

Disse medlemmer viser også til at Norge har det høyeste nivået av landbruksstøtte av alle OECD-land, og 59 pst. av bøndernes inntekter kommer fra statlige støttetiltak. I tillegg kan de mange og til dels uoversiktlige ordningene i jordbrukspolitikken tilskrives forhandlingsinstituttet som har åpnet for å bringe inn nye og spesifikke tilskudd hvert år. Det er fortsatt nesten 100 forskjellige ordninger, som er delvis overlappende og med flere typer differensieringer. Dette gir dårlig oversikt over samlede effekter og en unødvendig krevende forvaltning. Systemet er et resultat av at man over tid har hatt høye ambisjoner om å detaljstyre næringsutøvere som ofte selv vet best hvor innsatsen bør settes inn for at målene for jordbrukspolitikken kan nås. Den vesentlige produksjonsøkningen vi har sett det siste tiåret, viser at økonomisk stimulans uten for mye detaljstyring er effektiv virkemiddelbruk. Disse medlemmer mener derfor at det vil være hensiktsmessig at de årlige jordbruksforhandlingene særlig vurderer forenklinger i den samlede virkemiddelporteføljen.

Videre vil disse medlemmer understreke at nettopp det institusjonelle rammeverket for konsensus ved årlige forhandlinger og landbruksavtaler mellom bondeorganisasjonene og staten på den ene siden gir stabilitet og gradvis tilpasning, samtidig som forhandlingene fokuserer nesten utelukkende på årlige inntekter, og dermed ikke i tilstrekkelig grad tar på alvor klimaendringer, innovasjon og konkurransekraft. Det mener disse medlemmer er bekymringsfullt. Samtidig vil disse medlemmer understreke at mye i norsk landbruk går bra. Det siste tiåret har det samlede produksjonsvolumet i jordbruket økt med 3 pst. Produksjonen av husdyrprodukter har økt med 2,7 pst., mens produksjonen av planteprodukter har økt med 3,7 pst. Produksjonsvolumet for planteprodukter avhenger dog i stor grad av værforhold og kan derfor variere mye mellom år. Produksjonen av grønnsaker har den siste tiårsperioden økt med over 30 pst., mens fruktproduksjonen har økt med 3 pst.

Disse medlemmer vil understreke at Norge står foran en krevende økonomisk omstilling, og at det bør i større grad stimuleres til vekst i privat og konkurranseutsatt næringsliv enn regjeringen legger opp til. Det må både legges til rette for at flere næringer i Norge styrker seg, og at det skapes nye verdier og flere arbeidsplasser.

ser. Norge har gode forutsetninger for å lykkes hvis de rette valgene tas, og vi ikke utsetter gjennomføring av nødvendige endringer. Disse medlemmer vil understreke at bønder er selvstendig næringsdrivende, og at det er viktig å gi den enkelte næringsutøver større frihet til å utnytte ressursene på gården mer effektivt. Innenfor det tradisjonelle, norske jordbruket er det behov for modernisering av driften med mer rasjonelle driftsenheter og mer effektiv produksjon. Ny teknologi gir bruk av alle størrelser bedre muligheter til å utnytte de ressursene som er på gården. Innenfor annen landbruksbasert næring er det også behov for å stimulere til mer entreprenørskap og økt lønnsomhet og sysselsetting. Disse medlemmer vil understreke at det å øke verdiskapingen i jordbruket innebærer å utnytte markedsmulighetene i verdikjeder for matvarer, øke konkurransen og konkurransevnen for effektivitet i matvaresystemet og å redusere de høye kostnadene på innsatsfaktorene. Imidlertid er det slik at understøttede priser og regulerte markeder reduserer insentivene for verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at et bærekraftig jordbruk er ett av de fire hovedmålene i norsk jordbrukspolitikk, hvor ivaretagelse av miljøhensyn i arealbruk og ressursutnyttelse er forutsetningen for produksjon av norske jordbruksprodukter. Parallelt stiller grønn konkurransekraft krav til både økt lønnsomhet og redusert miljøpåvirkning. En stor utfordring fremover er å legge til rette for at norsk matproduksjon kan øke samtidig som utslipp reduseres i tråd med norske mål og internasjonale forpliktelser på klimaområdet. Her mangler regjeringen både fokus og tiltak. Dagens politikk fører også til økt miljøbelastning og øker de totale klimagassutslippene. Selv om produktivitetsveksten i Norge har vært høyere enn OECD-gjennomsnittet, er den oppnådd via arbeidssparende teknologier som øker produksjonsintensiteten og bidrar til miljøbelastning.

Disse medlemmer er glade for at Norge har ambisiøse miljømål, som inkluderer en reduksjon i klimagassutslipp i henhold til Parisavtalen og strenge miljøregler. Det er dog uheldig at disse ambisjonene ikke gjenspeiles i landbrukspolitikken, som for eksempel ikke vurderer verken å pålegge karbonskatt for utslipp fra jord og buskap, ei heller vurderer å redusere momsen på frukt og grønt, eller utsetter landbruket for annen klimapolitikk, til tross for at disse er opphavet til en stor andel av de nasjonale utslippene. Regjeringen fremstår som handlingslammet på klimapolitikken på landbruksfeltet. Disse medlemmer vil derfor understreke at klimaendringene påvirker matproduksjonen på ulike måter fra sted til sted. Ifølge FNs klimapanel forventes den globale matproduksjonen å bli redusert med rundt 1 prosent hvert tiår fra 2030-tallet på grunn av menneskeskapte klimaendringer. Til sammenligning

trengs det rundt 14 pst. økning i matproduksjon per tiår for å holde tritt med økende etterspørsel. Mellom 22 og 37 pst. av de globale klimagassutslippene kommer fra matsystemet. Husdyr og risproduksjon pekes på som de største kildene til klimagassutslipp fra det globale jordbruket. Rundt 25–30 pst. av all mat produsert til mennesker på globalt nivå, blir ikke spist. I snitt spiser vi en tredel mer kalorier hver enn i 1961. Det påvirker også selvforsyningsgraden.

Disse medlemmer mener at det er betydelig potensial for ytterligere utslippskutt i landbrukssektoren. Endret sammensetning av matforbruket, økt karbonlagring i jord og å redusere utslippene innenfor samme produksjonsvolum er noen av grepene som kan tas. Her kan nevnes tiltak som stans i nydyrking av myr, økt bruk av fangvekster og karbonbinding i biokull, som alle reduserer utslipp ved at karbon bundet gjennom fotosyntesen i større grad lagres i jorda, og at en mindre andel frigjøres i form av CO₂. Når det gjelder grep innenfor produksjonen, kan nevnes husdyrgjødsel til biogass, gjødseltiltak, bedring av fôr, dyrehelse, fruktbarhet og avl, drenering og økt beiteandel. Alle disse tiltakene gir reduserte utslipp per produsert enhet gjennom forbedring av produksjonen eller bedre ressursutnyttelse.

Disse medlemmer mener det må vurderes å benytte målrettet støtte som ikke er knyttet til produksjon for å gi inntektsstøtte og utfyllende insentiver for å opprettholde jord i landbruket, og forbedre miljøresultatene. Samtidig bør netto klimagassutslipp fra landbruket reduseres ved å vurdere å restrukturere støtten og behandle sektoren på samme måte som andre sektorer i økonomien, for eksempel gjennom å innføre en CO₂-avgift for utslipp.

Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen ikke tar inn over seg at markedet endres, og derfor sitter fast i en umoderne og lite oppdatert tilnærming til forbrukernes vaner. I Norge spiser innbyggerne i dag mer frukt og grønt enn tidligere, og bruken av sukker og rødt kjøtt går ned per person, særlig i løpet av 2023. Etterspørselen synker etter produkter Norge selv produserer, som melk og poteter, men øker på varer som må importeres, som ris, mais, soya, mango og avokado. Dette er norske så vel som internasjonale trender. Agrikultur og bevissthet omkring maten vi spiser, samt økt forståelse av ernæring og mangel på ressurser internasjonalt, medfører store skift i både norsk og internasjonalt landbruk.

4.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett. Disse medlemmer mener at landbrukspolitikken skal utformes slik at bonden selv skal kunne utvikle sin virksomhet. Disse medlemmer mener at dette skal gjø-

res ved å erstatte politiske reguleringer og begrensninger med næringsfrihet, noe som vil gi et mer konkurransedyktig landbruk. Disse medlemmer peker på at landbruket i dag er helt avhengig av store statlige overføringer, som øker fra år til år.

Disse medlemmer har tillit til at norsk landbruk vil være i stand til å produsere så mye og god mat at behovet for overføringer vil reduseres. Disse medlemmer mener at gårdsbruk kan drive større og mer effektivt og bedre tilpasset inntektsmuligheter fra markedet. Disse medlemmer markerer sitt prinsipielle syn på landbruket gjennom å redusere subsidiene fra staten til landbruket i 2024 i partiets alternative statsbudsjett.

Disse medlemmer mener den markante prisveksten på matvarer de siste årene er alvorlig, og at det kreves politiske grep for å redusere matvareprisene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der merverdiavgiften på matvarer halveres. Disse medlemmer mener importvernet i landbrukssektoren bidrar til å svekke konkurransen i landbrukssektoren, og gir dagligvarebransjen en svakere forhandlingsposisjon når de forhandler innkjøpspriser og betingelser med leverandører, gjennom færre utsidealternativer.

Disse medlemmer viser til at Konkurransetilsynet har uttalt at importvernet svekker konkurransen på leverandørleddet, og at det reduserer muligheten utenlandske kjeder har til å ta i bruk egne merkevarer ved etablering i Norge. Disse medlemmer viser til at prisveksten på matvarer har vært spesielt merkbart for kjøtt, melk, ost og egg, der prisene knyttes til forhandlinger mellom butikkjeder og leverandører, samt effekter fra jordbruksoppgjøret.

4.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at jordbruk og skognæring er to av hjørnesteinene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats på disse primærnæringene for å sikre sysselsetting og bærekraft over tid. Da må blant annet all matjord i hele landet holdes i hevd og dyrkes. I en usikker klima- og verdenssituasjon er det viktig at Norge jobber for selvberging, både i mat- og forproduksjon. Dette medlem mener man må vekk fra den rådende tanken om at verdensmarkedet kan levere i tide for alle varer, spesielt når det kommer til matvarer. Derfor trengs et landbruk spredt over hele landet, der maten produseres basert på norske arealressurser. Det er god miljø-, solidaritets-, jordbruks- og beredskapspolitikk.

Den pågående krigen i Ukraina og ekstremvær flere steder i løpet av året har gjort leveringskjedene for matvarer usikre. Matvareprisene har økt langt mer enn hva det generelle inflasjonsnivået skulle tilsi i flere land,

også her i Norge. Dette medlem viser til at de komplekse krysskrisene man nå møter i verdenssamfunnet, blottlegger ikke kun flaskehalsene i de globale matvarekjedene, men også maktkonsentrasjonene som finnes fra globale til nasjonale leverandører. For å løse verdensproblemene er kunnskap og alternativer til dagens landbruksdrift viktig å løfte. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til ordningen over Landbruks- og matdepartementet til organisasjoner som jobber med formidling om jordbruk, matsikkerhet og matsystemet.

Dette medlem mener inntekt er det viktigste virkemiddelet for å sikre flere av målene for jordbruket, som rekruttering, investeringer og økt norsk matproduksjon på norske arealressurser. Derfor må inntektsgapet mellom den norske bonden og andre aktører i samfunnet tettes. Strømkrisen har rammet bønder hardt, samt matsikkerheten, hvor avlinger av blant annet gulrøtter har gått tapt. Dette medlem viser til en bred enighet på Stortinget om en opptrappingsplan for å tette inntektsgapet, samt øke matsikkerhet og selvforsyning. Dette medlem påpeker at planene fortsatt ikke er levert, noe som ikke gir bøndene den forutsigbarheten de trenger i møte med økte kostnader på strøm og innsatsfaktorer. Dette arbeidet haster å få på plass.

Dette medlem er kritisk til de siste tiårs politikk for et mer sentralisert landbruk som legger til rette for de største brukene. Denne politikken svekker muligheten til å ta jorda i hele landet i bruk. Investeringstøtte har som oftest vært knyttet opp mot effektiviseringskrav. Dette medlem mener investeringstøtte må gis på grunnlag av lokale, geografiske forhold, økologi og til små og mellomstore bruk.

Dette medlem vil ha et jordbruk som tar jorda i bruk og holder landet i hevd. Det skjer kun ved rekruttering til jordbruket, over hele landet. Det har lenge vært en negativ trend i norsk jordbruk, hvor små bruk går ut av drift og unge ikke slipper til. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått en satsing for jordbruket i Nord-Norge for å bidra til et spredt landbruk og øke selvforsyningen.

Dette medlem ønsker et jordbruk med best mulig dyrevelferd. Dette medlem viser til Riksrevisjonens årlige revisjon for 2018, som slo fast at dyrelidelser får pågå for lenge på grunn av for dårlig oppfølging fra Mattilsynet. I den senere tid har det vist seg at Mattilsynets evne til å drive tilsyn har blitt vesentlig svekket på grunn av budsjettinnsparelser. Dette er alvorlig og må ryddes opp i. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis statsbudsjett, hvor Mattilsynet ble foreslått løftet på dette området.

Dette medlem mener Norge skal produsere bærekraftig og miljøvennlig mat, og at andelen økologisk

mat produsert og konsumert i Norge må øke. Det bør føres en politikk for redusert kjøttforbruk, med særlig vekt på å redusere forbruket av kjøtt basert på importerte førråvarer. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis eget klimabudsjett og understreker at det er viktig å sørge for at maten produsert i Norge faktisk blir konsumert gjennom arbeid med å redusere matsvinn, og at underutnyttede ressurser tas i bruk.

Dette medlem viser til at skognæringen er en viktig del av framtidens industri i Norge. Gjennom kunnskap og teknologi kan man bruke hele treet til å skape høyverdige industriprodukter. Økt verdiskaping basert på skogbruk må balanseres mot hensynet til vern av sårbar natur. Den viktigste grunnen til tap av artsmangfold er nedbygging av uberørt natur. Virkemiddelapparatet kan derfor ikke oppfordre til at den siste resten av uberørt natur bygges ned. Dette medlem er også skeptisk til at en stor del av dagens subsidier til skognæringen i stor grad handler om å legge til rette for råvareeksport gjennom utbygging av skogsvei og kai. Biomassen må heller videreføres i en biobasert industri i Norge. En slik tilnærming tar best vare på naturen, kutter utslipp og bidrar til mer verdiskaping i Norge. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og de foreslåtte kuttene for å ta vare på skog og uberørt natur i møte med næringsvirksomhet.

4.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt vil påpeke at myndighetenes viktigste jobb er å sikre befolkningens tilgang på sikker, sunn og trygg mat. Urolige tider tydeliggjør hvor viktig matberedskap og selvforsyning er. Dette medlem viser til at Riksrevisjonen i sitt Dokument 3:4 i oktober 2023 kom med kritikk av norsk matberedskap, og at Riksrevisjonen peker på usikkerhet ved hvorvidt tilskuddssystemet for landbruk er innrettet på en måte som nødvendigvis styrker norsk sjølforsyning og matvareberedskap. Dette medlem vil videre vise til at det gjennom flere år har vært tverrpolitisk enighet i Stortinget om å øke sjølforsyningsgraden.

Dette medlem mener at den forrige regjeringens jordbrukspolitikk premierte kapitalintensive investeringer og volumproduksjon, noe som har ført til et landbruk preget av høy gjeldsgrad, høyt forbruk av importert førråvare og lav kjøpekraft for flertallet av norske bønder. Et retningsskifte til et jordbruk som i større grad er basert på bruk av jord og egne ressurser vil styrke sjølforsyningsgraden, og den enkelte bondes økonomi. Dette medlem er glad for at den sittende regjeringen viser vilje til å satse på jordbruket, men mener likevel det mangler en klar vilje til å gjøre de strukturelle grepene som vil sikre at pengene som settes av til jordbrukspolitikk, faktisk oppfyller det som må være jordbruks-

politikkenes grunnleggende mål, nemlig mer bruk av jord i Norge.

Dette medlem viser til at grasproduksjonen må økes om vi skal nå sjølforsyningsmålene. Dette medlem mener at de stadig økende summene som brukes til prisnedskrivning av korn til kraftfôr, bidrar til det motsatte. Størrelsen på tilskuddet har økt drastisk de siste årene, og i 2024 skal det brukes over 2 mrd. kroner på prisnedskrivning av korn.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere prisnedskrivningsordninga for korn med 900 mill. kroner. Denne summen ønsker Rødt i sitt alternative statsbudsjett å omprioritere til tiltak for støtte til utmarksbeite, til beitetilskudd og produksjon av grovfôr, samt til distriktstilskudd for melkeproduksjon. Videre vil dette medlem vise til at det i Rødts alternative statsbudsjett ble foreslått innført en tollavgift på import av soyamel, som i sin helhet skal utbetales i tilskudd til utmarksbeite.

Videre har Rødt i sitt alternative statsbudsjett foreslått en rekke tiltak for å få mer matjord i bruk. Dette medlem viser til at prosentandelen jord som er ute av drift, er størst i de tre nordligste fylkene. Derfor foreslår Rødt i sitt alternative statsbudsjett en ordning for istandsetting av matjord i Nord-Norge på 50. mill. kroner. Dette medlem viser videre til at det i Rødts alternative statsbudsjett ble foreslått en dobling av satsen for drenering per dekar, for å forbedre jordhelse, matproduksjon og opptak av klimagasser over hele landet. Drenering av matjord er også et klimatilpassingstiltak i en periode hvor norsk landbruk både trues av tørke og ekstrem nedbør, slik som vi så med ekstremværet «Hans» i august 2023.

Videre vil dette medlem vise til at veterinærtjenestene i Norge de siste årene har vært underfinansiert, noe som fører til dårligere dyrevelferd og psykisk belastning for veterinærene i deres arbeidshverdag. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor veterinærdekninga ble foreslått styrket med 20 mill. kroner, samt at det ble satt av 35 mill. kroner for beredskapsstøtte og veterinærstillinger i Mattilsynet. Dette medlem mener at styrking av veterinærtjenestene er viktig for dyra, for distriktene og for veterinærene selv. Videre vil dette medlem vise til Rødts alternative statsbudsjett, der det ble satt av penger til å etablere et senter for alternativer til dyreforsøk, samt styrke NORECOPAs arbeid med alternativer til dyreforsøk.

Dette medlem viser til at det er et stort potensial for både å kutte klimagassutslipp og utvikle teknologi og næringsmuligheter innenfor biogassproduksjon i landbruket. Dette medlem vil derfor vise til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 50 mill. kroner til et program for å støtte biogassprosjekter i land-

bruket gjennom Bionova, samt 50 mill. kroner for å støtte prosjekter som gjelder karbonopptak i landbruket.

Dette medlem viser til at regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti ved sin enighet om jordbruksoppgjøret for 2023 ble enige om at det skulle legges frem en plan for å nå 50 pst. sjølforsyning korrigert for importert kraftfôr innen fremleggingen av statsbudsjettet, samt at det skulle skje et skifte fra kronetoll til prosenttoll på vesentlige tollinjer. Dette medlem registrerer at ingen av disse løftene er oppfylt på noen meningsfull måte i regjeringens foreslåtte statsbudsjett. Dette medlem forventer at regjeringen snarest utnytter handlingsrommet til å styrke tollvernet på en måte som vil være til gagn for norsk sjølforsyning.

4.3.6 VENSTRE

Medlemmen i komiteen frå Venstre meiner målet for norsk landbrukspolitikk må vere å sørge for produksjon av sunn, rein og berekraftig mat som bidreg til næringsutvikling og vekst i heile landet og til å bygge opp under andre politiske mål om kutt i klimautslepp, vern av natur og kulturlandskap, betre dyrevelferd og betre folkehelse.

Denne medlemmen meiner noverande landbrukspolitikk ikkje er godt nok kopla opp mot andre politikkområde, mot det som skjer i verda rundt oss, og mot ny kunnskap og forskning om klima, helse, mat og matsystem. Denne medlemmen vil for det første peike på EU sin nye landbruksstrategi «Farm to fork», som opnar for ein heilt ny diskusjon om samanhengen mellom matpolitikk og politikk for klima, natur og helse. Denne medlemmen vil for det andre peike på at FN i 2021 inviterte alle verdas land til det fyrste globale toppmøtet om berekraftige matsystem, med ein dagsorden som er relevant i alle land, også i Noreg. Dei fem handlingsspora i denne FN-agendaen er som følgjer:

- Sikre tilgang til sunn, næringsrik mat for alle
- Skifte til eit berekraftig forbruk av mat, inkludert redusert tap og svinn langs heile verdikjeda
- Overgang til «naturpositiv» produksjon av mat
- Sikre anstendige inntekter og levekår for dei som produserer og arbeider med mat
- Styrke matproduksjonen si motstandskraft mot sårbarheit, sjokk og kriser (klimaendringar, pandemiar, krig og konflikt osv.)

Denne medlemmen konstaterer at i etterkant av FN sitt toppmøte om mat i 2021 har 120 land starta arbeidet med å utforme ein heilskapleg politikk for å få på plass berekraftige matsystem i 2030. Noreg er ikkje blant desse 120 landa, og Stortinget med regjeringspartia i spissen røysta i samband med handsaminga av landbruksoppgjøret 2022 ned framlegg om at også Noreg skulle starte eit slikt arbeid.

Denne medlemmen meiner tida er overmoden for at Noreg følgjer opp politiske initiativ på FN- og EU-nivå om å utvikle ein meir heilskapleg landbrukspolitikk og gå kritisk gjennom styringsstrukturane og verke-middelbruken i dagens «smale» landbrukspolitikk. Noreg treng ein breiare matpolitikk, ikkje ein smal landbruksdebatt som berre er avgrensa til å handle om bonden si inntektsutvikling påfølgjande år. Det vil på sikt gjere landbruket betre, både for bønder, forbrukarar, klima og natur. Det er i første omgang behov for eit oppdatert kunnskapsgrunnlag om korleis ein nasjonal, tverrsektoriell og vitskapsforankra matpolitikk kan sjå ut i Noreg.

Denne medlemmen syner til at landbruket som einaste sektor ikkje er omfatta av andre klimaverkemiddel enn ei frivillig avtale mellom staten og landbruksorganisasjonane, ei avtale som det ikkje er semje mellom organisasjonane om oppfølginga av. Denne medlemmer seg også at regjeringa allereie har avlyst dei tiltaka innanfor mat- og landbrukspolitikken som Miljødirektoratet har tilrådd i sin rapport lagt fram i juni 2023 om klimakutt i Noreg fram mot 2030. Det er alvorleg.

Denne medlemmen meiner det er nødvendig med nye kraftfulle verkemiddel for kutte klimagassutslepp og auke opptaket av karbon i jordbruket – både av omsyn til klimaet og for å gjere norsk landbruk betre rusta for framtida.

Denne medlemmen vil særskilt peike på at det er nødvendig å gjere frukt og grønt meir attraktivt og skape rom for auka produksjon av norsk frukt og grønt, og at Venstre i samband med dette har foreslått redusert moms på frukt og grønt i Venstres alternative statsbudsjett.

Denne medlemmen syner til at landbruket har stor påverknad på miljø, klima og biomangfald og bør drivast på ein måte som i størst mulig grad skånar naturlege økosystem. Vi treng tiltak som reduserer matsvinn, styrker dyre- og plantehelsa og hindrar nedbygging av matjord. Betre tilgang til berekraftige proteinkjelder til mat og fôr er nødvendig for grønt produksjon og grønt forbruk.

Landbruksoverføringane og marknadssystemet bør riggast på ein måte som tilgodeser bønder som legg om til meir miljøvenlege driftsformer. Denne medlemmen meiner Noreg, i likskap med EU i den nye matstrategien, skal stille tydelege krav om at alle i verdikjeda må ta ansvar og bidra til ei nødvendig omstilling av landbruket, der ein del av omstillinga også må vere at bonden sit att med meir av verdiane for arbeidet han legg ned. Alle aktørar i landbruket, frå produksjon til tallerken, må bidra til at bonden blir økonomisk i stand til å ta i bruk ny teknologi og nye dyrkingsmetodar, som t.d. meir økologisk landbruk og praksis og teknologi som bind CO₂ og bevarer og gjenopprettar jordsmonn og na-

turmangfold. Denne medlemmen meiner norsk landbrukspolitik ikkje kan avskriva å gjera endringar i produksjon for å tilpassa seg andre politiske mål, som eit sunnare kosthald, reduserte klimagassutslepp og auka verdiskaping i jordbruket.

Denne medlemmen er overraska og skuffa over regjeringa si jamt over passive og negative haldning til arbeidet med å styrke dyrevelferda. Denne medlemmen merkar seg at ingen initiativ Stortinget så langt har tatt for å styrke dyrevelferda på utvalde område, til dømes for gris, er følgde opp, at Mattilsynet får trongare budsjetttrammer i 2024 enn det Venstre meiner er rett og forsvarleg, at det er avsett for lite ressursar til utdanning av fleire veterinærar. at regjeringa ikkje vil følgje opp stortingsfleirtalet sitt vedtak om å be regjeringa legge fram ei heilskapleg stortingsmelding om dyrevelferd i løpet av 2023, og at regjeringa er sparsam med dei økonomiske tilskota til organisasjonar som arbeider med dyrevern. Denne medlemmen aksepterer ikkje at regjeringa på denne måten trenerer og svekker arbeidet med ei betre dyrevelferd, og syner til eigne merknader om dette på dei budsjettpostane der Venstre satsar meir på dyrevelferd enn regjeringa.

4.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Dette medlem mener hovedmålet med norsk jordbrukspolitik bør være å produsere mest mulig og best mulig mat av de ressursene man har i Norge. Dette må skje på en måte som bygger opp jordsmonnet, slipper ut minst mulig klimagasser, binder mest mulig karbon og øker naturmangfoldet. Miljøpartiet De Grønne vil være det ledende partiet i utformingen av en slik offensiv jordbrukspolitik, der bærekraftig ressursbruk og god dyrevelferd er hovedmålet, ikke billigst mulig mat.

Dette medlem vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 11:

- Prioritere små og mellomstore bruk, ekstensiv drift og bærekraft tydeligere blant annet gjennom økt beitetilskudd, areal- og kulturlandskapstilskudd og økt støtte til regionale miljøprogram innenfor rammen av jordbruksavtalen.
- Opprette et biogassprogram under Bionova.
- Styrke Mattilsynets kapasitet til å føre tilsyn med husdyrhold og havbruk.
- Etablere et 3R-senter for alternativer til dyreforsøk.
- Styrke veterinærdekningen.
- Øke støtten til Matsentralen.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes landbrukspolitik.

4.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 11

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 11 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2023–2024), Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) på rammeområde 11 og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter (i tusen kroner)									
1112	Veterinærinstituttet								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	113 008	113 008 (0)	113 008 (0)	113 008 (0)	113 008 (0)	124 008 (+11 000)	120 508 (+7 500)	133 008 (+20 000)
1115	Mattilsynet								
	1 Driftsutgifter	1 560 528	1 570 528 (+10 000)	1 560 528 (0)	1 590 528 (+30 000)	1 570 528 (+10 000)	1 595 528 (+35 000)	1 570 528 (+10 000)	1 650 528 (+90 000)
1136	Norsk institutt for bioøkonomi								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	271 785	271 785 (0)	271 785 (0)	271 785 (0)	271 785 (0)	272 785 (+1 000)	271 785 (0)	271 785 (0)
1138	Støtte til organisasjoner m.m.								
	70 Støtte til organisasjoner	43 062	53 462 (+10 400)	43 062 (0)	39 355 (-3 707)	54 162 (+11 100)	53 262 (+10 200)	75 562 (+32 500)	54 312 (+11 250)
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 715	9 715 (0)	9 715 (0)	4 715 (-5 000)	9 715 (0)	9 715 (0)	9 715 (0)	9 715 (0)
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 246	4 246 (0)	0 (-4 246)	46 (-4 200)	4 246 (0)	4 246 (0)	4 246 (0)	4 246 (0)
1140	Høstbare viltressurser - forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.								
	1 Driftsutgifter	13 129	13 129 (0)	13 129 (0)	13 129 (0)	13 129 (0)	13 129 (0)	13 129 (0)	0 (-13 129)
	21 Spesielle driftsutgifter	32 683	32 683 (0)	32 683 (0)	32 683 (0)	32 683 (0)	32 683 (0)	32 683 (0)	0 (-32 683)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	71 Tilskudd til viltformål	39 778	39 778 (0)	39 778 (0)	39 778 (0)	39 778 (0)	39 778 (0)	39 778 (0)	3 000 (-36 778)
1141	Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.								
	23 Jegerprøve m.m.	4 071	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	0 (-4 071)
	75 Organisasjoner - høstbare viltressurser	8 404	8 404 (0)	8 404 (0)	8 404 (0)	8 404 (0)	8 404 (0)	8 404 (0)	-472 (-8 876)
1142	Landbruksdirektoratet								
	1 Driftsutgifter	272 544	272 544 (0)	272 544 (0)	272 544 (0)	268 544 (-4 000)	277 544 (+5 000)	272 544 (0)	272 544 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter - Beredskapslagring av korn	63 409	63 409 (0)	63 409 (0)	0 (-63 409)	63 409 (0)	63 409 (0)	63 409 (0)	63 409 (0)
	60 Tilskudd til veterinærdekning	196 392	196 392 (0)	196 392 (0)	272 392 (+76 000)	196 392 (0)	216 392 (+20 000)	196 392 (0)	246 392 (+50 000)
	73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon	55 610	55 610 (0)	55 610 (0)	55 610 (0)	55 610 (0)	35 410 (-20 200)	55 610 (0)	55 610 (0)
	76 Sjølforsyningstilskudd for bruk av norsk korn	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	100 000 (+100 000)	0 (0)	0 (0)
	79 Satsing på distriktslandbruket i Nord-Norge	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	50 000 (+50 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
1149	Verdiskapings- og utviklings tiltak i landbruket								
	51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 571	3 571 (0)	3 571 (0)	4 571 (+1 000)	3 571 (0)	3 571 (0)	3 571 (0)	3 571 (0)
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	54 223	54 223 (0)	54 223 (0)	59 223 (+5 000)	24 223 (-30 000)	54 223 (0)	24 223 (-30 000)	39 223 (-15 000)
	73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	55 852	55 852 (0)	55 852 (0)	55 852 (0)	15 852 (-40 000)	55 852 (0)	15 852 (-40 000)	19 852 (-36 000)
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.								

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 331 553	2 331 553 (0)	2 331 553 (0)	2 331 553 (0)	2 281 553 (-50 000)	2 340 553 (+9 000)	2 281 553 (-50 000)	2 307 553 (-24 000)
	73 Pristilskudd	5 802 918	5 529 918 (-273 000)	5 579 918 (-223 000)	5 802 918 (0)	5 802 918 (0)	5 802 918 (0)	5 802 918 (0)	5 802 918 (0)
	74 Direkte tilskudd	16 139 630	16 139 630 (0)	14 889 630 (-1 250 000)	14 139 630 (-2 000 000)	16 139 630 (0)	16 139 630 (0)	16 154 630 (+15 000)	16 139 630 (0)
	78 Velferdsordninger	1 914 969	1 914 969 (0)	1 914 969 (0)	1 914 969 (0)	1 914 969 (0)	1 934 969 (+20 000)	1 914 969 (0)	1 914 969 (0)
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen								
	51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	65 750	65 750 (0)	65 750 (0)	65 750 (0)	65 750 (0)	74 750 (+9 000)	65 750 (0)	65 750 (0)
	75 Kostnadsenkende og direkte tilskudd	121 850	121 850 (0)	121 850 (0)	71 850 (-50 000)	121 850 (0)	121 850 (0)	121 850 (0)	121 850 (0)
1152	Bionova								
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	171 184	171 184 (0)	0 (-171 184)	0 (-171 184)	171 184 (0)	271 184 (+100 000)	171 184 (0)	471 184 (+300 000)
	71 Bionova, biomarin satsing	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	50 000 (+50 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn								
	70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	15 831	15 831 (0)	15 831 (0)	15 040 (-791)	15 831 (0)	15 831 (0)	15 831 (0)	15 831 (0)
	75 Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	17 969	17 969 (0)	17 969 (0)	17 070 (-899)	17 969 (0)	17 969 (0)	17 969 (0)	17 969 (0)
	Sum utgifter	31 004 628	30 752 028 (-252 600)	29 356 198 (-1 648 430)	28 817 438 (-2 187 190)	31 001 728 (-2 900)	31 304 628 (+300 000)	30 949 628 (-55 000)	31 305 341 (+300 713)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Inntekter (i tusen kroner)									
4115	Mattilsynet								
	1 Gebyr m.m.	205 253	205 253 (0)	209 053 (+3 800)	205 253 (0)	205 253 (0)	205 253 (0)	205 253 (0)	205 253 (0)
4141	Høstbare viltressurser - jeger- prøve, tilskudd til organisa- sjoner m.m.								
	1 Jegerprøve, gebyr m.m.	4 071	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	4 071 (0)	0 (-4 071)
	Sum inntekter	294 389	294 389 (0)	298 189 (+3 800)	294 389 (0)	294 389 (0)	294 389 (0)	294 389 (0)	290 318 (-4 071)
	Sum netto	30 710 239	30 457 639 (-252 600)	29 058 009 (-1 652 230)	28 523 049 (-2 187 190)	30 707 339 (-2 900)	31 010 239 (+300 000)	30 655 239 (-55 000)	31 015 023 (+304 784)

4.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområdet 11

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2023–2024) 4. desember 2023. Det vises videre til partiens merknader i denne innstillingen.

4.4.1 KAP. 1100 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Komiteen viser til at departementet skal legge til rette for at målene i landbruks- og matpolitikken blir nådd. Staten inngikk 16. mai 2023 jordbruksavtale med jordbruket. Komiteen merker seg at avtalen omfatter vesentlige tiltak både i 2023 og 2024.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til at midlene skal gå til departementets driftsutgifter, herunder lønnsrelaterte utgifter, husleie og andre driftsutgifter.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til at midlene på posten blir benyttet til særskilte prosjekterrelaterte kostnader mv.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, kan overføres, kan nyttes under post 50

Komiteens merknader

Komiteen viser til at posten skal dekke investeringer og vedlikeholdsutgifter knyttet til departementets eiendommer, samt investeringer i underliggende virksomheter. Komiteen merker seg videre at det er foreslått en reduksjon på budsjettposten.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

Post 50 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

4.4.2 KAP. 4100 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Post 1 Refusjoner m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

4.4.3 KAP. 1112 VETERINÆRINSTITUTTET

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteens merknader

Komiteen viser til at forslag til bevilgning går til de oppgavene Veterinærinstituttet har innenfor dyrehelse, dyrevelferd og før- og mattrygghet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområdet 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det settes av 10 mill. kroner over kap. 1112 post 50 for å starte arbeidet med å opprette et 3R-senter.

Videre vil dette medlem vise til at Rødt i partiets alternative statsbudsjett foreslår å øke støtten til Norecopa med 1 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått en oppstartsbevilgning på 7,5 mill. kroner til et statlig senter for alternativer til dyreforsøk, plassert under Veterinærinstituttet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge bruker omtrent 20 pst. av alle forsøksdyr som brukes i hele EU. Det er spesielt havbruksnæringen som trekker det norske tallet opp.

Disse medlemmer viser til at Norge er forpliktet gjennom EØS-avtalen av EUs direktiv fra 2010 om beskyttelse av dyr som brukes til vitenskapelige formål. Direktivet har som mål å sikre en «fullstendig erstatning av forsøk på levende dyr til vitenskapelige og utdanningsmessige formål så snart det er vitenskapelig mulig».

Disse medlemmer har merket seg at mange europeiske land, deriblant alle de andre nordiske landene, opprettet «3R-sentre» for å styrke arbeidet med å redusere dyreforsøk. Slike sentre fremmer informasjon og metoder som bidrar til at dyreforsøk erstattes av alternative metoder (Replacement), at antall dyr i forsøk reduseres så mye som mulig (Reduction), og at forsøk utføres slik at dyr utsettes for minimalt med ubehag og smerte og har bedre dyrevelferd (Refinement). Begrepet 3R er en internasjonalt etablert betegnelse på dette arbeidet.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til Dokument 8:20 S (2023–2024), der det foreslås å opprette et senter for alternativer til dyreforsøk. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å bevilge 20 mill. kroner over kap. 1112 post 50 til å opprette et slikt senter.

4.4.4 KAP. 1115 MATTILSYNET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til at forslaget til bevilgning gjelder Mattilsynet, som har hovedansvaret for å føre tilsyn med at regelverket om mattrygghet, plante- og dyrehelse, dyrevelferd, kvalitet og forbrukerhensyn blir etterlevd i hele produksjonskjeden. Komiteen merker seg at forslaget til bevilgning til Mattilsynet er foreslått økt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke bevilgningen til Mattilsynet. Flertallet foreslår derfor at kap. 1115 post 1 økes med 10 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag. Flertallet forutsetter at bevilgningen øremerkes for å styrke tilsynet med fiskehelse i oppdrettsnæringa.

Komiteen viser til at Mattilsynet gjør en viktig jobb som å gjennomføre tilsyn med dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet i hele landet. Komiteen påpeker

at dyresykdommer kan ha høy smittespredning og stor innvirkning på dyrehelsen og matproduksjonen. Komiteen mener tilstrekkelig med tilsyn er nødvendig for å sikre en god dyrevelferd.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at flere fagorganisasjoner påpeker behovet for økte midler til beredskap og veterinærstillinger i Mattilsynet. Akademikerne i Mattilsynet advarte i oktober 2023 om at prognosene viser at Mattilsynet ligger an til et merforbruk på 29,8 mill. kroner i 2023.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble avsatt 30 mill. kroner til Mattilsynet, der 8 mill. kroner går til beredskapsstøtte i Mattilsynet og 22 mill. kroner går til 20 nye veterinærstillinger.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Venstre viser til at Mattilsynet har et stort etterslep, og trenger større ressurser. Disse medlemmer viser til at Mattilsynet har en stor portefølje av oppgaver. Mattilsynet har ansvar for tilsyn av både husdyrhold og fiskeoppdrett, og har det siste året også gjort en stor jobb i forbindelse med sykdomsutbrudd i krykjebestanden i Barentshavet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 35 mill. kroner mer til Mattilsynet sammenliknet med regjeringens forslag for å opprette nye veterinærstillinger, for daglig drift og beredskap.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner ekstra til Mattilsynet for å øke kapasiteten til å gjennomføre tilsyn og bedre dyrevelferden både ved akvakultur og i landbruket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Mattilsynet trenger mer ressurser til tilsyn, både med husdyrhold og fiskeoppdrett. Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen over kap. 1115 post 1 med 90 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Post 22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt.

4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 71 Tilskudd til erstatninger, overslagsbevilgning

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.5 KAP. 4115 MATTILSYNET

Post 1 Gebyr m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.6 KAP. 1136 NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at formålet med midlene er å dekke faglig aktivitet som skal bidra til at virksomheten når de mål som er satt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.7 KAP. 4136 NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Post 30 Husleie

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.8 KAP. 1138 STØTTE TIL ORGANISASJONER M.M.

Komiteen merker seg at hovedformålet med den foreslåtte bevilgningen er å støtte organisasjoner på nasjonalt nivå som arbeider innenfor Landbruks- og matdepartementets målområde.

Post 70 Støtte til organisasjoner

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å øke bevilgningen til Matsentralen med 10,4 mill. kroner. Flertallet foreslår derfor at kap. 1138 post 70 økes med 10,4 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon i støtte til organisasjoner på 14,1 mill. kroner. Disse medlemmer er av den oppfatning at som hovedregel bør organisasjoner støttes av sine medlemmer.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett der det ble foreslått en økning i støtten til Matsentralene på 10 393 000 kroner utover regjeringens forslag, slik at den samlede bevilgningen til Matsentralen Norge foreslås til 25 mill. kroner, slik som Matsentralen selv har forespurrt, for at de skal kunne dekke behovet for mathjelp de møter. Disse medlemmer mener at Matsentralene gjør en viktig jobb med å omfordele overskuddsmat fra matbransjen til ideelle organisasjoner som hjelper folk som trenger mat, og at dette er særlig viktig i en tid der mange sliter. Disse medlemmer mener den siste tids høye behov Matsentralen møter må settes i sammenheng med skat-

tepolitikken, og Fremskrittspartiet ønsker en skatte- og avgiftspolitik som halverer mva. på dagligvarer, og som vil sørge for at hver enkelt husholdning sitter igjen med mer penger som følge av politiske grep som letter på skattetrykket.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å bevilge 2,5 mill. kroner ekstra til dyrevernorganisasjoner som jobber for å styrke dyrevelferden i samfunnet, som NOAH og Dyrevernalliansen. I tillegg ble det foreslått å bevilge 30 mill. kroner til Matsentralen Norge for å sikre at tilbudet møter etterspørselen og videre bygges ut i den krevende økonomiske situasjonen mange husholdninger nå er inne i.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen over kap. 1138 post 70 med 11,25 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Det foreslås å øke bevilgningen til Matsentralen Norge med 10 mill. kroner og til Dyrebeskyttelsen Norge med 0,4 mill. kroner. Det foreslås også å gjeninnføre støtten til NOAH – for dyrs rettigheter (0,7 mill. kroner) og Biodynamisk Norge (0,15 mill. kroner).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at Matsentralen Norge driver 8 matsentraler fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør.

Disse medlemmer viser til at Matsentralene er innstilt med en støtte på kroner 14 607 000 over post 70 under LMD. Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag reelt vil utgjøre et kutt på 427 268 kroner korrigert for prisstigningen, noe som ligger 10,4 mill. kroner under nødvendig støttenivå for å sikre drift av matsentralene i 2024.

Disse medlemmer viser til at pågangen til matsentralene er rekordhøy på grunn av dyrtida, hvor over 450 000 husstander enten sliter eller er ille ute økonomisk. Disse medlemmer viser til at begrepet «matfattigdom», eller sult, er blitt en relevant problemstilling i Norge.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til Matsentralen med 10 mill. kroner. Videre vil dette medlem vise til at bevilgningen til Norges Bonde- og småbrukarlags prosjekt «slipp oss til, ungdom inn i landbruket» ble foreslått økt med 100 000 kroner i Rødts alternative statsbudsjett, og at NOAH – for dyrs rettigheter foreslås satt på statsbudsjettet med en bevilgning på 100 000 kroner.

Post 71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at landbruket styres best gjennom markedsmekanismene, og at det bør være i bøndernes egen interesse å selv bidra økonomisk til kunnskapsutvikling om økologisk landbruk dersom det finnes etterspørsel for slike produkter i forbrukermarkedet. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK) på 5 mill. kroner, noe som tilsvarer i overkant av en halvering av posten.

Post 73 Nasjonalt senter for fjellandbruk

Komiteens merknader

Komiteen merker seg at målet er å fremme arbeidet med et lønnsomt og bærekraftig landbruk i fjellområdene, med utgangspunkt i særtrekk og fortrinn som fjellbygdene har.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener prioriteten i landbrukspolitikken må være å dekke forbrukernes behov for norskproduserte matvarer, fremfor at staten skal benytte insentiver for i hvilken form landbruket skal foregå. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til Nasjonalt senter for fjellandbruk på 4,2 mill. kroner.

Post 74 Opplysningstiltak landbruket

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.9 KAP. 1139 GENRESSURSER, MILJØ- OG RESSURSREGISTRERINGER

Komiteen viser til at kapittelet har som formål å dekke utgifter knyttet til drift av Svalbard globale frøhvelv, kunnskapsutvikling og metodeutvikling innenfor miljøregistreringer i skog, samt andre genressurs- og miljøtiltak.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, Svalbard globale frøhvelv

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 50 Miljøregistreringer i skog

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre genetiske ressurser, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å styrke kap. 1136 post 50 med 1 mill. kroner øremerket til å øke støtten til Norsk genressurssenter. Dette medlem mener det er viktig å ta vare på og øke bruken av norske tradisjonelle husdyrraser som villsau og telemarksfe som er tilpasset utmarksbeite i norske naturforhold.

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.10 KAP. 1140 HØSTBARE VILTRESSURSER – FORVALTNING OG TILSKUDD TIL VILTFORMÅL (VILTFONDET) M.M.

Komiteen viser til at kapittelet omfatter utgifter innenfor viltforvaltningen.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 71 Tilskudd til viltformål, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.11 KAP. 1141 HØSTBARE VILTRESSURSER – JEGERPRØVE, TILSKUDD TIL ORGANISASJONER M.M.

Komiteen viser til at jegerprøven er viktig for å sørge for sikker jaktutøvelse og rekruttering til jakt, som er en viktig og populær fritidsaktivitet for å høste av viltressursene.

Post 23 Jegerprøve m.m., kan overføres**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 75 Organisasjoner – høstbare viltressurser**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.12 KAP. 4141 HØSTBARE VILTRESSURSER – JEGERPRØVE, TILSKUDD TIL ORGANISASJONER M.M.

Post 1 Jegerprøve, gebyr m.m.**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.13 KAP. 1142 LANDBRUKSDIREKTORATET**Post 1 Driftsutgifter****Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 5 mill. kroner over kap. 1142 post 1 til å opprette flere prioriterte kulturlandskap.

Post 21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn**Komiteens merknader**

Komiteen merker seg at regjeringa har startet etablering av beredskapslagring av korn. Komiteen viser til at dette er et viktig tiltak for øke sikkerheten i matkornforsyningen til det norske markedet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at Norge har en god matvareberedskap som ivaretar de ulike trusselbildene. Disse medlemmer mener imidlertid beredskapslagring bør skje i en desentralisert modell der korn og andre matvarer lagres lokalt. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten ble foreslått redusert med 63 409 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne har gjentatte ganger foreslått å bevilge midler til beredskapslagring av korn. Disse medlemmer er glad for at regjeringen nå er i gang med dette arbeidet.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 50 Arealressurskart**Komiteens merknader**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning**Komiteens merknader**

Komiteen viser til at tilstrekkelig tilgang på veterinærer er en forutsetning for å kunne nå Stortingets vedtatte mål om matproduksjon i hele landet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har registrert at dekningen av veterinærer er lav, og at Norges Bondelag melder at bønder møter økte utfordringer med veterinærdekningen, både på kvelds-

og dagtid. Disse medlemmer mener det er nødvendig med et løft i veterinærdekningen for at bøndene kan drive et trygt og forsvarlig landbruk, samtidig som dyrevelferden ivaretas. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en styrkning av posten på 76 mill. kroner, for å styrke veterinærdekningen.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at veterinærer ikke bare er avgjørende for dyrehelse og dyrevelferd, men også for mattrygghet, folkehelse og miljø. I Hurdalsplattformen er målet å styrke veterinærtjenesten i hele landet for å sikre god behandling av alle dyr. Disse medlemmer kan ikke se at dette gjenspeiles i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024.

Disse medlemmer viser til at kommunene har et lovpålagt ansvar for å tilby veterinærtjenester og mottar øremerkede tilskudd av varierende størrelse for å finansiere dette. Flere kommuner opplever store utfordringer med å rekruttere og beholde veterinærer, både på dagtid og utenfor ordinær arbeidstid.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen over kap. 1142 post 60 med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å styrke veterinærdekningen.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at tilgang på veterinærer er en forutsetning for matproduksjon i hele landet. Samtidig vet man at flere veterinærer har psykiske plager på grunn av arbeidsmengden og arbeidsforholdene.

Videre vil dette medlem vise til Rødts alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å styrke veterinærdekningen over hele landet.

Post 70 Tilskudd til fjellstuer

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 71 Tiltak for bærekraftig reindrift, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt.

4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.14 KAP. 4142 LANDBRUKSDIREKTORATET

Post 1 Driftsinntekter, refusjoner m.m.

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.15 KAP. 1148 NATURSKADE – ERSTATNINGER

Post 71 Naturskade – erstatninger, overslagsbevilgning

Komiteens merknader

Komiteen viser til at statens naturskadeordning gir erstatning for de naturskadene det ikke er mulig å forsikre seg mot gjennom en alminnelig forsikringsordning, og de foreslåtte bevilgningene skal brukes til å dekke disse utgiftene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.16 KAP. 1149 VERDISKAPINGS- OG UTVIKLINGSTILTAK I LANDBRUKET

Komiteen viser til at økt verdiskaping i landbruket basert på norske naturressurser er viktig for omstillingen av norsk økonomi.

Post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at mer enn en tredjedel av norsk fastland er dekket av skog, og at skogressursene utgjør et viktig bidrag i norsk næringsliv og verdiskaping. Disse medlemmer mener det er uheldig at regjeringen foreslår en reduksjon i posten, og viser derfor til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der tilskuddet til utviklingsfondet for skogbruket ble styrket med 1 mill. kroner sammenliknet med regjeringens budsjettforslag.

Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en ekstra bevilgning på 5 mill. kroner til verdiskapingstiltak i skogbruket, øremerket skogsbilveier, dette for at skognæringen kan videreutvikles.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å redusere posten med 30 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at skog er den naturtypen som inneholder flest rødlistearter, og de fleste av disse er knyttet til gammelskog. Kun en liten andel av skogen i Norge regnes som «biologisk gammel», og det er nødvendig å ta vare på denne skogen for å stanse tapet av biomangfold i norske skoger.

Disse medlemmer viser til at deler av bevilgningen over kap. 1149 post 71 er direkte subsidier til skogsdrift i vanskelig terreng. Slikt skogsterreng har oftere verneverdig, gammel skog enn vanlig produksjonskog.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningene på posten med 15 mill. kroner sammenliknet med regjeringens forslag.

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes

forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å redusere posten med 40 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at midler på denne posten hovedsakelig går til økt hogst, tettere planting og gjødsling. Slike tiltak har negativ naturpåvirkning.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen over kap. 1149 post 73 med 36 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å kutte 40,2 mill. kroner over posten fra gjødsling av ungskog, og å omprioritere 20 mill. kroner til tilskudd for forsøk med plukkhogst.

Videre viser dette medlem til at det i Rødts alternative statsbudsjett ble foreslått en ny ordning under kap. 1142 for sjølforsyningstilskudd for at norske bakerier skal bruke norsk korn. Dette ses i sammenheng med å opprettholde bruken av norsk korn i norske bakerier, ved foreslått reduksjon i prisnedskrivingsordningen for korn under kap. 1150 post 50.

4.4.17 KAP. 1150 TIL GJENNOMFØRING AV JORDBRUKSAVTALEN M.M.

Komiteen viser til at dette kapitlet tar utgangspunkt i at jordbruket forhandler med staten om priser, tilskudd og andre regler for produksjon og omsetning innenfor jordbruket. Komiteen påpeker at postene under kapitlet brukes til gjennomføringen av jordbruksavtalen og skal bidra til at målene for landbruks- og matpolitikken blir nådd. Komiteen viser videre til Prop. 121 S (2022–2023) jf. Innst. 487 S (2022–2023), der staten inngikk en avtale med Norges Bondelag. Jordbruksavtalen hadde en total ramme på 4 147 mill. kroner.

Komiteens flertall medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt merker seg at Høyre og Fremskrittspartiet i partienes alternative statsbudsjetter har foreslått å kutte milliardbeløp i den inngåtte jordbruksavtalen, utover det som følger av kvantumsjustering.

Komiteen viser til at Norge gjennom FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har forpliktet seg til å produsere mat til egen befolkning.

Komiteen viser til at krigen i Ukraina og prisvekst også har gått ut over norske matprodusenter det siste året.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, tar utgangspunkt i at landbrukspolitikken skal bygges rundt de fire bærebjelkene: et velfungerende importvern, markedsreguleringen, forhandlingsinstituttet med årlige jordbruksoppgjør og en eiendomspolitikk som styrker den selveiende bonden og lokalt eierskap. Flertallet viser til at jordbruksavtalen gir forutsigbarhet for norske bønder og bidrar til å trygge matproduksjonen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at midlene i Landbrukets utviklingsfond (LUF) skal brukes til tiltak som styrker og bygger ut næringsgrunnlaget for landbruket. Fondet innehar ordninger som omfatter miljøtiltak og næringstiltak som det enkelte landbruksforetak kan innføre selv, og har stort potensial til å brukes for både å styrke norsk sjølforsyning, klimatiltak på den enkelte gård og tiltak som kan gjøre den enkelte gårdbruker bedre stilt i møte med klimaendringer.

Dette medlem viser til at det er stort potensial for å dyrke og høste mer planter i Norge. Skal vi nå målet om 50 pst. sjølforsyning, må både dyrkede arealer og avlinger over hele landet økes. Dessverre går fortsatt mye jord ut av produksjon. Dette medlem viser til at prosentandelen jord som er ute av drift, er størst i de tre nordligste fylkene. Ifølge Nibio var 408 056 dekar matjord ute av drift i Nord-Norge i 2022.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 50 mill. kroner til et særskilt program under LUF for istandsetting av jordbruksarea-

ler i Nord-Norge. Tilskuddene skal gå til å istandsette og grøfte jordbruksjord i Nordland, Troms og Finnmark.

Videre viser dette medlem til at drenering av jordbruksjord legger til rette for mer plantevekster, og er derfor vesentlig for å få i bruk mer matjord både for å lage mat for mennesker og buskap. Godt drenert jord evner å ta vare på fuktigheten i jorda i tørre perioder og filtrerer vann bort i våtere perioder. Drenering bidrar til god jordhelse, og har potensial for å kutte utslipp av både lystgass og CO₂.

Dette medlem viser til at jordbruket i Norge ser store endringer i produksjonsforholdene som følge av klimaendringer. Jordbruket trues både av tørke i sommermånedene og av store nedbørsmengder, slik vi så ved ekstremværet «Hans» i august 2023. Bedre drenering av matjord vil være et viktig klimatilpassingstiltak for jordbruket over hele landet.

Dette medlem viser til tilbakemeldinger fra jordbruket om at dagens satser for drenering er for lave til å i seg selv igangsette dreneringsprosjekter. Videre viser dette medlem til at flere kommuner har sett at det settes i gang mer drenering når kommunene har innført egne støtteordninger for grøfting og drenering.

Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å styrke posten med 58 mill. kroner til drenering, gjennom å doble satsen for hvert dekar drenert jord.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at flere ordninger for skogbruk under LUF har negative konsekvenser for naturmiljøet i norsk skog, for våre nasjonale naturmål og for Norges internasjonale naturforpliktelser. Disse medlemmer mener det i større grad må satses på ordninger som ivaretar det biologiske mangfoldet.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere posten med 50 mill. kroner i tilskudd til veibygging og drift i vanskelig terreng, og hvor det ble foreslått å heller sette av 20. mill. kroner til metodeutvikling og kartlegging av biologisk gammel skog, slik at man i større grad får oversikt over biomangfoldet i, og som er avhengig av, biologisk gammel skog.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å redusere bevilgningen til veibygging og drift i bratt og vanskelig terreng med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å redusere bevilgningen til veibygging og drift i bratt og vanskelig terreng over kap. 1150 post 50

med 24 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 70 Markedstiltak, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at de jordbrukspolitiske målene har blitt vesentlig presisert og tydeliggjort de siste årene. Disse medlemmer viser blant annet til Innst.148 S (2021–2022) og behandlingen av jordbruksoppjøret 2023 i Innst. 487 S (2022–2023), hvor brede flertall på Stortinget har slått fast et mål om 50 pst. sjølforsyning korrigert for importert kraftfôr, et mål som også reflekteres i Regjeringsplattformen.

Videre vil disse medlemmer vise til at økt sjølforsyning krever at plante- og grasproduksjonen må økes. Norske jordbruksarealer på inn- og utmark kan i hovedsak brukes til høsting og dyrking av gras. Videre vil disse medlemmer vise til at lav kraftfôrpris gir lav verdi på gras. Det er dermed prisen på korn som før til husdyr som i stor grad legger grunnlaget for verdien av gras. Økt sjølforsyning krever at grasproduksjon må økes. De økende summene som brukes til prisnedskrivning av korn til kraftfôr, bidrar til det motsatte.

Disse medlemmer mener at det av hensyn til kanaliseringspolitikken kan være gode grunner til å videreføre deler av prisnedskrivingsordninga for korn. Disse medlemmer vil likevel vise til at størrelsen på tilskuddet har økt drastisk de siste årene. Videre viser disse medlemmer til at det over flere år har vært en økende trend i mengden innkjøpt kraftfôr, og at i 2020 utgjorde de norske råvarene 61 pst. av råvareforbruket i kraftfôret. I 2024 utgjør prisnedskrivingsordninga en vesentlig del av landbruksprosjektet, og det budsjette-res med å bruke over 2 mrd. kroner på prisnedskrivning av korn. Prisnedskrivning på dette nivået motarbeider sentrale landbrukspolitiske målsettinger om sjølforsyning, og kan vanskelig ses som annet enn direkte subsidiering av kylling og svineproduksjon basert på importert fôrråvare.

Komiteens medlem fra Rødt viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere prisnedskrivingsordninga for korn over kap. 1150 post 73.19 med 900 mill. kroner. Videre vil dette medlem vise Rødts alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å omprioritere reduksjonen i post 73.19 til tiltak for sjølforsyning og distriktslandbruk. Dette medlem viser til at det i Rødts alternative statsbud-

sjett ble foreslått økninger sammenliknet med regjeringens forslag til statsbudsjett på henholdsvis 300 mill. kroner på post 73.13 i distriktstilskudd for melkeproduksjon på Vestlandet og i Nord-Norge, 300 mill. kroner over post 75.16 til beitetilskudd og tilskudd til grovfôrproduksjon, samt en ny ordning over post 75 for nødvendig bruk av kraftfôr på 200 mill. kroner.

Dette medlem mener disse bevilgningene vil kunne sikre at melkebønder ikke går på uforholdsmessige økonomiske tap i områder hvor det er mindre beite og vanskeligere å produsere grovfôr, og derfor større behov for bruk av kraftfôr, samtidig som de stimulerer til mer beite og bruk av norsk fôrråvare.

Post 71 Tilskudd ved avlingssvikt, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 73 Pristilskudd, *overslagsbevilgning*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket ble foreslått å kvantumsjustere pristilskuddet under jordbruksavtalen. Flertallet foreslår derfor at kap. 1150 post 73 reduseres med 273 mill. kroner, sammenliknet med regjeringens forslag.

Post 74 Direkte tilskudd, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk landbruks konkurransevne må styrkes, slik at næringen kan baseres på markedsøkonomiske prinsipper, slik som næringslivet for øvrig. Disse medlemmer mener dagens landbrukspolitikken baserer seg på utdaterte markedspolitiske prinsipper,

der fraværet av markedsmekanismer er høyt. Disse medlemmer mener en industrialisering av landbruket, der bøndene anses som selvstendig næringsdrivende, vil være med på å stimulere til vekst og lønnsomhet i landbruket. Disse medlemmer viser til at andre matprodusenter, som fiskerinæringen, produserer store mengder mat uten å motta statlig støtte og subsidier. Disse medlemmer mener en fremtidsrettet landbrukspolitikken må bestå av færre politiske reguleringer, et friere mat- og handelsmarked, fjerning av tollvernet og eksponering for utenlandsk konkurranse.

Disse medlemmer mener det ligger en maktkonsentrasjon over landbruket blant myndighetene, og at et markedsbasert landbruk vil være med på å desentralisere makten og sørge for mer makt til bøndene. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere det direkte tilskuddet med 2 000 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2024, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til direkte tilskudd til grøntsektoren med 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at rammen for direkte tilskudd over jordbruksavtalen er utvidet kraftig de siste to årene. Dette medlem støtter påplussingen, men ønsker å disponere midlene annerledes enn regjeringen innenfor rammen. I Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett foreslås det å øke beitetilskudd, areal- og kulturlandskapstilskudd, støtte til regionale miljøprogram med spesielt fokus på vannmiljøtiltak og restaurering av kulturlandskap, samt å øke støtten til økologisk drift.

Post 77 Utviklingstiltak, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 78 Velferdsordninger, *kan overføres*

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at likestillingsundersøkelser utført av Norges Bondelag peker

ut velferdsordninger som det viktigste tiltaket for å fremme likestilling i landbruket, og da særlig ordninger for svangerskap.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av en økning på 20 mill. kroner over post 78 for tilskudd til avløser ved svangerskap.

4.4.18 KAP. 4150 TIL GJENNOMFØRING AV JORDBRUKSAVTALEN M.M.

Post 85 Markedsordningen for korn

Komiteens merknader

Komiteen viser til at denne posten omfatter inntektene fra prisutjevningbeløp for kraftfôrråvarer. Ordningen har som formål å sikre tilnærmet like konkurransevilkår mellom korn og andre råvarer i kraftfôr til husdyr.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.19 KAP. 1151 TIL GJENNOMFØRING AV REINDRIFSAVTALEN

Komiteen viser til at reindriftsavtalen er et av de viktigste virkemidlene for å nå målene i reindriftspolitikken.

Komiteen viser til at Staten og Norske Reindriftsamers Landsforbund ble enige om Reindriftsavtalen 2023/2024 den 15. februar 2023, jf. Prop. 108 S (2022–2023), Innst. 485 S (2022–2023).

Post 51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at reindrift er et hardt yrke, hvor ekstreme værforhold og skiftende klima har stor innvirkning på utøvernes næringsgrunnlag og potensielt fysiske og psykiske helse.

Dette medlem viser til at det de siste årene har opparbeidet seg et stort etterslep på vedlikehold av grensegjerder for reindrift mellom Norge, Russland og Finland. Etterslepet i vedlikehold fører til en stor arbeidsbelastning og mulig økonomisk tap for næringsutøverne, særlig ved tap av dyr over grensen til Russland. Dette medlem viser til svar fra departementet om at

det vil koste 16 mill. kroner å ta igjen dette vedlikeholdsetterslepet.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått en økning på 9 mill. kroner over kap. 1151 post 52 sammenliknet med regjeringens forslag, hvor henholdsvis 1 mill. kroner ble satt av til økning av HMS-tjeneste for reindrifta og 8 mill. kroner ble satt av til å halvere vedlikeholdsetterslepet av grensegjerdene.

Post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk reindrift må anses som en selvstendig næring som baserer seg på markedsmekanismene. Disse medlemmer mener næringen bør utøves så fritt som mulig, og at det offentliges ansvar bør begrenses til en fornuftig ressursforvaltning av offentlige beitemarker. Disse medlemmer påpeker at reindriftnæringen er liten i nasjonal målestokk, men har stor betydning for økonomi, sysselsetting og kultur i lokalsamfunn i nord. Disse medlemmer mener næringen først og fremst har behov for gode og forutsigbare rammebetingelser og mindre byråkrati knyttet til næringen.

Disse medlemmer viser til at reindriften er en arealavhengig næring, og at et korrekt øvre reintall i forhold til beitearealer er en sentral forutsetning for at næringen oppnår målene om økt produksjon og lønnsomhet. De siste tiårene har mediebildet av reindriften vært preget av beitekrise, nedbygging av natur og beiteområder, og at reindriften må sikres tilgang til nødvendige arealer.

Disse medlemmer vil påpeke at det er avgjørende at reintallet er tilpasset beitegrunnlaget for å nå målet om bærekraftig reindrift. Det er i den sammenheng viktig å påpeke at reintallet i Finnmark er nær doblet fra 1970 og fram til 2019.

Disse medlemmer mener man i stor grad kan konkludere med at den store økningen i reintall er

reindriftens største utfordring, uten at det er politisk vilje til å gjøre de nødvendige grepene. I dag er det meste av beitekapasiteten utnyttet maksimalt, og med de siste års gjentatte beitekriser må det gjøres nye vurderinger av om reintallet er i samsvar med beiteressursene.

Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten for kostnadssenkende og direkte tilskudd ble foreslått redusert med 50 mill. kroner.

Post 79 Velferdsordninger, kan overføres

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

4.4.20 KAP. 1152 BIONOVA

Komiteen registrerer at det er foreslått en styrking av midlene til drift av Bionova og herunder den viktige satsingen for å opprettholde klimaavtalen mellom jordbruket og staten for å kutte utslipp i årene framover.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor Høyre er tydelige på at jordbruket må ta sin del av utslippskuttene for å nå målene i Parisavtalen. Virkemiddelapparatet bør utformes for å treffe landbrukssektoren bedre, og derfor ønsker Høyre å opprette Bionova som et fagmiljø hos Enova.

Disse medlemmer ønsker å styrke natur- og biokompetansen under Enovas paraply. Enova har lang erfaring med klimatiltak og hvordan man målrettet bruker virkemidler effektivt til klimaomstilling.

Disse medlemmer mener at det å opprette et fagmiljø under Enova vil bidra positivt til utslippskutt og verdiskaping basert på naturmangfold og biologiske prosesser, samt til å bedre forstå og ivareta naturbaserte og biologiske løsninger som del av virkemiddelapparatet.

Disse medlemmer viser til at klima, natur og miljø henger sammen, og at en bredere kunnskap kan være nyttig for å se hvordan natur (for eksempel opptak i skog, myr, hav) og biologi (landbruk, artsmangfold) er en del av klimabildet, og er relevant for en helhetlig tilnærming til Enovas hovedformål: «reduerte klimagassutslipp i ikke-kvotepiktig sektor og utvikling av ny klimateknologi».

Post 70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvike Bionova. Posten kuttet dermed i sin helhet, med 171 184 000 kroner. Disse medlemmer mener at dette ikke er et særskilt tiltak som bør prioriteres i statsbudsjettet, og at det allerede i dag finnes en rekke virkemidler som kan dekke Bionovas mandat.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at det er et stort potensial for både å kutte klimagassutslipp og utvikle teknologi og næringsmuligheter innenfor biogassproduksjon i landbruket. Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjett, hvor det ble satt av 50 mill. kroner til et program for å støtte biogassprosjekter i landbruket gjennom Bionova, samt 50 mill. kroner for å støtte prosjekter som gjelder karbonopptak i landbruket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å sette av 300 mill. kroner ut over regjeringens forslag på kap. 1152 post 70 for å etablere et eget biogassprogram under Bionova.

4.4.21 KAP. 1161 MYNDIGHETSOPPGAVER OG SEKTORPOLITISKE OPPGAVER PÅ STATSGRUNN

Post 70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver

Komiteens merknader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått et effektiviseringskutt på post 70 tilskudd til Statskogs oppgaver på 791 550 kroner. Disse medlemmer forutsetter at reduksjonen ikke går ut over den operasjonelle driften.

Post 75 Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger

Komiteens merknader

Komiteen viser til at det er foreslått 17 mill. kroner til oppsyn i statsallmenningene. Fjelloppsynet skal bidra til bærekraftig bruk av statsallmenningene, og komiteen registrerer at en styrking av tilskuddet skal legges til rette for et profesjonelt oppsyn, mer brukerkontakt og aktivitet i statsallmenningene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.3.8. Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11, jf. pkt. 4.1 Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der

det ble foreslått et effektiviseringskutt på post 75 tilskudd til oppsyn i statsallmenninger på 898 450 kroner. Disse medlemmer forutsetter at reduksjonen ikke går utover den operasjonelle driften.

4.4.22 KAP. 4162 STATSKOG SF – FORVALTNING AV STATLIG EIERSKAP

Post 90 behandles i finanskomiteen.

5. Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak

I dette punktet behandler komiteen oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtakene under rammeområdene 9, 10 og 11.

5.1 Nærings- og fiskeridepartementet

I Prop. 1 S (2023–2024) kapittel 4 har regjeringen gitt en oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak under Nærings- og fiskeridepartementet.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	53	Deltagelse i Den europeiske romorganisasjonens frivillige programmer	Ja
2022–2023	55	Strategi for vekst i kreativ industri	Nei
2022–2023	56	Gjennomgang av virkemiddelapparatet for kulturnæringer	Nei
2022–2023	68	Opphevelse av boligstiftelser opprettet av kommune og boligbyggelag	Nei
2022–2023	85	Høring om endringer i regelverk for fiske etter torsk med fartøy av visse størrelser	Ja
2022–2023	97	Innkjøps- og anskaffelsesstrategi for å sikre at miljøhensyn, kutt i klimagassutslipp og seriositet vektlegges i offentlige innkjøp	Ja
2022–2023	99	Krav om tilbakefylling og ressursutnyttelse for gruvedrift i Norge	Ja
2022–2023	122	Samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet	Ja
2022–2023	381	Strategi for forråvarer	Ja
2022–2023	382	Utvikling og profilering av Finnmark som destinasjon innen reiseliv	Ja
2022–2023	504	Bredere geografisk spredning og mangfold blant eiervalgte styrerepresentanter i selskaper hvor staten har eierandeler	Ja
2022–2023	694	Tilstrekkelige verktøy for Konkurransetilsynet	Nei
2022–2023	695	Markedsdata for dagligvarehandelen	Nei
2022–2023	696	Åpenhet og transparens i verdikjeden for dagligvarer	Ja
2022–2023	698	Tiltak for å øke produksjon av nye, bærekraftige forråvarer til fiskeoppdrett	Ja
2022–2023	920	Tiltak for etablering av grønn industri i Norge	Ja
2022–2023	921	Utvidelse av andelen garanti ved byggelån til skip, fartøy og innretninger til havs	Ja
2022–2023	932	Redegjørelse av regjeringen om handelspolitikk og næringsutvikling	Ja

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	933	Krav om nullutslipp for alle nye servicefartøy i havbruksnæringen fra 1. juli 2024	Nei
2021–2022	35, punkt 12	Nullutslippsløsninger for servicefartøy i havbruksnæringen	Ja
2021–2022	481	Nullvisjon for næringer til havs	Ja
2021–2022	562	Grensekryssende fiske i Skagerrak	Ja
2021–2022	601	Dagligvare – hvordan aktører uten stor kapitaltilgang kan få innpass	Nei
2021–2022	602	Dagligvare – rettferdig andel av verdiskapinga i verdikjeden for mat	Nei
2021–2022	606	Dagligvare – felles merkeordning for kjedenes egne merkevarer (EMV)	Nei
2021–2022	607	Dagligvare – utrede virkningene av egne merkevarer på konkurransen	Nei
2021–2022	608	Dagligvare – vertikal integrasjon og egne merkevarer i dagligvarebransjen	Nei
2021–2022	609	Dagligvare – hindre bruk av negative servitutter	Ja
2021–2022	610	Dagligvare – konkurranse og mer åpenhet innenfor grossist- og distribusjonsleddet	Nei
2021–2022	611	Dagligvare – definisjon av kjedenes egne merkevarer (EMV)	Ja
2021–2022	612	Dagligvare – midlertidig forskrift om usaklig prisdiskriminering	Ja
2021–2022	719	Tilrettelegging for testsentre for flytende havvind	Ja
2021–2022	725	Offentlige innkjøp – krav til bærekraftig produksjon av batterier ved offentlige innkjøp	Ja
2021–2022	732	Batteritoll – handels- og samarbeidsavtalen mellom EU og Storbritannia	Ja
2021–2022	733	Produksjon og resirkulering av batterier	Ja
2021–2022	734	Satsing på utvikling og produksjon av batterier og andre nye grønne næringer	Ja
2021–2022	735	Batterispesifikke utdanningsløp, herunder etablere flere treparts bransjeprogram	Ja
2021–2022	754	Bransjeavtaler – råstoff til biogassproduksjon	Nei
2021–2022	755	Sirkulær økonomi i virkemiddelapparatet	Ja
2021–2022	841	Kystfiske – rapportering av posisjon og fangstmeldinger over mobilnettet	Ja
2020–2021	71	Sikre egenproduksjon – ordning med utleie av akvakulturtillatelser	Nei
2020–2021	98	Oppfølging av kvotesystemet i kyst- og havfiske	Nei
2020–2021	172	Mineralloven – forbedringer og forenklinger	Nei
2020–2021	572	Innkjøpspriser i dagligvaremarkedet	Ja
2020–2021	573	Dagligvaremarkedet – regnskaps- og funksjonsmessig skille mellom leddene	Nei
2020–2021	574	Dagligvare – rabatter skal i større grad følge varen	Nei
2020–2021	829	Fiskeflåten – strategi for fornyelse	Nei
2020–2021	839	Styrke og lovfeste tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk	Nei
2020–2021	841	Utrede handlingsrommet innenfor EØS-avtalen for å plassere offentlig oppdrag hos norske verft	Ja
2020–2021	980	Representantforslag om å sikre en mer helhetlig havbruksforvaltning	Nei
2020–2021	1137	Mineralstrategi	Ja
2020–2021	1231	Løse utfordringene Svinesundtersklene har for innseilingen til Halden	Nei

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2019–2020	549	Kvotemeldingen – fordeling mellom flåtegruppene	Ja
2019–2020	551	Kvotemeldingen – fordeling av strukturgevinst	Nei
2019–2020	553	Kvotemeldingen – kvotefleksibilitet i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N	Nei
2019–2020	555	Kvotemeldingen – om faktisk lengde og hjemmelslengde	Nei
2019–2020	556	Kvotemeldingen – avvikling av «samfiske med seg selv»	Nei
2019–2020	558	Kvotemeldingen – om konsekvensutredninger	Nei
2016–2017	108, punkt 35	Registrering av firmaer og selskap i Norge uten fysisk tilstedeværelse	Nei
2013–2014	496	Informasjon om eiere av aksjeselskap	Nei

5.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at det flere steder i Prop. 1 S (2023–2024) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Komiteen vil understreke at komiteens merknader til disse vedtakene ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og kan således ikke erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av den årlige stortingsmeldingen om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak. Komiteen viser til omtalene av de ulike anmodnings- og utredningsvedtakene i proposisjonen.

Komiteen tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Støres konklusjon om videre rapportering eller ikke, med mindre annet er spesielt omtalt. Det vil bli gjort ved behandlingen av Meld. St. 4 (2023–2024).

Vedtak under Nærings- og fiskeridepartementet i stortings sesjonen 2022–2023

Vedtak nr. 99, 1. desember 2022

Krav om tilbakefylling og ressursutnyttelse for gruve drift i Norge

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2023 stille strengere krav til gruvevirksomhet om tilbakefylling og økt ressursutnyttelse.»

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringa har varslet at vedtaket vil bli fylgt opp gjennom implementering av tiltaka i regjeringa sin mineralstrategi, og ein vil vurdere nærare kva tiltak som krev endring i lov og forskrift, i samband med oppfølginga av NOU 2022:8 Ny minerallov. Fleirtalet viser særleg til mineralstrategiens tiltak om opprettelse av ei ekspertgruppe som skal vurdere krava om deponering, slik at dei vert fagleg gode og heilskapelege. Fleirtalet meiner anmodningsvedtaket ikkje kan fullt ut utkwitterast før det er stilt strengare krav til gruveverksemd om tilbakefylling og auka res-

sursutnyttning. Fleirtalet er einige om at slike krav skal bli stilt innan utløpet av 2025.

Vedtak under Nærings- og fiskeridepartementet i stortings sesjonen 2019–2020

Vedtak nr. 555, 7. mai 2020

Kvotemeldingen – om faktisk lengde og hjemmelslengde

«Det gis en overgangsperiode der fartøy med annen faktisk lengde enn hjemmelslengde kan velge å bringe fartøyets faktiske lengde i tråd med hjemmelslengde. Den faktiske utformingen må være gjennomført innen 31. desember 2023. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en konkret utforming av et slikt alternativ.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har varslet at dette vedtaket følges opp gjennom kvotemeldingen som vil bli fremmet for Stortinget i løpet av kort tid.

Vedtak under Nærings- og fiskeridepartementet i stortings sesjonen 2013–2014

Vedtak nr. 496, 16. juni 2014

Informasjon om eiere av aksjeselskaper

«Stortinget ber regjeringen etablere en offentlig løsning med informasjon om eiere av aksjeselskaper som sikrer større åpenhet, med etablering i løpet av 2015.»

Vedtaket ble truffet ved behandling av Prop. 94 LS (2013–2014) Endringer i skatte-, avgifts- og tollavgivninga, jf. Innst. 261 L (2013–2014).

Komiteens medlemmer fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at det ennå ikke er opprettet et offentlig aksjonærregister, noe både Norsk Journalistlag og Norges Presseforbund påpekte i sine høringsinnspill til næringskomiteen. Disse medlemmer etterlyser fremdrift i saken, og mener det haster med å opprette et offentlig sanntid aksjonær-

register. Disse medlemmer mener arbeidet må igangsettes i 2024, og at midler til å etablere et slikt register må prioriteres innenfor eksisterende bevilging på kap. 904.

5.2 Landbruks- og matdepartementet

I Prop. 1 S (2023–2024) kapittel 3 har regjeringen gitt en oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak under Landbruks- og matdepartementet.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering blir avslutta (Ja/Nei)
2022–2023	928	Oppheve lov om endring av jordlova	Nei
2022–2023	868	Overgang frå kronetoll til prosenttoll	Ja
2022–2023	867	Bruk av kart i tilskottsystemet	Nei
2022–2023	866	Strategi for auka sjølvforsyning og trygg matproduksjon	Nei
2022–2023	702	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	701	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	700	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	545	Donasjon av overskottsmat til velgjerande formål frå cruiseskip og skipshandlarar	Nei
2022–2023	519	Innsamling, registrering og kontroll av viktige naturverdiar i norsk skog	Nei
2022–2023	348	Maksimalgrensa for rett til straumstøtte	Ja
2021–2022	836	Overgang frå kronetoll til prosenttoll	Ja
2021–2022	799	Oppdatering av jordvernstrategien	Ja
2021–2022	754	Bransjeavtaler for biogassproduksjon	Nei
2021–2022	381	Melding til Stortinget om dyrevelferd som byggjer på oppdatert kunnskap	Nei
2021–2022	382	Dyrevelferda i svinenæringa	Nei
2021–2022	383	Konkrete tiltak i melding til Stortinget om dyrevelferd	Nei
2021–2022	384	Alternativ til CO ₂ -bedøving av dyr	Nei
2021–2022	35 – nr. 29	Inntektsgap	Nei
2020–2021	1134	Viltlova – utgreiing av omgrepet «kunstig lys»	Nei
2016–2017	878	Konsekvensar av liberalisering av konsesjonsplikta	Ja

5.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at det flere steder i Prop. 1 S (2023–2024) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Komiteen vil understreke at komiteens merknader til disse vedtakene ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og kan således ikke erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av den årlige stortingsmeldingen om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak. Komiteen viser til omtalene av de ulike anmodnings- og utredningsvedtakene i proposisjonen.

Komiteen tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Støres konklusjon om videre rapportering eller ikke, med mindre annet er spesielt omtalt. Det vil bli gjort ved behandlingen av Meld. St. 4 (2023–2024).

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig komme tilbake til Stortinget med forslag til en miljøteknologiordning og oppfølging av Havbruksutvalgets arbeid.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gjøre de nødvendige endringene i regelverket slik at volum som er tatt i nedtrekk som følge av rødt trafikklys, kan produseres med teknologi som i liten grad påvirker lusepåslag på utvandrede villakssmolt.

Forslag fra Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen prioritere bevilgningen på kap. 904 post 45 til etablering av et sanntids aksjeei-

erregister i tråd med anmodningsvedtak nr. 496, av 16. juni 2014.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi ideelle aktører mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen klargjøre at hovedprinsippet om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, innebærer at det ikke skal gis støtte til olje- og gassprosjekter gjennom Innovasjon Norge.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utelukke mineralvirksomhet på havbunnen som støtteberettiget under kap.

2421, post 75 Grønn plattform, inntil det kan dokumenteres bærekraftige fremgangsmåter for utvinning av havbunnsmineraler.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen klargjøre gjennom tildelingsbrevet at Eksportfinansiering Norge ikke skal gi nye lån og garantier til olje- og gassprosjekter.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for en gradvis utfasing av CO₂-kompensasjon til fiskeflåten, med mål om full utfasing senest i 2030.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å opprette et CO₂-fond for fiskeflåten.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 9

(Næring)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter	
900	Nærings- og fiskeridepartementet		
	1 Driftsutgifter	530 072 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	71 855 000	
	22 Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 060 000	
	25 Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger	16 042 000	
	26 Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	9 515 000	
	27 Etablering av støtteregister.....	24 308 000	
	31 Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, <i>kan overføres</i>	48 300 000	
	51 Tilskudd til Senter for hav og Arktis	5 961 000	
	70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner	48 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Miljøtiltak Raufoss.....	2 600 000	
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 158 000	
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	34 472 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS.....	3 512 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	20 534 000	
	76	Tilskudd til Standard Norge.....	47 132 000	
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 298 000	
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet	10 020 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	141 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	105 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 603 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	65 050 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	508 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	77 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	243 563 000	
905		Norges geologiske undersøkelse		
	1	Driftsutgifter	223 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	78 031 000	
	80	Geoparker	4 000 000	
906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Driftsutgifter	70 200 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	12 009 000	
	31	Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	4 838 000	
	32	Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	11 240 000	
907		Norsk nukleær dekommisjonering		
	1	Driftsutgifter	166 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	504 200 000	
	30	Opprydding Søve.....	35 000 000	
	60	Tilskudd til kommuner	5 400 000	
	70	Tilskudd til organisasjoner.....	1 600 000	
908		Institutt for energiteknikk		
	70	Tilskudd til drift av atomanlegg	415 395 000	
	71	Tilskudd til sikring av atomanlegg.....	49 259 000	
	72	Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	80 000 000	
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 410 000 000	
910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	481 950 000	
911		Konkurransetilsynet		
	1	Driftsutgifter	136 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 233 000	
912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Driftsutgifter	38 150 000	
913		Dagligvaretilsynet		
	1	Driftsutgifter	10 450 000	
915		Regelrådet		
	1	Driftsutgifter	12 000 000	
922		Romvirksomhet		
	50	Norsk Romsenter.....	99 000 000	
	70	Kontingent i European Space Agency (ESA).....	291 400 000	
	71	Internasjonal romvirksomhet.....	642 400 000	
	72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	23 059 000	
	73	EUs romprogrammer.....	886 700 000	
	74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktivi- teter, <i>kan overføres</i>	133 221 000	
924		Internasjonale samarbeidsprogrammer		
	70	Tilskudd.....	371 700 000	
930		Design og arkitektur Norge		
	70	Tilskudd.....	27 800 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	338 500 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	8 750 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 130 000	
	70	Eksporthremmetiltak	94 700 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	33 100 000	
952		Investinor AS		
	50	Risikokapital.....	52 500 000	
	70	Forvaltningskostnader for særskilte opp- drag.....	8 159 000	
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd.....	79 152 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 105 800 000	
	70	Basiskostnader.....	176 336 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	126 320 000	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	574 429 000	
	75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	245 795 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	415 900 000	
2426		Siva SF		
	70	Tilskudd.....	48 063 000	
	71	Tilskudd til testfasiliteter.....	214 342 000	
2460		Eksporthfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-209 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	312 000 000	102 500 000
	58	Grønn industrifinansiering.....		1 750 000 000
		Totale utgifter		14 561 971 000

Inntekter

3900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter		197 000
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneierdom på Svalbard		9 515 000
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter		21 802 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester		25 352 000
	4	Oppdragsinntekter		105 000
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter		57 506 000
3904		Brønnøysundregistrene		
	1	Gebyrinntekter		715 065 000
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter.....		34 541 000
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter		78 274 000
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer		105 000
	2	Behandlingsgebyrer		835 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt.....		1 000 000
3908		Institutt for energiteknikk		
	80	Renter		3 400 000
3909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	1	Tilbakeføring av tilskudd		3 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR.....		243 456 000
	2	Maritime personellsertifikater		22 065 000
	3	Diverse inntekter		522 000
	4	Gebyrer for skip i NIS.....		69 400 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt.....		4 800 000
3911		Konkurransetilsynet		
	3	Refusjoner og andre inntekter		209 000
	86	Lovbruddsgebyr		100 000
3912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Klagegebyr.....		689 000
	2	Refusjoner og andre inntekter		209 000
	87	Overtredelsesgebyr.....		100 000
3935		Patentstyret		
	1	Inntekter av informasjonstjenester.....		6 000 000
	2	Inntekter knyttet til NPI.....		4 900 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter		135 400 000
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer		731 000
3940		Internasjonaliseringstiltak		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilbakebetaling av støtte ved kapitalvare-eksport	1 700 000	
5325		Innovasjon Norge		
	70	Låneprovisjoner.....	72 000 000	
5326		Siva SF		
	70	Låne- og garantiprovisjoner.....	7 000 000	
5329		Eksporkredittordningen		
	70	Gebyrer m.m.....	20 000 000	
5460		Eksportfinansiering Norge		
	52	Tilbakeføring fra Eksfin av tidligere bevilget tapsavsetning	9 000 000 000	
	71	Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger.....	23 400 000	
	78	Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifm. høye strømpriser	1 000 000	
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		
	80	Renter	29 400 000	
5613		Renter fra Siva SF		
	80	Renter	11 200 000	
5614		Renter under Eksportfinansiering Norge		
	80	Renter fra lån til Alminnelig garantiordning.....	180 000 000	
	81	Renter fra Norwegian Air Shuttle ASA.....	96 000 000	
5629		Renter fra eksporkredittordningen		
	80	Renter	860 000 000	
Totale inntekter				11 740 978 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter, kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 1 Oppdragsinntekter. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2025 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	10,8 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	3,2 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 200 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	155 mill. kroner
	75 Grønn plattform	345 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	655 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	15 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 186 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 236 mill. euro.
3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 1 316,6 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd, og fravike stortingsvedtak av

regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

4. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36, i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 465 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.
3. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å inngå kontrakter for inntil 150 mill. kroner til opprydding ved Søve gruver under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 30 Opprydding Søve.

8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 160 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 820 mill. kroner.
2. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Videre gis departementet fullmakt til midlertidig å kunne øke garantirammen med ytterligere 10 000 mill. kroner dersom det blir nødvendig som følge av valutasvingninger.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.

VII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres ut-

betalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 400 mill. kroner til låneordning for bygging av miljøvennlige skip og inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi tilsagn om lån til Institutt for energiteknikk på inntil 18 mill. kroner ut over bevilgning under kap. 908 Institutt for energiteknikk, post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur. Utbetaling av lånet aktiveres i statens kapitalregnskap.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Follidal.
3. starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret i investeringsprosjektet Brukervennlige registertjenester under kap. 904 Brønnøysundregis-

trene, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor en kostnadsramme på 515 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngår i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for Brukervennlige registertjenester. Kostnadsrammen er oppgitt i 2024-kroner. Nærings- og fiskeridepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt innestående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 post 24 i 2024.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
4. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

Nærings- og fiskeridepartementet gis i 2024 videre fullmakt til å utøve forkjøpsrett og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, og dermed erverve 30 pst. av aksjene i Telenor Fiber AS dersom Telenor ASA ikke ønsker å benytte denne retten og retten overføres til Nærings- og

fiskeridepartementet, ved et eventuelt fremtidig salg av minoritetsandelen i Telenor Fiber AS.

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan delta i en eventuell egenkapitalemisjon i Akastor ASA og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer for å opprettholde eierandelen på 12,08 pst. dersom det vurderes verdiskapende.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan avhende ikke-aktive gruveeiendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

XVI

Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser i holdingselskap

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å:

1. benytte holdingselskapet for å forvalte eierandeler som følge av misligholds- og gjenvinningssaker under Alminnelig garantiordning. Alminnelig garantiordning kan også gi lån til holdingselskap eller overføre andre verdier for oppkapitalisering. Holdingselskapet skal være midlertidig.
2. plassere aksjer eller andre verdier tilhørende Alminnelig garantiordning i holdingselskapet.
3. overføre utbytte fra holdingselskapet tilbake til Alminnelig garantiordning.
4. overføre inntekter fra salg av aksjer eid av holdingselskapet til Alminnelig garantiordning.
5. avvikle holdingselskapet, samt tilbakeføre eventuelle midler til eller dekke eventuelt kapitalbehov fra Alminnelig garantiordning.

B.

Rammeområde 10**(Fiskeri)**

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	499 900 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	127 900 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 197 000 000	
	61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt.....	2 131 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner	2 659 000	
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift.....	346 800 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	22 105 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	7 300 000	
	77	Tilskudd til kystrekeflåten	22 343 000	
Totale utgifter			2 230 034 000	
Inntekter				
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Diverse inntekter	1 253 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	40 049 000	
	86	Forvaltnings sanksjoner	10 000 000	
Totale inntekter			51 302 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

C.

Rammeområde 11
(Landbruk)

I

På statsbudsjettet for 2024 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	Utgifter		
1100	Landbruks- og matdepartementet		
	1 Driftsutgifter	179 724 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 988 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 928 000	
	50 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	302 000	
1112	Veterinærinstituttet		
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	113 008 000	
1115	Mattilsynet		
	1 Driftsutgifter	1 570 528 000	
	22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 986 000	
	71 Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000	
1136	Norsk institutt for bioøkonomi		
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	271 785 000	
1138	Støtte til organisasjoner m.m.		
	70 Støtte til organisasjoner	53 462 000	
	71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 415 000	
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 715 000	
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 246 000	
	74 Opplysningstiltak landbruket	1 000 000	
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	21 Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv	11 934 000	
	50 Miljøregistreringer i skog	4 824 000	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser, <i>kan overføres</i>	7 457 000	
	71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 140 000	
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.		
	1 Driftsutgifter	13 129 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 683 000	
	71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	39 778 000	
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	23 Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 071 000	
	75 Organisasjoner – høstbare viltressurser	8 404 000	
1142	Landbruksdirektoratet		
	1 Driftsutgifter	272 544 000	
	21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn	63 409 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 976 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	50 Arealressurskart	8 039 000	
	60 Tilskudd til veterinærdekning	196 392 000	
	70 Tilskudd til fjellstuer	862 000	
	71 Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 286 000	
	72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	600 000	
	73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt..	1 000 000	
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	102 300 000	
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	250 000 000	
	78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	34 000 000	
1148	Naturskade – erstatninger		
	71 Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	140 400 000	
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 571 000	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	54 223 000	
	73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i> .	55 852 000	
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 200 000	
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond.....	2 331 553 000	
	70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	341 140 000	
	71 Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	102 400 000	
	73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 529 918 000	
	74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	16 139 630 000	
	77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	346 470 000	
	78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 914 969 000	
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen		
	51 Tilskudd til Reindrifftsens utviklingsfond.....	65 750 000	
	72 Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 100 000	
	75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	121 850 000	
	79 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
1152	Bionova		
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket.....	171 184 000	
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver.....	15 831 000	
	75 Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	17 969 000	
	Totale utgifter		30 752 028 000

Inntekter

4100	Landbruks- og matdepartementet	
	1 Refusjoner m.m.	141 000
4115	Mattilsynet	
	1 Gebyr m.m.....	205 253 000
	2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.....	6 476 000
	85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m.....	7 000 000
4136	Norsk institutt for bioøkonomi	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	30 Husleie	20 935 000	
4141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	1 Jegerprøve, gebyr m.m.....	4 071 000	
4142	Landbruksdirektoratet		
	1 Driftsinntekter, refusjoner m.m.....	50 463 000	
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85 Markedsordningen for korn	50 000	
Totale inntekter.....			294 389 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarende merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre-genetiske ressurser	8,95 mill. kroner
1142	Landbruksdirektoratet	
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	250,0 mill. kroner
	78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	10,0 mill. kroner
1148	Naturskade – erstatninger	
	71 Naturskade – erstatninger	162,2 mill. kroner
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	72,2 mill. kroner
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	302,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 10 mill. kroner.

VI

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2024 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Oslo, i næringskomiteen, den 7. desember 2023

Willfred Nordlund

leder og ordf. for kap. 1100, 1112, 1115, 1136, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1161, 4100, 4115, 4136, 4141, 4142, 4150 og 4162

og oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak under rammeområde 9, 10 og 11

Anniken Huitfeldt

ordf. for kap. 917, 919 og 3917

Linda Hofstad Helleland

ordf. for kap. 900, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 915, 922, 924, 930, 935, 936, 940, 950, 952, 953, 1473, 2421, 2426, 2429, 2460, 3900, 3902, 3903, 3904, 3905, 3906, 3908, 3909, 3910, 3911, 3912, 3935, 3936, 3950, 5325, 5326, 5329, 5460, 5612, 5613, 5614 og 5629

